

FINANSIJSKI
IZVJEŠTAJ ZA
2016. GODINU

NLB Banka

NLB BANKA A.D. BANJA LUKA

**FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU
ZAVRŠENU 31.DECEMBRA 2016.**

S A D R Ž A J

	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	2
Izveštaj o dobitku ili gubitku i ostalom ukupnom rezultatu	3
Izveštaj o finansijskom položaju	4
Izveštaj o promjenama na kapitalu	5
Izveštaj o tokovima gotovine	7
Napomene uz finansijske izvještaje	8 - 80

Izveštaj nezavisnog revizora

Akcionarima NLB Banke a.d., Banja Luka

Izveštaj o finansijskim izvještajima

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja NLB Banke a.d., Banja Luka (dalje u tekstu „Banka“) koji obuhvaćaju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2016. godine, izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama u kapitalu i rezervama i izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu te sažetak značajnih računovodstvenih politika i druge objašnjavajuće informacije (koji su prikazani na stranicama 3 do 80).

Odgovornost Uprave za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i objektivnu prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili pogreške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost izraziti mišljenje o tim finansijskim izvještajima temeljeno na našoj reviziji. Reviziju smo obavili u skladu s Standardima revizije primjenjivim u Republici Srpskoj. Ti standardi zahtijevaju da postupamo u skladu s etičkim zahtjevima i planiramo te obavimo reviziju kako bismo stekli razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji bez značajnog pogrešnog prikazivanja.

Revizija uključuje obavljanje postupaka radi pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvještajima. Odabrani postupci ovise o revizorovoj prosudbi, uključujući i procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja uslijed prevare ili pogreške. U stvaranju tih procjena rizika, revizor razmatra interne kontrole relevantne za subjektovo sastavljanje i objektivnu prezentaciju finansijskih izvještaja kako bi se oblikovali revizorski postupci koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola poslovnog subjekta. Revizija također uključuje ocjenjivanje primjerenosti primijenjenih računovodstvenih politika i razumnosti računovodstvenih procjena koje je obavila Uprava, kao i ocjenjivanje cjelokupne prezentacije finansijskih izvještaja.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše revizijsko mišljenje.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2016. godine, rezultate poslovanja i novčane tokove za 2016. godinu u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Zvonimir Madunić

Prokurist

Ernst&Young d.o.o. Sarajevo

Nadina Hodžić

Ovlašteni revizor

NLB BANKA A.D. BANJA LUKA
FINANSIJSKI IZVEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016.
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

Izveštaj o dobitku ili gubitku i ostalom ukupnom rezultatu za period koji se završava na dan 31. decembra 2016. godine (Bilans uspjeha)

	Napomena	Godina završena 31. decembra	
		2016.	2015.
Prihodi od kamata	5a	46.081	47.469
Rashodi kamata	5b	(10.315)	(14.822)
Neto prihodi od kamata		35.766	32.647
Prihodi od naknada i provizija	6a	22.851	21.095
Rashodi od naknada i provizija	6b	(7.115)	(6.026)
Neto prihodi po osnovu naknada i provizija		15.736	15.069
Neto prihod od kursnih razlika	7	1.917	1.536
Neto gubici od promjene vrijednosti imovine	8	-	(671)
Ostali prihodi iz poslovanja	9	737	306
Ukupni operativni prihodi		54.156	48.887
Rashodi/prihodi od umanjivanja vrijednosti i rezervisanja	13	3.449	(2.333)
Neto operativni prihodi		57.605	46.554
Troškovi zaposlenih	10	(16.154)	(16.272)
Troškovi amortizacije	20	(2.223)	(2.189)
Administrativni i opšti troškovi poslovanja	11	(6.672)	(6.317)
Ostali rashodi iz poslovanja	12	(751)	(1.142)
Ukupni operativni rashodi		(25.800)	(25.920)
Dobit prije oporezivanja		31.805	20.634
Porez na dobit	14	(3.145)	(1.885)
Promene na odloženim porezima	14	30	148
Neto dobit		28.690	18.897
Ostali finansijski rezultat			
<i>Stavke koje naknadno mogu biti reklasifikovane u bilansu uspeha u budućim periodima</i>			
Neto dobiti od fer vrednovanja HOV raspoloživih za prodaju		67	189
Odloženi porezi po osnovu stavki ostalog finansijskog rezultata	14	(7)	(20)
<i>Stavke koje neće biti reklasifikovane u bilansu uspeha u budućim periodima</i>			
Aktuarski dobiti /gubici	28	73	(383)
Odloženi porezi po osnovu stavki ostalog finansijskog rezultata	14	2	(7)
Ukupan finansijski rezultat		28.825	18.676
Zarade po akciji	15	0.46	0,30

Računovodstvene politike i ostale napomene na stranama od 8 do 80 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

NLB BANKA A.D. BANJA LUKA
FINANSIJSKI IZVEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016.
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

Izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2016. godine
(Bilans stanja)

	<u>Napomena</u>	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Aktiva			
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne Banke	16	193.024	158.091
Kredit i plasmani bankama	17	170.491	248.640
Kredit i plasmani komitentima	18	640.421	592.702
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	19	197.155	152.034
Nekretnine i oprema	20	33.207	34.060
Nematerijalna ulaganja	20	975	994
Investicione nekretnine	20	2.002	1.118
Ostala aktiva	21	5.103	6.563
Odložena poreska sredstva	22	828	817
Stalna sredstva namijenjena prodaji	23	361	4.423
Ukupna aktiva		1.243.567	1.199.442
Pasiva			
Obaveze			
Depoziti banaka	24	3.195	4.191
Depoziti komitenata	25	969.890	927.234
Obaveze po uzetim kreditima	26	103.923	114.250
Obaveza za porez na dobit		1.262	226
Ostale obaveze	27	10.476	12.020
Rezervisanja	28	5.024	5.282
Odložene poreske obaveze	29	996	1.010
Ukupne obaveze		1.094.766	1.064.213
Kapital			
Akcionarski capital	30	62.003	62.003
Emisiona premija		157	157
Rezerve banke		50.818	47.003
Revalorizacione rezerve po osnovu promjene vrijednosti osnovnih sredstava		3.830	3.844
Revalorizacione rezerve po osnovu promjene vrijednosti HOV raspoloživih za prodaju		3.481	3.421
Revalorizacione rezerve po osnovu aktuarskih dobitaka i gubitaka		(194)	(267)
Neraspoređena dobit		28.706	19.068
Ukupan kapital i rezerve		148.801	135.229
Ukupna pasiva		1.243.567	1.199.442
Potencijalne i ugovorene obaveze	28 a	122.967	128.736

Računovodstvene politike i ostale napomene na stranama od 8 do 80 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Uprava je odobrila prikazane finansijske izvještaje dana 04. aprila 2017. godine te ih potpisuje:

Radovan Bajić
 Direktor

NLB BANKA A.D. BANJA LUKA
FINANSIJSKI IZVEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016.
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

Izveštaj o promjenama na kapitalu za period koji se završava na dan 31. decembra 2016. godine

	Akcionarski kapital	Emisiona premija	Rezerve banke	Revalorizacione rezerve po osnovu nekretnina	Revalorizacione rezerve po osnovu MRS 19	Revalorizacione rezerve po osnovu HoV raspoloživih za prodaju	Neraspoređena dobit	Ukupno
Stanje na dan 01. januar 2015.	62.003	157	42.369	3.784	116	3.252	15.359	127.040
Prenos na rezerve	-	-	4.634	-	-	-	(4.634)	-
Isplaćene dividende	-	-	-	-	-	-	(10.725)	(10.725)
Revalorizacione rezerve po osnovu fer vrednovanja nekretnina	-	-	-	238	-	-	-	238
Ukupno stavke kapitala	-	-	4.634	238	-	-	(15.359)	(10.487)
Dobit tekuće godine	-	-	-	-	-	-	18.897	18.897
Dobici od fer vrednovanja HOV raspoloživih za prodaju	-	-	-	-	-	189	-	189
Promjene na odloženim porezima	-	-	-	-	-	(20)	-	(20)
Stavke koje naknadno mogu biti reklasifikovane u bilansu uspjeha u budućim periodima	-	-	-	-	-	169	-	169
Aktuarski dobici po osnovu MRS 19	-	-	-	-	(383)	-	-	(383)
Promjene na odloženim porezima	-	-	-	(7)	-	-	-	(7)
Smanjenje revalorizacionih rezervi po osnovu fer vrednovanja osnovnih sredstava	-	-	-	(171)	-	-	171	-
Stavke koje neće biti reklasifikovane u bilansu uspjeha u budućim periodima	-	-	-	(178)	(383)	-	171	(390)
Sveobuhvatna dobit	-	-	-	(178)	(383)	169	19.068	18.676
Stanje na dan 31. decembar 2015.	62.003	157	47.003	3.844	(267)	3.421	19.068	135.229

NLB BANKA A.D. BANJA LUKA
FINANSIJSKI IZVEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016.
(Svi iznosi su izraženi u 000 KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

Prenos na rezerve	-	-	3.815	-	-	-	(3.815)	-
Isplaćene dividende	-	-	-	-	-	-	(15.253)	(15.253)
Ukupno stavke kapitala	-	-	3.815	-	-	-	(19.068)	(15.253)
Dobit tekuće godine	-	-	-	-	-	-	28.690	28.690
Dobici/Gubici od fer vrednovanja HOV raspoloživih za prodaju	-	-	-	-	-	67	-	67
Promjene na odloženim porezima	-	-	-	-	-	(7)	-	(7)
Stavke koje naknadno mogu biti reklasifikovane u bilansu uspjeha u budućim periodima	-	-	-	-	-	60	-	60
Aktuarski gubici po osnovu MRS 19	-	-	-	-	73	-	-	73
Promjene na odloženim porezima	-	-	-	2	-	-	-	2
Smanjenje revalorizacionih rezervi po osnovu fer vrednovanja osnovnih sredstava	-	-	-	(16)	-	-	16	-
Stavke koje neće biti reklasifikovane u bilansu uspjeha u budućim periodima	-	-	-	(14)	73	-	16	75
Sveobuhvatna dobit	-	-	-	(14)	73	60	28.706	28.825
Stanje na dan 31.decembar 2016.	62.003	157	50.818	3.830	(194)	3.481	28.706	148.801

Banka je u 2016. godini isplatila dividendu u iznosu od KM 246 po akciji (2015: KM 173)

Računovodstvene politike i ostale napomene na stranama od 8 do 80 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o tokovima gotovine za period koji se završava na dan 31. decembra 2016. godine

	Period završen 31. decembra	
	2016.	2015.
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti		
Prilivi od kamata	47.281	48.422
Odlivi po osnovu plaćenih kamata	(11.994)	(15.148)
Prilivi po osnovu naknada i provizija	22.833	21.128
Odlivi po osnovu naknada i provizija	(6.132)	(5.260)
Naplaćena prethodno ispravljena potraživanja	4.591	1.176
Odlivi po osnovu zarada i troškova	(24.603)	(25.134)
Plaćen porez na dobit	(1.884)	(1.549)
Poslovni priliv pre promena na poslovnim sredstvima i obavezama	30.092	23.635
Promene na poslovnim sredstvima i obavezama		
Neto (povećanje) kredita i plasmana komitentima Banke	(44.924)	1.410
Neto (povećanje)/smanjenje kredita i plasmana bankama	(9.059)	5.559
Neto povećanje/(smanjenje) depozita banaka	(1.211)	623
Neto povećanje/smanjenje depozita komitenata	43.600	40.055
Neto novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti	18.498	71.282
Novčani tokovi iz aktivnosti investiranja		
Odlivi za nabavku osnovnih sredstava	(1.548)	(2.135)
Odlivi po osnovu ulaganja u HOV	(45.626)	15.659
Neto novčani tokovi iz aktivnosti investiranja	(47.174)	13.524
Novčani tokovi iz aktivnosti finansiranja		
Neto povećanje /smanjenje obaveza po uzetim kreditima	(10.313)	(40.783)
Primljene dividende	27	29
Isplaćene dividende	(15.253)	(10.725)
Neto novčani tokovi iz aktivnosti finansiranja	(25.539)	(51.479)
Kursne razlike po osnovu preračuna gotovine i ekvivalenta gotovine	1.917	1.536
Neto povećanje/smanjenje novčanih sredstava	(52.298)	34.863
Novčana sredstva na početku godine	368.030	333.167
Novčana sredstva na kraju godine (Napomena 35)	315.732	368.030

Računovodstvene politike i ostale napomene na stranama od 8 do 80 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

1. OSNIVANJE I POSLOVNA POLITIKA BANKE

NLB banka a.d. Banja Luka osnovana je Ugovorom o osnivanju od 20. oktobra 1998. godine, a upisana je u sudski registar kod Osnovnog suda u Banja Luci, rješenjem broj U/I 2069/98 od 5. novembra 1998. godine. Broj registarskog uložka registarskog suda je 3-31-00.

Banka je 1998.godine osnovana pod nazivom VB banka a.d. Banja Luka. VB banka a.d. Banja Luka dana 16. aprila 2004. godine, na osnovu Odluke Skupštine akcionara, mijenja naziv Banke u LHB banka a.d. Banja Luka.

Statusnom promjenom spajanja preuzimanjem – pripajanjem Razvojne banke Jugoistočne Evrope a.d. Banja Luka – NLB Group LHB banci a.d. Banja Luka, dolazi do promjene naziva Banke, tako da LHB banka a.d. Banja Luka od 1.aprila 2006. godine posluje pod novim nazivom NLB Razvojna banka a.d. Banja Luka, a od 1. februara 2016. godine pod nazivom NLB banka a.d. Banja Luka. Krajnji vlasnik Banke je NLB d.d. Ljubljana.

Rješenjem Osnovnog suda u Banja Luci broj 071-0-Reg-06-000538 od 31.marta 2006. godine registrovana je statusna promjena spajanja preuzimanjem - pripajanjem i izmjena naziva Banke. Banka je počela sa radom na osnovu odluke Agencije za bankarstvo Republike Srpske broj 03-622-I/98.

Banka je registrovana u Republici Srpskoj za obavljanje platnog prometa i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu i u skladu sa propisima Republike Srpske, dužna je da posluje na principima likvidnosti, solventnosti i rentabilnosti.

Banka posjeduje sertifikat za osiguranje depozita na osnovu ugovora koji je zaključila sa Agencijom za osiguranje depozita Bosne i Hercegovine.

Na dan 31.decembra 2016 godine, Banka se sastojala od Centrale i dvanaest filijala. Centrala Banke se nalazi u Banja Luci, u ulici Milana Tepića broj 4.

Filijale: Banja Luka:Kralja Petra I Karađorđevića broj 85 A; Bijeljina:Patrijarha Pavla broj1; Prijedor:Kralja Petra I Oslobođioca broj1;Zvornik:Braće Jugovića broj3c; Gradiška:Vidovdanska bb; Doboj: Svetog Save broj20; Istočno Sarajevo: Karađorđeva broj 13; Modriča: Kneza Miloša bb; Foča: Mome Kočovića broj 5; Prnjavor:Trg Srpskih boraca broj 1; Trebinje: Svetosavska broj 3; Brčko: Klosterska broj 23.

Na dan 31.decembar 2016. godine Banka je imala 491 zaposlenih (31. decembar 2015: 498).

Članovi Nadzornog odbora Banke na 31.12.2015. godine radili su u sastavu : Blaž Brodnjak, predsjednik, članovi Andreas Burkhard, zamjenik predsjednika i Marjana Usenik, Suzana Žigon i Ayda Šebić.

U toku 2016. godine Skupština NLB Banke a.d. Banja Luka dana 29.02.2016. godine razrješila je Marjanu Usenik sa funkcije člana Nadzornog odbora, a za novog člana Nadzornog odbora uz prethodno pribavljenu saglasnost Agencije za bankarstvo Republike Srpske, počev od 01.03.2016. godine, imenovan je Aleksander Kovač.

Članovi Odbora za reviziju Banke na dan 31.12.2015. godine radili su u sastavu : Anica Knavs, predsjednik i članovi Jure Košar, Kristina Kovačić Bjelajac, Nikolina Lilek i Tatjana Skubič Jamnik. U toku 2016 godine nije bilo izmjena u sastavu Odbora za reviziju.

Članovi Uprave Banke na dan 31.12.2015. godine bili su : Radovan Bajić, direktor, Pavel Martinuč, zamjenik direktora i Dragan Injac, izvršni direktor. Pavelu Martinuču 31.12.2015. godine je prestao mandat. Od 01.04.2016. godine za zamjenika direktora je imenovana je Marjana Usenik.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

2.1. Izjava o usaglašenosti

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI), koji su objavljeni od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde.

Računovodstveni propisi primjenjivi u Republici Srpskoj temelje se na odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji („Zakon“) (Službeni glasnik Republike Srpske broj 94/15). Društva sastavljaju i objavljuju svoja finansijske izvještaje u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima („MRS“), njihovim dopunama i tumačenjima („Tumačenja standarda“), te Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“) i njihovim dopunama i tumačenjima („Tumačenja međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja“) koje je izdao Odbor za Međunarodne standarde („IASB“), i koji su prevedeni i objavljeni od strane Saveza računovođa, revizora i finansijskih radnika u Republici Srpskoj (prema ovlasti Komisije za računovodstvo Bosne i Hercegovine, broj 2-11/06). Odluka o objavi je obvezujuća za razdoblja koja počinju 1. januara 2009. godine. Svi naknadno objavljeni standardi od strane Odbora nisu prevedeni, niti objavljeni.

Tokom pripreme ovih MSFI finansijskih izvještaja za godinu koja je završila 31. decembra 2016. godine Banka je razmotrila da li primjena standarda objavljenih od strane Odbora za Međunarodne računovodstvene standarde koji su primjenjivi na tekuću godinu, a još nisu prevedeni i objavljeni u RS rezultira materijalnim odstupanjem od relevantne primjenjive lokalne regulative. Banka je zaključila da ovo nije slučaj, stoga je mišljenje rukovodstva da ovi MSFI finansijski izvještaji također zadovoljavaju zakonsku obavezu Banke da objavljuje finansijske izvještaje u skladu sa primjenjivom relevantnom lokalnom računovodstvenom regulativom.

2. Usvajanje novih i revidiranih standarda

2.1. Standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu

Usvojene računovodstvene politike su u skladu sa onima iz prethodne finansijske godine, izuzev slijedećih izmjenjenih MSFI koja su usvojena od strane Banke od 1. januara 2016. godine:

- **MRS 27: Pojedinačni finansijski izveštaji (izmjena)**
Izmjene i dopune stupaju na snagu za godišnje periode od 1. januara 2016. godine. Izmjenama i dopunama je dozvoljeno entitetima da koriste metod kapitala za priznavanje ulaganja u zavisna društva, zajedničke poduhvate i pridružena društva u njihovim pojedinačnim finansijskim izveštajima, što će pomoći određenim zakonodavstvima prelaz na MSFI za pojedinačne finansijske izvještaje, smanjujući troškove usaglašavanja, pri tom ne umanjujući obim informacija dostupnih investitorima. Menadžment Banke nije primjenio promjene ovog standarda na finansijsko izvještavanje.
- **MRS 1: Presentacija finansijskih izvještaja**
Izmjene MRS 1 Presentacija finansijskih izvještaja ohrabruju kompanije u primjeni profesionalne procjene u odlučivanju koje informacije će objelodaniti i kako da ih strukturiraju u svojim finansijskim izvještajima. Izmjene stupaju na snagu za godišnje periode od 1. januara 2016. godine. Uže fokusirane izmjenama se više pojašnjava MRS 1 nego što se mijenjaju postojeći zahtjevi. Izmjene se odnose na materijalnost, redoslijed napomena uz finansijske izvještaje, zbirove i njihovo raščlanjavanje, računovodstvene politike i prezentaciju stavki ostalog ukupnog rezultata (OCI) koji proizilazi iz ulaganja po metodi učešća. Menadžment Banke nije primjenio promjene ovog standarda na finansijsko izvještavanje.
- **MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema, MRS 38 Nematerijalna ulaganja (izmjena): Pojašnjenje prihvatljivih metoda obračuna amortizacije**
Izmjena stupa na snagu za periode koji počinju 1. januara 2016. godine. Izmjena daje dodatne smernice o tome kako treba da se obračunava amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja. Izmjena pojašnjava principe MRS 16 i MRS 38 prema kojima prihodi odražavaju ekonomske koristi koje se generišu poslovanjem (čiji je imovina dio), a ne ekonomske koristi koji se uživaju korištenjem imovine. Kao rezultat, odnos generisanih prihoda i ukupnih

2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (nastavak)

2.1. Standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu (nastavak)

prihoda za koje se očekuje da će biti generisani ne može se koristiti pri amortizaciji nekretnina, postrojenja i opreme te se može koristiti samo u vrlo ograničenim okolnostima pri amortizaciji nematerijalnih ulaganja. Menadžment Banke nije primjenio promjene ovog standarda na finansijsko izvještavanje.

- **Izmjene i dopune MSFI 11: Ulaganje u zajedničke aranžmane (izmjena):**

Ove izmjene i dopune stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2016. godine ili nakon toga. MSFI 11 se odnosi na računovodstveni tretman učešća u zajedničkim poduhvatima i zajedničkim operacijama. Izmjene daju nove smjernice o tome kako računovodstveno tretirati sticanje učešća u zajedničkoj operaciji koja čini poslovanje u skladu sa MSFI, i utvrđuje adekvatan računovodstveni tretman takvih sticanja. Banka nema transakcije koje su u obuhvatu ovih izmjena.

- **Izmjene i dopune MRS-a 19: Definisani planovi naknada: doprinosi zaposlenih**

Izmjene su stupile na snagu za periode koji su počeli 1. februara 2015. godine. Izmjene se odnose na doprinose od zaposlenih ili trećih lica prilikom priznavanja definisanih planova naknada. Svrha izmjena je pojednostavljenje priznavanja ovih doprinosa koji su nezavisni od broja godina službe zaposlenog, na primer, doprinosi zaposlenih se obračunavaju kao fiksni procenat zarade. Banka nema definisane planove naknada koji su u obuhvatu ovih izmjena.

3. Usvajanje novih i revidiranih standarda (nastavak)

2.1. Standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu (nastavak)

- Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao **Ciklus godišnjih poboljšanja MSFI 2010 – 2012**, koji je skup dopuna MSFI. Dopune su primenljive za godišnji period počev od ili nakon 1. februara 2015. godine. Nijedna od ovih dopuna nema uticaja na finansijske izvještaje Banke:
 - **MSFI 2 Plaćanje dionicama:** Ovo poboljšanje mijenja definiciju 'uslova sticanja' i 'tržišnih uslova' i dodaje definicije za 'stanje učinka' i 'uslov usluga' (koji su prethodno bili deo definicije 'uslova sticanja').
 - **MSFI 3 Poslovne kombinacije:** Ovo poboljšanje pojašnjava da se kontigent razmatranja u poslovima sticanja koji nije klasifikovan kao kapital naknadno vrednuje po fer vrednosti kroz bilans uspjeha bez obzira da li spada u okvir MSFI 9 Finansijski instrumenti.
 - **MSFI 8 Segmenti poslovanja:** Ovo poboljšanje zahtijeva da entitet objelodani procjene rukovodstva u primjeni kriterija za objedinjavanje u segmentima poslovanja i pojašnjava da će entitet obezbijediti samo usaglašavanje ukupnih sredstava po segmentima sa sredstvima entiteta ako se o sredstvima segmenta redovno izvještava.
 - **MSFI 13 Mjerenje fer vrednosti:** Ovo poboljšanje u Osnovama za zaključivanje MSFI13 pojašnjava da izdavanje MSFI13 i dopuna MSFI 9 i MRS 39 nije ukinulo mogućnost mjerenja kratkoročnih potraživanja i obaveza bez navedene kamatne stope po njihovim fakturnim vrednostima bez diskontovanja ako je efekat diskontovanja nematerijalan.
 - **MRS 16 Postrojenja nekretnine i oprema:** Dopuna pojašnjava da kada je stavka nekretnina, postrojenja i opreme revalorizovana, bruto nabavna vrijednost se prilagođava na način koji je konzistentan sa revalorizacijom sadašnje vrijednosti.
 - **MRS 24 Objelodanjivanje povezanih strana:** Dopuna pojašnjava da je entitet koji pruža usluge ključnog rukovođenja izvještajnom entitetu ili matičnom društvu izvještajnog entiteta je, u tom slučaju, povezana strana izvještajnog entiteta.
 - **MRS 38 Nematerijalna imovina:** Dopuna pojašnjava da kada je nematerijalna imovina revalorizovana bruto sadašnja vrijednost je prilagođena na način koji je konzistentan sa revalorizacijom sadašnje vrijednosti.
- Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao **Ciklus godišnjih poboljšanja MSFI 2012 – 2014**, koji je skup dopuna MSFI. Dopune su primenljive za godišnji period počev od ili nakon 1. januara 2016. godine. Nijedna od ovih dopuna nema uticaja na finansijske izvještaje Društva.
 - **MSFI 5 Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja:** Promjena pojašnjava da promjena jednog metoda raspolaganja drugima (putem prodaje ili distribucije vlasnicima) ne treba da se smatra novim planom otuđenja, već nastavkom originalnog plana. Stoga, ne postoji prekid u primjeni zahteva MSFI 5. Promjena takođe pojašnjava da promjena metoda otuđenja ne mijenja datum klasifikacije.
 - **MSFI 7 Finansijski Instrumenti: Objelodanjivanja:** Promjena pojašnjava da ugovor o servisiranju koji uključuje naknadu može predstavljati nastavak učešća u finansijskom sredstvu. Takođe, promjena pojašnjava da MSFI 7 objelodanjivanja koja se odnose na prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza nisu obavezna u sažetom periodičnom finansijskom izvještaju.
 - **MRS 19 Primanja zaposlenih:** Promjena pojašnjava da se dubina tržišta visokokvalitetnih korporativnih obveznica određuje na osnovu valute u kojoj su obaveze denominirane, pre nego na osnovu zemlje u kojoj su obaveze locirane. Kada ne postoji duboko tržište za visokokvalitetne korporativne obveznice u toj valuti, moraju se koristiti državne obveznice.
 - **MRS 34 Periodično finansijsko izvještavanje:** Promjena pojašnjava da zahtevana periodična objelodanjivanja moraju biti ili u periodičnim finansijskim izvještajima ili inkorporirana povezivanjem između periodičnih finansijskih izvještaja i gdje god su uključena u okviru širih periodičnih finansijskih izvještaja (npr., u komentaru rukovodstva ili izvještaju o rizicima). Odbor specificira da ostale informacije u okviru periodičnih finansijskih izvještaja moraju biti dostupne korisnicima pod istim uslovima kao periodični finansijski izvještaji i u isto vreme. Ukoliko korisnici nemaju pristup ostalim informacijama na ovaj način, onda periodični finansijski izvešaj nije kompletan.

2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (nastavak)

2.2. Objavljeni standardi ali koji nisu još uvijek stupili na snagu i nisu ranije usvojeni

• **Međunarodni standard finansijskog izvještavanja 9 Finansijski Instrument**

U julu 2014. godine, IASB je izdao MSFI 9 Finansijski instrumenti kao zamjenu za MRS 39 Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje. MSFI 9 uvodi novi pristup finansijskim instrumentima za klasifikaciju i mjerenje, novi model za očekivane buduće gubitke i dopunjuje zahtjeve za računovodstvo zaštite. MSFI 9 je obavezno na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018. godine sa ranije dopuštenom primjenom. NLB banka a.d. Banja Luka će primjenjivati novi standard od 1. januara 2018.

Klasifikacija i mjerenje finansijskih instrumenata

Iz perspektive klasifikacije i mjerenja, novi standard će zahtijevati da se sva dužnička finansijska imovina procjenjuje na osnovu kombinacije poslovnog modela NLB Grupe za upravljanje imovinom i ugovornim karakteristikama novčanog toka instrumenata. MRS 39 kategorije mjerenja će biti zamijenjene sa:

- Fer vrijednost kroz bilans uspjeha (FVPL),
- Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOCI),
- Amortizovani trošak i
- Finansijski instrumenti tretirani po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Vlasnički instrumenti koji se ne drže radi trgovanja može biti nepovratno klasifikovan po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, bez naknadne reklasifikacije dobitaka ili gubitaka u bilans uspjeha. Računovodstvo za finansijske obaveze će biti isto kao što zahtijeva MRS 39, osim za tretman dobitaka ili gubitaka koji proizlaze iz vlastitog kreditnog rizika, a koji se odnose na obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Nakon završetka početne procjene poslovnog modela i testa karakteristika novčanih tokova Banka procjenjuje sljedeće:

- za većinu kredita i potraživanja od banaka i klijenata koji su klasifikovani kao krediti i potraživanja u skladu sa MRS 39 se očekuje da će se mjeriti po amortizovanom trošku po MSFI 9,
- za dužničke hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju u skladu sa MRS 39 se očekuje da će se mjeriti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Umanjenje vrijednosti finansijskih instrumenata

MSFI 9 zahtijeva kretanje iz ostvarenih gubitaka u model očekivanih gubitaka, zahtijevajući od Banke da prepozna ne samo kreditne gubitke koji su već nastali, već i gubitke za koje se očekuje da će nastati u budućnosti. Umanjenje za očekivane kreditne gubitke (**ECL**) je potrebno za sve kredite i ostalu dužničku finansijsku imovinu, osim one finansijske imovine koja se drži po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, zajedno sa kreditnim obavezama i ugovorima za garancije.

Ispravke se temelje na očekivanim kreditnim gubicima povezanim sa vjerovatnosti pogoršanja u narednih 12 mjeseci, osim ako je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja, u kojem slučaju, ispravke se temelje na vjerovatnosti pogoršanja tokom životnog vijeka finansijske imovine (**LECL**). Pri odlučivanju da li je rizik pogoršanja značajno povećan od početnog priznavanja, Banka razmatra razumne informacije koje su relevantne i dostupne bez nepotrebnih troškova ili napora. To uključuje i kvantitativne i kvalitativne informacije i analize na osnovu istorijskih podataka, iskustava i procjene kreditnih stručnjaka uzimajući u obzir i informacije o budućim događajima.

2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (nastavak)

2.2. Objavljeni standardi ali koji nisu još uvijek stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)

Klasifikacija u faze

NLB Grupa je pripremila metodologiju za ECL definisanje kriterijuma za klasifikaciju u fazama, kriteriji za prelaz između faza, proračun pokazatelja rizika i validaciju modela. U skladu s tim Banka će klasifikovati finansijske instrumente u fazu 1, fazu 2, te fazu 3, na osnovu metodologije za umanjenja vrijednosti kao što je opisano u nastavku:

- faza 1 – zadovoljavajući portfolio: nema značajnog povećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja. Banka bi priznavala ispravke na osnovu ECL za 12 mjeseci,
- faza 2 - nezadovoljavajući portfolio: značajno povećanje kreditnog rizika od početnog priznavanja, Banka bi priznavala ispravke na bazi LECL, i
- faza 3 - loši portfolio: Banka bi priznavala LECL za ove finansijske instrumente.

Pretpostavke za značajan rast kreditnog rizika su:

- kada je kreditni rejting smanjen na datum izvještavanja, u odnosu na kreditni rejting početnog priznavanja,
- kada finansijska imovina ima značajna kašnjenja od preko 30 dana (dani kašnjenja su takođe uključeni u procjenu kreditnog rejtinga),
- ako je kreditni predmet na listi za monitoring.

ECL za fazu 1 finansijskih instrumenata se izračunava na temelju 12 mjesečnog PD-ja ili kraći period PD-ja, ako finansijska imovina dopijeva za manje od 1 godine. 12 mjesečni PD već uključuje makroekonomski učinak udara. Gubici od umanjenja vrijednosti u fazi 1 dizajnirani su tako da odražavaju gubitke od umanjenja vrijednosti koji su nastali u portfelju, ali još nisu identifikovani.

LECL za fazu 2 finansijskih instrumenata se izračunava na temelju PD-a tokom životnog vijeka finansijske imovine (LPD) jer je njihov kreditni rizik znatno povećan od momenta njihovog početnog priznavanja. Ovaj proračun se zasniva na procjeni budućih događaja koji uzima u obzir više ekonomskih scenarija kako bi se prepoznali eventualni gubici povezani s makro-ekonomskim prognozama.

Za finansijske instrumente u fazi 3 očekuje se isti tretman kao i za one koji su već umanjene vrijednosti u skladu sa MRS 39. Finansijski instrument će biti prenesen iz faze 3, ako više ne zadovoljava kriterije kredita umanjene vrijednosti nakon probnog perioda. Poseban tretman se primjenjuje za kupljene ili preuzete kredite umanjene vrijednosti (POCI), gdje će se od početnog priznavanja samo priznati dodatni gubici kumulativnih promjena .

Priznavanje kamatnih prihoda

Prihodi od kamata na finansijska sredstva u fazi 1 i fazi 2 se priznaju na bruto osnovi (amortizovani troškovi prije umanjenja vrijednosti), dok se prihodi od kamata za finansijska sredstva u fazi 3 priznaju po neto principu.

Informacije vezane za budućnost

Banka će uključiti informacije o budućnosti i u procjeni značajnog povećanja kreditnog rizika i za mjerenje ECL-a. Te informacije uključuju makroekonomske faktore (npr stopa nezaposlenosti, rast BDP-a, kamatne stope i cijene stanovanja) i ekonomske prognoze. Osnovni scenario predstavlja rezultat normalnog procesa finansijskog planiranja, dok bolji i gori scenariji predstavljaju više optimističan ili pesimistični ishod (slično kao po ICAAP-u).

2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (nastavak)

2.2. Objavljeni standardi ali koji nisu još uvijek stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)

Preračunavanje svih parametara vrši se jednom godišnje ili češće, ako se makro okruženje mijenja više nego što je uključeno u prethodnim prognozama. U tom slučaju svi parametri se preračunavaju prema novim prognozama.

Strategija implementacije i status projekta

Uzimajući u obzir obim zahtjeva MSFI 9 i njegov uticaj na ukupan bankarski sistem, implementacija standarda je organizovana kao projekt na nivou Banke. Projekat je podijeljen na pod-projekte s jasnim zadacima za klasifikaciju i mjerenje finansijskih instrumenata, umanjnje vrijednosti finansijskih instrumenata i objavama. Pod-projekat za klasifikaciju i mjerenje ima finansijsko računovodstvo, dok projekat za umanjnja vodi služba rizika. Uključeni su i ostali organizacioni dijelovi s odgovarajućim ulogama. Projekt je pod pokroviteljstvom Uprave Banke.

Analize trenutne metodologije, procesa, računovodstvenih politika, IT sistema su završeni. Trenutno, Banka je u fazi realizacije. U drugoj polovini 2017. godine Banka planira završiti fazu implementacije i testiranja.

- **MSFI 15 Prihodi iz ugovora sa kupcima**

Standard je primjenjiv počev od ili posle 1. januara 2018. godine. MSFI 15 uspostavlja model od pet koraka koji će se primjenjivati na prihode iz ugovora sa kupcima (uz ograničen broj izuzetaka), nezavisno od vrste prihoda ili industrije. Zahtevi standarda će se takođe primjenjivati na priznavanje i merenje dobitaka i gubitaka od prodaje neke nefinansijske imovine, koja nije posledica uobičajenih aktivnosti Banke (npr. prodaja stalne materijalne ili nematerijalne imovine). Standard zahteva detaljna obelodanjivanja, uključujući razvrstavanje ukupnih prihoda, informacije o činidbenim obavezama iz ugovora, promjene u stanju imovine i obaveza po osnovu ugovora između perioda, kao i ključne procene. Uprava Banke smatra da ovaj standard neće imati značajniji efekat na finansijsko izvještavanje.

- **MSFI 15 Prihodi iz ugovora sa kupcima (pojašnjenja)**

Pojašnjenja standarda će se primjenjivati počev od ili poslije 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. Cilj je pojašnjenje namjere koju je Odbor za međunarodne računovodstvene standarde imao pri definisanju zahteva MSFI 15 Prihodi iz ugovora sa kupcima, posebno u dijelu koji se odnosi na računovodstveno obuhvatanje identifikovanih činidbenih obaveza, pojašnjavajući princip „pojedinačne identifikacije“, principal-agent problem (procjena da li je Društvo principal ili agent), kao i primjenu kontrolnog pristupa i licenciranja, obezbeđujući dodatne smernice za računovodstveni tretman intelektualne svojine i autorskih prava. Pojašnjenja takođe obezbeđuju dodatne praktične savjete za Banke koja će primjenjivati MSFI 15 potpuno retrospektivno, ili koja će izabrati primenu modifikovanog retrospektivnog pristupa. Uprava Banke smatra da ova pojašnjenja neće imati značajniji efekat na finansijsko izvještavanje.

- **MSFI 16 Lizing**

Standard je primjenjiv počev od ili posle 1. januara 2019. godine. MSFI 16 definiše početno priznavanje, odmeravanje i objelodanjivanje lizinga za obe strane u ugovoru, odnosno za kupca („zajmoprimca“) i za dobavljača („zajmodavca“). Novi standard zahtjeva da zajmoprimac prizna većinu zajmova u svojim finansijskim izvještajima. Zajmodavci će imati jedan računovodstveni model za sve vrste lizinga, uz pojedine izuzetke. Računovodstvo zajmodavca ostaje suštinski nepromjenjeno.

Uprava Banke trenutno procjenjuje uticaj novog standarda na finansijsko izvještavanje Banke, te planira uvesti standard kada postane primjenjiv.

2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (nastavak)

2.2. Objavljeni standardi ali koji nisu još uvijek stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)

- **MSFI 10 Konsolidovani finansijski izvještaji i MRS 28 Investicije u pridružene entitete: Prodaja aktive između investitora i zavisnog preduzeća (Izmjena)**

Izmjene i dopune ukazuje na poznato neslaganje između zahtjeva u MSFI 10 i onih u MRS 28, vezanih za prodaju ili unošenje aktive između investitora i njegovih zavisnih preduzeća i zajedničkih poduhvata. Rezultat dopuna odnosi se na to da je ukupan gubitak ili dobitak priznat kada transakcija tangira biznis, bez obzira da li je reč o zavisnom društvu ili ne. Delimičan dobitak ili gubitak je priznat kada transakcija tangira aktivu koja nije ključna za obavljanje biznisa, čak i kada je ova aktiva deo zavisnog preduzeća. U decembru 2015. godine, Odbor za međunarodne računovodstvene standarde odložio je datum primjene ovog standarda čekajući ishod istraživanja vezano za metod učešća. Ne očekuje se da će izmjene ovog standarda imati uticaj na finansijske izvještaje Banke.

- **MRS 12 Porez na dobit (Izmjena): Priznavanje odloženih poreskih sredstava za nerealizovane gubitke**

Izmjene su primjenljive počev od ili poslije 1. januara 2017. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primjene. Cilj ovih izmjena i dopuna je da pojasni obračun za odložena poreska sredstva za nerealizovane gubitke, kako bi se odgovorilo na različitu primjenu MRS 12 u praksi. Konkretni problemi za koje postoje različita rješenja u praksi se odnose na slučajeve kada se javlja odbitna privremena razlika nakon pada fer vrednosti, zatim na nadoknadu sredstva višoj od njegove knjigovodstvene vrijednosti, na vjerovatnu buduću oporezivu dobit i na kombinovanu procjenu naspram pojedinačne procjene. Ne očekuje se da će izmjene ovog standarda imati uticaj na finansijske izvještaje Banke.

- **MRS 7 Izvještaj o novčanim tokovima (Izmjena): Objelodanjivanje**

Standard je primjenjiv počev od ili posle 1. januara 2017. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primjene. Cilj ove izmjene i dopune je da omogući korisnicima finansijskih izvještaja da procene promjene u obavezama proizašlim iz aktivnosti finansiranja, uključujući promjene koje proizilaze kako iz novčanih, tako i iz nenovčanih promjena. Dopuna definiše da je jedini način da se ispuni zahtev za objelodanjivanjem tabelarni prikaz početnog i krajnjeg stanja u bilansu stanja za obaveze koje proističu iz aktivnosti finansiranja, uključujući promjene u novčanim tokovima iz aktivnosti finansiranja, promjene koje proizilaze iz sticanja kontrole i prodaje udjela ili učešća, efekat promjene deviznog kursa, promjena fer vrednosti i druge promjena. Ne očekuje se da će izmjene ovog standarda imati uticaj na finansijske izvještaje Banke.

- **MSFI 2: Klasifikacija i vrednovanje transakcija plaćanja dionicama (Izmjena)**

Izmjena i dopune standarda su primjenjive za period počev od ili poslije 1. januara 2018. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primjene. Izmjene standarda se odnose na zahtjeve računovodstvenog prikazivanja efekata ispunjavanja i neispunjavanja uslova sticanja kod vrednovanja transakcija dionicama zasnovane na gotovini, kod transakcija plaćanja dionicama sa karakteristikama neto poravnjanja prilikom obračuna obaveze poreza po odbitku i kod izmjene odredbi i uslova plaćanja dionicama, koje mijenjaju klasifikaciju transakcije od zasnovane na gotovini do transakcija plaćanja dionicama zasnovane na kapitalu. Ne očekuje se da će izmjene ovog standarda imati uticaj na finansijske izvještaje Banke.

- **MRS 40: Transfer na investicione nekretnine (Izmjene)**

Izmjene i dopune standarda su primjenjive za period počev od ili poslije 1. januara 2018. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primjene. Izmjene standarda ukazuju kada entitet treba da uradi transfer imovine, uključujući i imovinu u pripremi ili razvoju u, ili iz investicionih nekretnina. Izmjene i dopune navode da promjena upotrebe nastaje kada imovine ispuni, ili prestane da ispunjava, definiciju investicione nekretnine i postoje dokazi promjene upotrebe iste. Promjena namjere rukovodstva u vezi sa načinom korištenja imovine ne pruža dokaze o promjeni upotrebe iste. Ne očekuje se da će izmjene ovog standarda imati uticaj na finansijske izvještaje Banke.

2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (nastavak)**2.2. Objavljeni standardi ali koji nisu još uvijek stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)**

- **IFRIC tumačenje 22: Transakcije u stranoj valuti i avansno razmatranje**

Tumačenje je primjenjivo za period počev od ili poslije 1. januara 2018. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primjene. Data interpretacija tumači računovodstvo transakcija koje obuhvataju avansni prijem ili naplatu u stranoj valuti. Tumačenje obuhvata transakcije u stranoj valuti u situaciji kada entitet priznaje nemonetarna sredstva ili obaveze, nastale zbog avansnog prijema ili plaćanja, a prije nego što entitet prizna relevantnu imovinu, trošak ili prihod. Interpretacija navodi da datum transakcije, za svrhu određivanja odgovarajućeg deviznog kursa, je datum inicijalnog priznavanja nemonetarnog unapred plaćenog sredstva ili obaveze za odložene prihode. Ukoliko postoji više transakcija avansnog prijema ili plaćanja, u tim situacijama entitet mora da odredi datum transakcije za svaku transakciju avansnog prijema ili plaćanja. Ne očekuje se da će izmjene ovog standarda imati uticaj na finansijske izvještaje Banke.

- Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao **Ciklus godišnjih poboljšanja MSFI 2014 – 2016**, koji predstavlja skup izmjena i dopuna postojećih MSFI. Izmjene standarda su primjenjive za periode počev od ili poslije 1. januara 2017. godine, za MSFI 12 Objelodanjivanje interesa u drugim entitetima i za periode počev od ili poslije 1. januara 2018. godine za MSFI 1 Prva primjena međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja i za MRS 28 Investicije u pridružene entitete. Mogućnost ranije primjene je dozvoljena za MRS 28 Investicije u pridružene entitete. Ne očekuje se da će izmjene ovog standarda imati uticaj na finansijske izvještaje Banke.

- **MSFI 1 Prva primjena međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja:** Dato poboljšanje briše kratkoročna izuzeća u vezi sa objelodanjivanjima o finansijskim instrumentima, primanja zaposlenih i investicionih entiteta, primjenljivih kod prve primjene standarda.
- **MRS 28 Investicije u pridružene entitete:** Izmjene pojašnjavaju da primjena fer vrednovanja kroz bilans uspeha investicije u pridružene entitete od strane organizacija ulagačkog kapitala, ili drugog kvalifikovanog entiteta, je dostupna za svaku investiciju u pridružene entitete na pojedinačnog investicionoj osnovi, nakon inicijalnog priznavanja.
- **MSFI 12 Objelodanjivanje interesa u drugim entitetima:** Izmjene pojašnjavaju da zahtevi MSFI 12 kod objelodanjivanja, osim onih koji su prikazani u sumarnim finansijskim informacijama kod pridruženog entiteta, učešća u drugom entitetu ili zajedničkom poduhvatu, primenjuju za pridružene entitete, učešća u drugim entitetima ili zajedničkim poduhvatima koji su klasifikovani kao namjenjeni za prodaju, namjenjeni distribuciji ili za otuđenje u skladu sa MSFI 5.

Banka je izabrala da ne usvoji nove standarde, izmjene i tumačenja prije nego oni stupe na snagu. Osim MSFI 9 čiji će utjecaj Banka procijeniti u narednom periodu, Banka predviđa da usvajanje ovih standarda, izmjena i tumačenja neće imati materijalan utjecaj na finansijske izvještaje Banke u periodu inicijalne primjene.

2.3. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji su sastavljeni prema konceptu istorijskih troškova modifikovanom za revalorizaciju građevinskih objekata i hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju koje su vrednovane preko kapitala. Sastavljanje finansijskih izvještaja zahtijeva korištenje određenih kritičnih računovodstvenih procjena koje utiču na iznose aktive i pasive u izvještajima i iskazanih prihoda i rashoda tokom perioda izvještavanja. Oblasti koje obuhvataju veći stepen rasuđivanja ili kompleksnosti i oblasti kod kojih su pretpostavke i procjene značajne za finansijske izvještaje su objelodanjene u Napomeni 3.24.

2.4. Koncept nastavka poslovanja

Finansijski izvještaji su pripremljeni na bazi koncepta nastavka poslovanja koji podrazumijeva da će Banka nastaviti sa poslovanjem u predvidljivoj budućnosti.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Navedene politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

3.1. Prihodi i rashodi po osnovu kamata

Prihodi i rashodi od kamata za sve finansijske instrumente koji nose kamatu priznaju se u Bilansu uspeha u okviru prihoda, odnosno rashoda od kamata.

Prihodi i rashodi po kamatama vremenski se razgraničavaju i prikazuju u bilansu uspeha korišćenjem metode efektivne kamatne stope.

Prihodi po osnovu naknada po kreditima razgraničavaju se i amortizuju tokom perioda trajanja kredita korišćenjem metode efektivne kamatne stope.

Za kredite i ostale finansijske instrumente koji se smatraju nekvalitetnom aktivom, obračunati kamatni prihodi se u cjelini isključuju iz bilansa uspeha. Isključeni prihodi priznaju se u bilansu uspeha tek kada se naplate.

3.2. Prihodi i rashodi od provizija i naknada

Naknade ili komponente naknada koje su povezane sa izvršenjem određenog posla se priznaju pošto se ispune odgovarajući kriterijumi.

Prihode po osnovu naknada čine naknade po osnovu unutrašnjeg i deviznog platnog prometa, elektronskog bankarstva, kartičarskog poslovanja, po osnovu garancijskog poslovanja i ostale slične naknade. Prihodi po osnovu naknada priznaju se u bilansu uspeha kada je usluga izvršena i kada postoji vjerovatnoća da će ekonomske koristi povezane sa transakcijom priticati u banku.

Ostali prihodi priznaju se u bilansu uspeha kada je usluga izvršena.

Rashode od naknada čine rashodi naknada koje Banka plaća Centralnoj Banci Bosne i Hercegovine za poslove unutrašnjeg platnog prometa, troškovi SWIFT-a, troškovi kartičarskog poslovanja, naknade za osiguranje depozita banaka i druge slične naknade.

3.3. Prihod od dividendi

Dividende se priznaju kada se uspostavi pravo akcionara na naplatu dividendi.

3.4. Troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja su troškovi kamata i drugi troškovi koji nastaju u vezi sa pozajmljivanjem sredstava. Navedeni troškovi se priznaju kao rashod u periodu u kome su nastali.

3.5. Preračunavanje deviznih iznosa

a) Funkcionalna i valuta prikazivanja

Stavke uključene u finansijske izvještaje se odmjeravaju korištenjem valute primarnog privrednog okruženja u kom Banka posluje (funkcionalna valuta).

Finansijski izvještaji su prikazani u KM koji predstavlja funkcionalnu valutu i valutu prikazivanja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.5. Preračunavanje deviznih iznosa (nastavak)

b) Transakcije i stanja

Transakcije u stranoj valuti se preračunavaju u funkcionalnu valutu primjenom deviznih kurseva važećih na dan transakcije.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja preračunati su u KM po zvaničnom kursu koji je važio na taj dan. Potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u KM po zvaničnom kursu na dan bilansa stanja.

Kursne razlike, nastale kao rezultat preračunavanja, knjižene su u korist prihoda ili na teret rashoda.

Centralna banka Bosne i Hercegovine provodi politiku kursa na principu valutnog odbora prema kojem je KM vezan za EUR u odnosu 1 EUR = 1,95583 KM.

3.6. Nekretnine i oprema

Nekretnine su iskazane po fer vrijednosti utvrđenoj na osnovu procjene ovlaštenog procjenitelja, umanjenoj za ispravku vrijednosti i eventualno umanjenje vrijednosti.

Procjena vrijednosti nekretnina Banke je sprovedena od strane nezavisnog procjenitelja, koji je sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine izvršio procjenu na osnovu tržišne vrijednosti imovine koja je u upotrebi. Procjene se izvode s dovoljno pravilnosti tako da se knjigovodstvena vrijednost imovine materijalno ne razlikuje od primijenjenog principa fer vrijednosti na datum bilansa stanja.

Prije izrade godišnjeg izvještaja Banka ocjenjuje da li postoje znaci koji bi ukazivali na smanjenje vrijednosti nekretnina na tržištu. Ocjena se donosi na osnovu internih i eksternih informacija. Ukoliko se procijeni da je vrijednost nekretnina na tržištu smanjena, vrši se procjena nadoknadive vrijednosti.

Ukoliko je obračunata nadoknadiva vrijednost viša od knjigovodstvene to predstavlja dokaz da sredstva nisu obezvrjeđena. Ukoliko je nadoknadiva vrijednost niža od knjigovodstvene, Banka iskazuje umanjene vrijednosti nekretnina kao rashod ili umanjene revalorizacionih rezervi ukoliko je u prethodnom periodu bilo utvrđeno povećanje.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrijednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo ukoliko je primjenljivo, samo kada postoji vjerovatnoća da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrijednost može pouzdano odmjeriti.

Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspjeha finansijskog perioda u kome su nastali.

Kada se knjigovodstvena vrijednost sredstva poveća kao rezultat revalorizacije građevinskih objekata to povećanje se direktno pripisuje kapitalu kao revalorizaciona rezerva. Povećanje se priznaje kao prihod u bilansu uspjeha do onog iznosa do kojeg se stornira revalorizaciono smanjenje istog sredstva, koje je prethodno priznato kao rashod u bilansu uspjeha. Kada se knjigovodstvena vrijednost sredstva smanji kao rezultat revalorizacije to smanjenje se priznaje kao rashod. Smanjenje se direktno knjiži na teret stavke revalorizacionih rezervi do iznosa postojećih revalorizacionih rezervi koje se odnose na to sredstvo.

Revalorizacione rezerve koje su sastavni dio kapitala i koje se odnose na nekretnine, postrojenja i opremu se direktno prenose na neraspoređenu dobit kada se sredstvo isknjiži. To može obuhvatiti i prenos cjelokupnih revalorizacionih rezervi kada se sredstvo povuče iz upotrebe ili otuđi.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.6. Nekretnine i oprema (nastavak)

Zemljište se ne amortizuje. Amortizacija drugih sredstava se obračunava na nabavnu ili ranije procijenjenu vrijednost primjenom proporcionalne metode kako bi se raspodjelila njihova nabavna ili revalorizovana vrijednost do njihove rezidualne vrijednosti tokom njihovog procijenjenog vijeka trajanja.

Vijek trajanja i metoda amortizacije provjeravaju se na kraju svake poslovne godine. Ukoliko se utvrdi da se procjena vijeka trajanja osnovnog sredstva razlikuje od ranije procjene potrebno je izvršiti promjenu stopa amortizacije.

Banka u 2016. godini nije mijenjala amortizacione stope za određene grupe sredstava. Primenom godišnjih stopa utvrđenih od strane rukovodstva Banke na sva osnovna sredstva tokom 2016. i 2015. godine obračun amortizacije se vršio kako slijedi:

	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Građevinski objekti	2%	2%
Ulaganja u tuđe objekte	5 - 20%	5 - 20%
Kompjuterska oprema	14,3% - 50%	14,3% - 50%
Nameštaj i ostala oprema	10% - 33,3%	10% - 33,3%
Motorna vozila	12,5% - 20%	12,5% - 20%

Dobici i gubici po osnovu prodaje osnovnih sredstava utvrđuju se kao razlika između novčanog priliva i knjigovodstvene vrijednosti sredstava i iskazuju se u bilansu uspjeha u okviru prihoda ili rashoda od prodaje osnovnih sredstava.

3.7. Nematerijalna ulaganja

a) Licence

Stečene licence za kompjuterski softver se iskazuju po istorijskoj nabavnoj vrijednosti.

Naknadno se umanjuju za amortizaciju, koja se obračunava primjenom proporcionalne metode kako bi se troškovi licenci raspodijelili u toku njihovog procijenjenog vijeka upotrebe, te eventualna obezvređenja.

b) Računarski softver

Stečene licence računarskih softvera kapitalizuju se u iznosu troškova nastalih u sticanju i stavljanju u upotrebu softvera. Ovi troškovi se amortizuju tokom njihovog procijenjenog vijeka upotrebe.

Izdaci vezani za razvoj i održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu. Izdaci direktno povezani sa identifikovanim i unikatnim softverskim proizvodima koje kontroliše Banka i koji će vjerovatno generisati ekonomsku korist veću od troškova duže od godinu dana priznaju se kao nematerijalna ulaganja. Direktni troškovi obuhvataju troškove radne snage tima koji je razvio softver, kao i odgovarajući dio pripadajućih režijskih troškova.

Troškovi razvoja računarskog softvera priznati kao sredstvo amortizuju se tokom njihovog procijenjenog korisnog vijeka upotrebe (5 godina).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8. Investicione nekretnine

Dio građevinskih objekata koji se ne koriste za obavljanje djelatnosti Banka izdaje u zakup sa ciljem ostvarenja prihoda od zakupnine. Ovi objekti se vode u bilansu stanja kao investicione nekretnine i ne amortizuju se.

Investiciona nekretnina priznaje se kao sredstvo samo kada je vjerovatno da će ekonomske koristi od te nekretnine priticati i da se cijena koštanja može pouzdano izmjeriti.

Investicione nekretnine se mjere po fer vrednosti.

Procjena vrijednosti investicionih nekretnina Banke je sprovedena od strane nezavisnog procjenitelja, koji je sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine izvršio procjenu na osnovu tržišne vrijednosti.

3.9. Zalihe

Kratkotrajnu imovinu Banke čine zalihe kancelarijskog materijala, zalihe sitnog inventara i sitan inventar u upotrebi. Zalihe se vode u skladu sa MRS 2 Zalihe.

Zalihe se vrednuju po nabavnoj vrijednosti uvećanoj za troškove nabavke i umanjenoj za dobijene popuste i vode se po metodi prosječnih cijena.

Početno vrednovanje ovih sredstava vrši se po nabavnoj vrijednosti, odnosno trošku sticanja. Kasnije vrednovanje vrši se po tržišnoj vrijednosti.

U ovoj grupi sredstava vode se i sredstva stečena naplatom potraživanja za koje Banka nema namjeru da ih koristi kao osnovno sredstvo ili investicionu nekretninu, ali ima namjeru da ih proda kada se stvore uslovi da se prodaja izvrši. Primljena sredstva se početno priznaju po fer vrijednosti. Naknadno vrednovanje se vrši u zavisnosti u od grupe u koju je sredstvo klasifikovano.

3.10. Zakupi

Zakup je ugovor po kome zakupodavac prenosi na zakupca, uz jedno ili seriju plaćanja, pravo da koristi sredstva za dogovoreno vrijeme.

Zakupi mogu biti finansijski i operativni.

Zakupi gdje zakupodavac zadržava značajan dio rizika i koristi od vlasništva klasifikuju se kao operativni zakupi.

Plaćanja izvršena po osnovu operativnog zakupa (isključujući bilo koji oblik stimulacije dobijene od zakupodavca) iskazuju se u bilansu uspjeha ravnomjerno tokom trajanja zakupa.

3.11. Stalna sredstva namijenjena prodaji

U stalna sredstva namijenjena za prodaju svrstavaju se stalna sredstva stečena po osnovu naplate potraživanja i stalna sredstva koja su po odluci rukovodstva Banke namijenjena prodaji.

Banka klasifikuje sredstva u ovu grupu sredstava ako se njihova knjigovodstvena vrijednost može povratiti prevashodno prodajom a ne daljim korištenjem, ako su sredstva dostupna za prodaju, prodaja je izvjesna i kada se očekuje da će se prodaja okončati u periodu od godinu dana. Izuzetno, prodaja se može produžiti na period duži od godinu dana kada se takva prodaja smatra opravdanom ili ako je odlaganje prodaje uzrokovano okolnostima koje su izvan kontrole Banke, a postoji dovoljno dokaza da je Banka i dalje posvećena planu prodaje.

Ova sredstva se iskazuju kao posebna pozicija u bilansu stanja.

Na stalna sredstva namijenjena prodaji Banka ne vrši obračun amortizacije.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.11. Stalna sredstva namijenjena prodaji (nastavak)

Sredstva namijenjena prodaji se iskazuju po nižoj vrednosti od knjigovodstvene vrednosti ili poštene vrijednosti umanjene za troškove prodaje. Dobici ili gubici po osnovu prodaje utvrđuju se kao razlika između novčanog priliva i knjigovodstvene vrijednosti i iskazuju u bilansu uspjeha u okviru ostalih prihoda ili rashoda iz poslovanja Banke.

3.12. Umanjenje vrijednosti nefinansijskih sredstava

Za sredstva koja podliježu amortizaciji provjera da li je došlo do umanjenja njihove vrijednosti vrši se kada događaj ili izmijenjene okolnosti ukažu da knjigovodstvena vrijednost možda neće biti nadoknadiva.

Gubitak zbog umanjenja vrijednosti se priznaje u visini iznosa za koji je knjigovodstvena vrijednost sredstva veća od njegove nadoknadive vrijednosti.

Nadoknadiva vrijednost je vrijednost veća od fer vrijednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i upotrebne vrijednosti. Za svrhu procjene umanjenja vrijednosti sredstva se grupišu na najnižim nivoima na kojima mogu da se utvrde odvojeni prepoznatljivi novčani tokovi.

Banka vrši utvrđivanje obezvredjenja jednom godišnje. Procjena fer vrijednosti bazirana je na trenutnim cijenama na aktivnom tržištu za slične nekretnine na istoj lokaciji i u približno istom stanju. Za manje aktivna tržišta cijene iz bliske prošlosti prilagođene su kako bi odražavale sve promjene u ekonomskim uslovima od dana kada se dogodila transakcija po tim cijenama.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.13. Finansijska sredstva

Finansijska sredstva proističu iz obavljanja kreditnih, depozitnih, efektivnih i deviznih poslova, poslova platnog prometa, kupovinom i naplatom potraživanja i pružanjem drugih finansijskih usluga.

Banka klasifikuje finansijska sredstva u sljedeće kategorije: krediti i potraživanja, finansijska sredstva koja se vrednuju po poštenoj vrijednosti kroz bilans uspjeha, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i finansijska sredstva koja se drže do dospijeaća.

a) Krediti i potraživanja

Kredit i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama koji se ne kotiraju na aktivnom tržištu.

Svi krediti i plasmani se inicijalno priznaju po fer vrijednosti na dan plaćanja i priznaju kada se gotovina plasira zajmoprimcu.

Kredit i su prikazani u Bilansu Stanja u visini odobrenih plasmana umanjenih za otplaćenu glavnice i ispravku vrijednosti i uvećani za dospelu a nenaplaćenu kamatu, obračunatu nedospjelu kamatu i umanjeni za unaprijed naplaćenu naknadu. Nakon početnog priznavanja naknadno se vode po amortizovanoj vrijednosti korištenjem metode efektivne kamatne stope.

b) Finansijska sredstva po poštenoj vrijednosti kroz bilans uspjeha

Finansijska sredstva se klasifikuju u ovu kategoriju ako se kupuju uglavnom radi prodaje ili ponovne kupovine u kratkom roku, odnosno ako je rukovodstvo tako odredilo.

Derivati se takođe klasifikuju kao da se drže za trgovinu osim ako se ne odrede da su zaštitni instrumenti. Odabrana klasifikacija se ne mijenja pri naknadnom vrednovanju.

Finansijska sredstva namjenjena trgovanju se inicijalno vrednuju po nabavnoj vrijednosti. Naknadno, hartije od vrijednosti se ponovo procjenjuju po fer vrijednosti koristeći tržišne cijene. Svi realizovani i nerealizovani dobiti i gubici se priznaju u Bilansu uspjeha.

c) Finansijska sredstva koja se drže do dospijeaća

Plasmani koji se drže do dospijeaća su finansijska sredstva koja podrazumijevaju fiksna ili odrediva plaćanja i fiksni rok dospijeaća, a za koje Banka ima namjeru i mogućnost da ih drži do roka dospijeaća.

Ukoliko se ovaj finansijski instrument otuđi prije njegovog dospijeaća, posledično svi instrumenti iz ove grupe se ponovo vrednuju po poštenoj vrijednosti i reklasifikuju u grupu finansijskih sredstava koja su raspoloživa za prodaju u periodu od najmanje dvije godine.

Finansijska sredstva koja se drže do dospijeaća se početno priznaju po nabavnoj vrijednosti. Troškovi, koje je moguće neposredno pripisati nabavci, povećavaju njihovu nabavnu vrijednost.

Na dan bilansa stanja finansijska sredstva koja se drže do dospijeaća evidentiraju se po amortizovanoj vrijednosti. Prihodi po osnovu obračunatih kamata na ove instrumente iskazuju se u okviru pozicije prihodi od kamata.

d) Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su sva ona finansijska sredstva koja nisu razvrstana ni u jednu od prethodne tri grupe. U ovu grupu se razvrstavaju i vlasničke hartije od vrijednosti, npr. akcije drugih preduzeća koje ne obezbjeđuju kontrolu niti značajan uticaj.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.13. Finansijska sredstva (nastavak)

Početno vrednovanje vrši se po nabavnoj vrijednosti na dan trgovanja. Naknadno vrednovanje vrši se po poštenoj vrijednosti i razlika se priznaje u okviru kapitala preko revalorizacionih rezervi.

d) Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju(nastavak)

Kod prodaje finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju učinak iskazan u kapitalu prenosi se u Bilans uspjeha kao realizovani dobitak ili gubitak.

Sredstva raspoloživa za prodaju mogu se reklasifikovati u sredstva koja se drže do dospijeha ako postoje dokazi da Banka ima namjeru i sposobnost da sredstvo drži do roka dospijeha.

3.14. Ulaganja u pridružena preduzeća

Pridružena pravna lica su preduzeća u kojima banka ima značajan uticaj, ali ne i kontrolu, sa učešćem u kapitalu između 20% i 50%.

3.15. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava

a) Sredstva koja se vode po amortizovanoj i nominalnoj vrijednosti

Ispravke vrijednosti zbog obezvrijeđenja sredstava, odnosno rezervisanja se u skladu sa MSFI formiraju za finansijska sredstva koja Banka drži do dospijeha i koja se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti i za određene preuzete obaveze po vanbilansnim stavkama, gdje je kreditni rizik sličan kao kod običnog kreditnog odnosa (finansijske garancije, avali, nepokriveni akreditivi).

Banka utvrđuje ispravke vrijednosti ili rezerviranja na osnovu portfelja (tzv. grupne ispravke vrijednosti) za komitente koji nisu NPE, odnosno one koji nisu razvrstani u D, DF ili E bonitet i NPE komitente čija izloženost nije veća od vrijednosti navedenih u tabeli za individualnu ocjenu. Za NPE komitente koji ispunjavaju uslove navedene u tabeli za individualnu ocjenu radi se individualna procjena.

U određenim slučajevima (izloženost prema kontrolisanim društvima, prema bankama ili državi) individualne rezervacije će se formirati i za komitente boniteta A, B ili C.

Banka procjenjuje potrebu za individualnim obezvređenjima u dva koraka:

- utvrđivanjem adekvatnosti bonitetnog razvrstavanja
- kod non-performing izloženosti.

Banka individualno ocijenjuje:

Tip komitenta	Bonitetno razvrstavanje	Visina izloženosti
Države izvan zone A	D, DF ili E	>=100.000 KM
Banke i Centralna Banka	A do E	>0
Pravana lica (osim banaka)	D, DF ili E	>=100.000 KM
Fizička lica	D, DF ili E	>=100.000 KM

Individualne rezervacije se ne formiraju za komitente boniteta A, B i C, osim u slučajevima potraživanja od banaka ili države.

Potraživanja koja odgovaraju gore navedenim kriterijumima ocjenjuju se mjesečno, a izmjena ocjene se vrši samo u slučaju izmjenjenih okolnosti koje utiču na obim očekivanih naplata.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA(nastavak)

3.15. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava (nastavak)

Za komitente boniteta D, DF Banka formira ispravke vrijednosti za potraživanja od kamata i naknada u 100% iznosu. Za komitente boniteta E, Banka formira ispravke vrijednosti za sva potraživanja u 100% iznosu, osim ako nisu obezbjeđena prvoklasnim kolateralom.

Za grupne komitente, odnosno zajedničke komitente (koji su izloženi u NLB d.d. i u barem još jednoj članici) za potraživanja iste vrste sa istim obezbjeđenjem i za zajedničke poslove zahtijeva se usaglašenost procenata individualnih obezvrijeđenja i rezervisanja. Usaglašavanje se odvija preko centralnog staratelja.

Dokazi o formiranim rezervacijama moraju biti elektronski dokumentovani, kako bi po potrebi mogli činiti dio kreditnog dosijea komitenta. Dokaze o obezvrijeđenju i ocjene naplativosti neophodno je adekvatno dokumentovati i arhivirati.

Procjenjivanje naplativosti i obračun ispravki vrijednosti, odnosno rezervisanja odvija se po postupku koji sadrži sljedeće korake:

1. procjena da li postoje dokazi o obezvrijeđenju pojedinačnog potraživanja – u slučaju da oni ne postoje, potraživanje se svrstava u grupno procjenjivanje,
2. ako dokazi o obezvrijeđenju postoje, pregledaju se ugovoreni novčani tokovi i izrađuju se očekivani novčani tokovi (procjena stvarne visine naplate potraživanja po visini i vremenu),
3. diskontovanje procjenjenih novčanih tokova na sadašnju vrijednost i
4. obračun stope naplativosti potraživanja i potrebnog formiranja ispravki vrijednosti potraživanja, odnosno rezervisanja.

Ispravke vrijednosti se ne formiraju za komitente A, B i C kategorije, koji se odnose na banke i centralni nivo države. Ukoliko se ocijeni da postoje dokazi o obezvrijeđenju ovih komitenata, potrebno ih je preklasifikovati u bonitetnu grupu D ili E, a zatim ocijeniti potreban nivo rezervisanja.

U određenim slučajevima (izlaganje prema zajedničkim komitetima, bankama i državi i centralnom nivou države), Banka može da formira ispravke vrijednosti i za komitente iz bonitetnih grupa A, B i C.

Unovčavanje obezbjeđenja je najčešći pristup pri naplati potraživanja od komitenata razvrstanih u bonitetne grupe D, DF i E.

Procjena naplate potraživanja unovčavanjem kolaterala vrši se tako što se tržišna vrijednost kolaterala diskontuje procentom umanjena kolaterala, pri čemu se izračunava likvidaciona vrijednost ili interno prihvatljiva vrijednost kolaterala.

Prilikom unovčenja obezbjeđenja uzimaju se u obzir sljedeći rokovi unovčenja:

- rok unovčenja obezbjeđenja nekretninom (stambenom ili poslovnom) iznosi najmanje 4 godine,
- u slučaju nepovoljnije likvidnosti imovine, koristi se duži period unovčenja nekretnine u obezbjeđenju, dok se u slučaju kada se može dokazati visoka likvidnost založene nekretnine uzima u obzir i kraći period unovčenja,
- rok unovčenja pokretne imovine iznosi najmanje godinu dana.

Odstupanje od navedenih principa moguće je u slučaju da Banka raspolaže dokazom da će period unovčenja biti kraći (duži) – npr. potpisan ugovor o prodaji imovine, data obavezujuća ponuda, uplaćena kapara i dr.

Prilikom ocjenjivanja obezvrijeđenja potrebno je razumno procijeniti mogućnost unovčenja, likvidnost i rok unovčenja i pri tom uzeti u obzir i dosadašnje postupke, neuspješne prodaje i eventualni izražen interes za kupovinu. Konačna ocjena obezvrijeđenja mora da opravda očekivanje naplate/gubitka, što znači da ocjena unovčenja obezbjeđenja može da odstupa od ocjene koju bismo dobili neprilagođenim praćenjem ovih uputstava; ipak, odstupanja moraju biti jasno obrazložena, a ocjena argumentovana.

4. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA(nastavak)**3.15. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava (nastavak)**

Za komitente boniteta E, Banka bez obzira na obezbjeđenje, formira 100% ispravke vrijednosti. Ovo se ne odnosi na potraživanja obezbjeđena prvoklasnim kolateralom.

U prvoklasni kolateral spadaju:

- novčani depoziti založeni kao kolateral pri čemu je osigurano da:
 - je novčani depozit deponovan kod Banke, kod druge banke u Republici Srpskoj, Federaciji BiH ili u zemlji zone A;
 - je zaključen ugovor o zalogu depozita kojim je predviđeno da je banka jedino privilegovano lice koje ima osiguran interes po odnosnom zalogu, da je zalog neopoziv, da je jedini preduslov za primjenu prava banke na zalog, da korisnik propusti da ispuni svoju obavezu prema banci i da je zalog dat na način koji ne pruža mogućnost da se po njemu uspostave dodatni interesi;
 - zalog može biti iskorišten na način da ni zalagodavac (dužnik - korisnik) niti bilo koje drugo lice ne mogu osporiti zakonsko pravo banke koje proizilazi iz ugovora o zalogu.
- vrijednosni papiri izdati od strane Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, Federaciji BiH, centralnih vlada zemalja zone A ili institucija koje one finansiraju (budžetiraju), međunarodnih razvojnih banaka, Centralne banke Bosne i Hercegovine i centralnih banaka država zone A, prvoklasnih banaka i kompanija zemalja zone A i Republike Srpske i Federacije BiH, za koje banka raspolaže sa dokumentovanim dokazima da je izvršila sve potrebne finansijske odnosno druge analize i utvrdila da je izdavalac vrijednosnog papira finansijski zdrav, dobro kapitalizovan (gdje je to primjenjivo) i sposoban da izvrši obaveze po vrijednosnom papiru, pri čemu je osigurano da:
 - su deponovani kod te banke;
 - nema sumnje da je dužnik - korisnik njihov zakoniti vlasnik;
 - je zaključen ugovor o zalogu odnosno vrijednosnog papira iz koga se vidi da je banka jedino privilegovano lice koje ima osiguran interes po tom zalogu, da je zalog neopoziv, da je jedini preduslov za primjenu prava banke po zalogu da korisnik propusti da ispuni svoju obavezu prema banci i da je zalog dat na način koji ne pruža mogućnost da se po njemu uspostave dodatni interesi;
 - zalog može biti iskorišten na način da ni zalagodavac (korisnik) niti bilo koje drugo lice ne mogu osporiti zakonsko pravo banke koje proizilazi iz ugovora o zalogu;
 - je vrijednost zalog za najmanje 20% veća od iznosa zalogom osiguranog potraživanja banke.
- neopozive garancije izdate od strane Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, Federaciji BiH, centralnih vlada zemalja zone A ili institucija koje one finansiraju (budžetiraju), međunarodnih razvojnih banaka, Centralne banke Bosne i Hercegovine i centralnih banaka država zone A, prvoklasnih banaka i kompanija zemalja zone A i Republike Srpske i Federaciji BiH za koje banka raspolaže sa dokumentovanim dokazima da je izvršila sve potrebne finansijske odnosno druge analize i utvrdila da je izdavalac garancije finansijski zdrav, dobro kapitalizovan (gdje je to primjenjivo) i sposoban da na poziv izvrši plaćanje po garanciji, pod uslovom da je garancija uredno ovjerena od strane izdavaoca, neuslovljena i plativa u slučaju kada korisnik ne izvrši svoju obavezu odnosno plaćanje.
- plemeniti metali pod uslovom da:
 - je zalog deponovan kod te banke;
 - je zaključen ugovor o zalogu iz kojeg se vidi da je banka jedino privilegovano lice koje ima osiguran interes po tom zalogu, da je zalog neopoziv, da je jedini preduslov za primjenu prava banke po zalogu da korisnik propusti da ispuni svoju obavezu prema banci i da je zalog dat na način koji ne pruža mogućnost da se po njemu uspostave dodatni interesi;
 - nema sumnje da je dužnik – korisnik njihov zakoniti vlasnik;
 - zalog može biti iskorišten na takav način da ni zalagodavac (dužnik – korisnik), niti bilo koje drugo lice ne mogu osporiti zakonsko pravo banke koje proizilazi iz ugovora o zalogu;

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.15. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava (nastavak)

- je zalog u obliku koji može da zadovolji uslov kvaliteta, stabilnosti cijena i lake naplativosti;
- je vrijednost zaloga za najmanje 20% veća od iznosa zalogom osiguranog potraživanja banke; je banka u pisanoj formi dobila prethodnu saglasnost AB RS o prihvatanju tog zaloga kao prvoklasnog kolaterala

Finansijska sredstva i preuzete obaveze po vanbilansnim stavkama obezbjeđene prvoklasnim obezbjeđenjem klasifikuju se u bonitetnu grupu A do aktiviranja obezbjeđenja, ali najviše 30 dana nakon roka za plaćanje.

Otplata bančnih potraživanja iz novčanih tokova iz redovnih poslovnih aktivnosti je rijetka ili ograničena, kada je potraživanje već dospjelo u kašnjenje, pa se mora pažljivo procijeniti koliko su realne takve otplate.

Otplata iz gotovinskih tokova se može primjeniti:

- u slučaju perioda do jedne godine, sa izuzetkom uspješno restrukturiranog potraživanja, kada postoji redovna naplata od trenutka restrukturiranja do maksimalno 5 godina;
- ako komitent pokazuje sposobnost izmirenja obaveza, bez obzira na teškoće u poslovanju;
- moguće je razmotriti novčane tokove povezane i druge osobe, pod uslovom da komitent pokazuje sposobnost izmirenja obaveza.

Novčani tokovi svode se na sadašnju vrijednost.

Kada poslovanje komitenta omogućava izmirenje njegovih obaveza, iznos ispravki vrijednosti, odnosno rezervacija se utvrđuje na osnovu **mogućnosti naplate finansijskog duga**. U slučaju nedovoljnih informacija o poslovanju komitenta, ispravke vrijednosti se mogu utvrditi, tako da preostali nivo duga omogućava ostvarenje indikatora "dug / EBITDA <5".

Kada komitent nije u mogućnosti da izmiri svoj dug, potraživanje se najčešće definiše kao: otpis, novi kredit, zamjena duga u kapital, subordinirana tranša.

Ocjnjivanje individualnih ispravki vrijednosti za vanbilansne obaveze bazira se na procjeni da bi moglo doći do unovčavanja obaveze.

Standardno se upotrebljava sljedeći pristup:

Vrsta izloženosti	Način procjene
Garancije za plaćanje	100% rezervisanja na neobezbjeđeni dio potraživanja
Garancije za ozbiljnost ponude	100% rezervisanja na neobezbjeđeni dio potraživanja
Garancije za dobro izvršenje posla	70% rezervisanjana neobezbjeđeni dio potraživanja
Garancije za otklanjanje grešaka	25% rezervisanja na neobezbjeđeni dio potraživanja
Ostale vanbilansne stavke	100% rezervisanja na neobezbjeđeni dio potraživanja

Predloženi procenti predviđenog unovčenja garancija mogu da se prilagode uzimajući u obzir detaljne argumente odnosno razloge koji smanjuju/povećavaju rizik unovčenja garancija.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA(nastavak)**3.15. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava (nastavak)****Formiranje grupa komitenata**

Na osnovu analize karakteristika kreditnog portfolija za segment pravnih lica formirane su sledeće grupe po bonitetu.

1. grupa pravnih lica i preduzetnika,
2. grupa fizičkih lica – bilansna potraživanja
3. grupa fizičkih lica – vanbilansna potraživanja

Sve tri grupe komitenata dalje se dijele u pet podgrupa, s obzirom na njihov bonitet:

- pravna lica i preduzetnici – dužnici pojedinačne bonitetne grupe: od boniteta A do E,
- bilansna potraživanja fizičkih lica – dužnici pojedinačne bonitetne grupe: od boniteta A do E,
- vanbilansna potraživanja fizičkih lica – dužnici pojedinačne bonitetne grupe: od boniteta A do E.

Bonitet potraživanja se određuje u skladu sa Odlukom ABRS o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikacijom aktive banke, a na osnovu procjene dužnikove sposobnosti izvršavanja obaveza prema Banci na datum dospeljeća i određuje se na osnovu:

- procjene finansijskog položaja pojedinačnog dužnika,
- njegove mogućnosti da obezbjedi dovoljan novčani tok za redovno izvršavanje obaveze prema Banci u budućnosti,
- vrste i obima osiguranja potraživanja,
- ispunjavanja dužnikovih obaveza prema Banci u proteklim periodima.

Klasifikacijom komitenata i potraživanja u grupe i zatim u podgrupe (po bonitetnoj klasifikaciji) formira se 15 homogenih podgrupa za grupno formiranje ispravke vrijednosti, koje odražavaju tip komitenta, bonitet i takođe uspješnost poslovanja, odnosno njegovo finansijsko stanje i dosadašnji odnos sa Bankom (redovno izmirivanje obaveza).

Procjena potencijalnih gubitaka finansijskih sredstava u skladu sa zahtjevima Agencije za bankarstvo Republike Srpske

U skladu sa Odlukom Agencije za bankarstvo Republike Srpske o klasifikaciji aktive i vanbilansnih stavki prema stepenu naplativosti, Banka je dužna da klasifikuje kredite, plasmane i druge bilansne i vanbilansne izloženosti Banke riziku u kategorije A, B, C, D i E u skladu sa procjenom naplativosti kredita i drugih plasmana na osnovu urednosti izmirenja obaveza dužnika, finansijskog položaja dužnika i instrumenata obezbjeđenja naplate potraživanja. Procjenjeni iznos rezerve za potencijalne gubitke je obračunat primjenom slijedećih procenata: 2% na plasmane klasifikovane u kategoriju A, 5% - 15% na plasmane kategorije B, 16% - 40% na plasmane kategorije C, 41 - 60% na plasmane kategorije D i 100% na plasmane kategorije E.

Negativna razlika između ispravke vrijednosti bilansnih stavki i rezervisanja za vanbilansne stavke, utvrđene na način objelodanjen u Napomeni 3.15 a i procjenjene rezerve za potencijalne gubitke u skladu sa Odlukom ABRS, evidentirana je na računu rezervi u okviru kapitala na dan primjene nove metodologije. Ukoliko se ova razlika poveća, za iznos povećanja Banka iskazuje nedostajuću rezervu koja predstavlja odbitnu stavku od kapitala kod obračuna adekvatnosti kapitala.

b) Sredstva klasifikovana kao raspoloživa za prodaju

Banka na svaki izvještajni datum procjenjuje da li postoji objektivni dokaz da finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava pokazuje znakove umanjena vrijednosti. U slučaju hartija od vrijednosti koje su klasifikovane kao sredstva raspoloživa za prodaju, značajan pad ili kontinuirani pad fer vrijednosti hartije ispod njene nabavne vrijednosti ukazuje da je takva hartija od vrijednosti obezvrjeđena. Ako postoji dokaz umanjena vrijednosti za finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, kumulirani gubitak – utvrđen kao razlika između troškova sticanja i trenutne fer vrijednosti – priznaje se u bilansu uspjeha. Ako se, u narednom periodu, poveća fer vrijednost dužničkih instrumenata priznatih kao raspoloživi za prodaju, a povećanje može biti objektivno povezano sa događajem koji je nastao nakon što je gubitak zbog umanjena vrijednosti priznat u bilansu uspjeha, gubitak zbog umanjena vrijednosti se ukida kroz bilans uspjeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA(nastavak)

3.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima gotovinski ekvivalenti i gotovina obuhvataju stanja sa rokom dospjeća kraćim od tri mjeseca od dana pribavljanja, uključujući i novac i novčana sredstva koja nisu pod ograničenjima Centralne banke, ostale pogodne hartije od vrijednosti, kredite i pozajmice date bankama, dospjela potraživanja od drugih banaka.

Novčana sredstva predstavljaju novčana sredstva u domaćoj i stranim valutama u trezoru i blagajnama Banke, sredstva na računima rezerve kod Centralne banke Bosne i Hercegovine i sredstva na računima kod domaćih i inostranih banaka sa rokom dospjeća do tri mjeseca.

3.17. Rezervisanja

Rezervisanja za odštetne zahtjeve po sudskim sporovima se priznaju kada:

- Banka ima važeću zakonsku ili ugovorenu obavezu koja je rezultat prošlih događaja;
- kada je u većoj mjeri vjerovatno da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava;
- kada se pouzdano može procijeniti iznos obaveze.

Kada postoji veći broj sličnih obaveza vjerovatnoća da se zahtijeva odliv resursa da bi se namirila obaveza se utvrđuje razmatranjem vrste obaveza kao cjeline. Rezervisanje se priznaje čak i kada je mala vjerovatnoća odliva sredstava u odnosu na stavku uključenu u istu vrstu obaveza.

Rezervisanja se odmjeravaju po sadašnjoj vrijednosti očekivanih izdataka potrebnih za izmirenje obaveze.

3.18. Primanja zaposlenih**a) Naknade zaposlenim**

Kratkoročne naknade zaposlenima obuhvataju zarade, naknade po osnovu regresa i ostale naknade zarada i sve doprinose vezane za naknade zaposlenima. Kratkoročne naknade zaposlenim priznaju se kao rashod u periodu u kome su nastale.

b) Ostala primanja zaposlenih

Banka obezbjeđuje jubilarne nagrade zaposlenima prema vremenu provedenom na radu u Banci za period od 10, 15, 20, 25 i 30 godina u skladu sa Opštim kolektivnim ugovorom i Pravilnikom o radu Banke. Ovi troškovi se priznaju kao rashod u bilansu uspjeha.

c) Otpremnine

Otpremnine se isplaćuju pri raskidu radnog odnosa u slučaju redovnog penzionisanja ili kada zaposleni prihvati sporazumni raskid radnog odnosa kao višak radne snage u zamjenu za otpremninu.

Banka priznaje otpremninu pri raskidu radnog odnosa kada je evidentno da će: ili raskinuti radni odnos sa zaposlenim u skladu sa detaljno utvrđenim planom bez mogućnosti odustajanja, ili obezbijediti otpremninu za prestanak radnog odnosa kao rezultat ponude u namjeri da se podstakne dobrovoljni raskid radnog odnosa u cilju smanjenja broja zaposlenih.

Otpremnine koje dospijevaju u razdoblju dužem od 12 mjeseci nakon dana bilansa stanja svode se na sadašnju vrijednost.

Rezervacije za otpremnine se iskazuju u Bilansu Stanja u okviru pozicije Rezervisanja u pasivi. Izračunavaju se na bazi aktuarskih izračuna. Ove rezervacije se isključivo koriste za obaveze za koje su namijenjene. Na kraju svake godine vrši se provjera ispravnosti obračuna. Dodatna rezervisanja po tom osnovu ili ukidanja rezervisanja prikazuju se preko Bilansa uspjeha osim aktuarskih dobitaka i gubitaka koji se priznaju u okviru ostalog finansijskog rezultata.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.19. Porez na dobit

Porez na dobit se obračunava u skladu sa propisima o oporezivanju Republike Srpske. Počev od 01. januara 2007. godine porez na dobit se obračunava i plaća po odredbama Zakona o porezu na dobit (Službeni glasnik RS, broj 91/06 i 57/12) i Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dobit (Službeni glasnik RS 129/06, 110/07, 114/07, 62/08, 09/09, 122/10, 73/11, 17/13 i 21/13). Porez za 2015. godinu

obračunat je u skladu sa odredbama navedenog Zakona. Od 01.01.2016. godine porez na dobit obračunava se u skladu sa odredbama novog Zakona o porezu na dobit (Službeni glasnik RS broj 94/15). Procijenjeni mjesečni akontacioni iznos poreza utvrđuje se prema Prijavi akontacije poreza na dobit i plaća se svakog mjeseca.

Konačna poreska osnovica, na koju se primenjuje stopa poreza na dobit od 10% utvrđuje se poreskim bilansom Banke. Poreska osnovica iskazana u poreskom bilansu se obračunava na osnovu ostvarene dobiti za period, prikazane u zakonski propisanom bilansu uspeha, korigovane za razlike definisane poreskim propisima Republike Srpske. Ove korekcije obuhvataju povećanje poreske osnovice za troškove koji se po poreskim propisima ne priznaju i umanjenja za prihode koji se ne uključuju u obračun poreske osnovice.

Odloženi porez na dobit se obračunava i evidentira na privremene razlike između poreske osnove sredstava i obaveza i njihovih iznosa iskazanih u finansijskim izvještajima Banke. Odložene poreske obaveze priznaju se za sve oporezive privremene razlike između poreske osnovice sredstava i obaveza na dan bilansa stanja i iznosa iskazanih za svrhe izvještavanja, a što će rezultirati oporezivim iznosima budućih perioda.

Odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike, neiskorištena poreska sredstva i neiskorištene poreske gubitke.

Odloženo poresko sredstvo se priznaje do iznosa za koji je vjerovatno da će buduća dobit za oporezivanje biti raspoloživa i da će se privremene razlike izmiriti na teret dobiti.

Tekući i odloženi porezi se priznaju kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobit perioda.

3.20. Obaveze po uzetim kreditima

Obaveze po kreditima se inicijalno priznaju po fer vrijednosti, bez nastalih troškova. Obaveze po kreditima se naknadno iskazuju po amortizovanoj vrijednosti, sve razlike između priliva sredstava umanjenog za transakcione troškove i iznosa otplata, priznaju se u Bilansu Uspjeha u periodu korištenja kredita primjenom metode efektivne kamatne stope.

Obaveze po kreditima se klasifikuju kao tekuće obaveze, osim ukoliko Banka nema bezuslovno pravo da odloži izmirenje obaveza za najmanje 12 mjeseci nakon dana bilansa stanja.

3.21. Akcionarski kapital

Uplaćeni akcionarski kapital Banke predstavlja iznos gotovine uplaćene od strane akcionara za sve obične i prioritetne akcije. Akcionarski kapital Banke čine obične akcije.

Dividende od akcija evidentiraju se kao obaveza u periodu u kojem je donijeta odluka o njihovoj isplati.

3.22. Vanbilansne preuzete i potencijalne obaveze

U okviru redovnog poslovanja, Banka sklapa ugovore kojima preuzima vanbilansne finansijske obaveze i koje vodi u vanbilansnoj evidenciji, a koje prvenstveno obuhvataju garancije, akreditive i neiskorištene okvirne kredite. Banka navedene preuzete finansijske obaveze iskazuje u bilansu stanja ako i kad iste postanu plative.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.23. Transakcije sa povezanim licima**

Prema definiciji MRS 24 povezane strane su strane koje predstavljaju:

- društva koja direktno ili indirektno putem jednog ili više posrednika kontrolišu izvještajno društvo ili su pod njegovom kontrolom, odnosno koja izvještajno društvo kontroliše zajedno s drugim subjektima;
- pridružena društva u kojima Banka ima značajan uticaj a koja nisu ni povezano lice, niti zajedničko ulaganje investitora;
- fizičke osobe koje direktno ili indirektno imaju pravo glasa u Banci koje im omogućava značajan uticaj na Banku, kao i bilo koji drugi subjekt za koji se očekuje da će uticati ili biti pod uticajem povezane osobe u poslovanju sa Bankom;
- rukovodioci na ključnim položajima, odnosno osobe koje imaju ovlaštenja i odgovornosti za planiranje, usmjeravanje i kontrolisanje aktivnosti Banke, uključujući direktore i ključno rukovodstvo.

Prilikom posmatranja svake moguće transakcije sa povezanom stranom pažnja je usmjerena na suštinu odnosa, a ne samo na pravni oblik.

3.24. Ključne računovodstvene procjene i prosuđivanja

Banka vrši procjene i pretpostavke o efektima koje će iznosi sredstava i obaveza sadržani u finansijskim izvještajima imati u narednoj finansijskoj godini. Procjene i prosuđivanja se kontinuirano vrednuju i zasnivaju na istorijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja za koje se vjeruje da će u datim okolnostima biti razumna.

Gubici zbog umanjenja vrijednosti finansijskih sredstava

Banka vrši pregled kreditnog portfolia i ostalih kategorija finansijskih sredstava mjesečno u cilju procjene umanjenja vrijednosti. Banka prosuđuje da li postoje pouzdani dokazi koji pokazuju da će doći do smanjenja budućih novčanih tokova od kreditnog portfolia i izdatih garancija koji se može identifikovati na pojedinačnim izloženostima, a koji mogu uticati na bilans uspjeha. Metodologija i pretpostavke koje se koriste za procjenu iznosa umanjenja vrednosti objelodanjeni su u Napomeni 3.15.

Otpremnine i jubilarne nagrade

Rezervacije za buduće obaveze i troškove za otpremnine kod odlaska zaposlenih u penziju, jubilarne nagrade i slično formiraju se na bazi aktuarskog izračuna. Knjiže se kao trošak rezervisanja u bilansu uspjeha i oblikovane rezervacije u bilansu stanja.

Ove rezervacije se upotrebljavaju isključivo za pokrivanje troškova za koje su i oblikovane. Na kraju svake poslovne godine potrebno je provjeriti realnu vrijednost ovih rezervacija. Ukoliko se procijeni da su rezervacije previsoke potrebno je izvršiti njihovo ukidanje i svođenje na realnu vrijednost u korist prihoda od ukidanja rezervisanja. Ukoliko se procijeni da su rezervacije manje od realno procijenjenih potrebno je formirati dodatne na teret rashoda rezervisanja.

Za ovaj obračun Banka angažuje ovlaštenog aktuara koji vrši obračun na bazi podataka iz kadrovske evidencije Banke prema predviđenom vremenu penzionisanja zaposlenih. Sadašnja vrijednost buduće obaveze izračunava se primjenom diskontne kamatne stope.

Procjena kratkoročnih rezervisanja za neiskorištene godišnje odmora vrši se prema broju dana neiskorištenih godišnjih odmora na dan bilansiranja i prosječnoj mjesečnoj bruto plati po zaposlenom.

Sudski sporovi

Rukovodstvo Banke vrši procjenu iznosa rezervisanja za odliv sredstava po osnovu sudskih sporova na bazi procjene vjerovatnoće da će do odliva sredstava zaista doći prema ugovorenoj ili zakonskoj obavezi iz prošlih perioda.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.24. Ključne računovodstvene procjene i prosuđivanja

Fer vrijednost

Finansijski izvještaji su prikazani po metodu prvobitne nabavne vrednosti, uključujući korekcije i rezervisanja u cilju svođenja pozicija sredstava na realnu vrednost.

Poslovna politika Banke je da objelodani informacije o pravičnoj vrednosti aktive ili pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti.

Ne postoji dovoljno tržišno iskustvo, stabilnost i likvidnost kod kupovine i prodaje kredita i ostale finansijske aktive ili pasive pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi. Po mišljenju rukovodstva, iznosi u finansijskim izvještajima odražavaju realnu vrednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

3.25. Izvještavanje po segmentima

Poslovni segment predstavlja dio imovine, potraživanja, obaveza i poslovnih aktivnosti Banke usmjerenih na određenu grupu klijenata i područja poslovanja. U skladu sa usvojenom metodologijom za mjerenje profitabilnosti segmenata Banka prati profitabilnost prema sljedećim segmentima: poslovanje sa stanovništvom, poslovanje sa pravnim licima, finansijska tržišta i ostalo.

Poslovanje sa pravnim licima obuhvata poslovanje sa preduzećima, preduzetnicima, finansijskim institucijama (osim banaka) i javnim sektorom.

Segment poslovanje sa stanovništvom obuhvata poslovanje sa fizičkim licima.

Segment finansijska tržišta obuhvata upravljanje bilansom banke, trgovanje, ALM.

Segment ostalo obuhvata kategorije koje nije moguće alocirati na neki od segmenata.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

4.1. Uvod

Upravljanje rizicima u bankarskom poslovanju obuhvata kontinuirane aktivnosti identifikovanja, mjerenja i procjene rizika s ciljem minimiziranja njihovih negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke.

Upravljanje rizicima u Banci odvija se u svim organizacionim jedinicama i svaki pojedinac u Banci je u svom domenu odgovoran za izloženost riziku.

Rizici kojima je Banka naročito izložena u svom poslovanju su: rizik likvidnosti, kreditni rizik, tržišni rizici (kamatni rizik, devizni rizik i rizik od promjene tržišne cijene hartija od vrijednosti, finansijskih derivata i robe), rizici izloženosti Banke, rizici ulaganja Banke, rizici koji se odnose na zemlju porijekla lica prema kome je Banka izložena, operativni rizik, pravni rizik, reputacioni rizik i strateški rizik.

Organi Banke za upravljanje rizikom

Nadzorni odbor i Uprava Banke

Nadzorni odbor i Uprava Banke su odgovorni za donošenje poslovnih programa i politika u oblasti upravljanje rizicima kao i za uspostavljanje organizacione strukture Banke sposobne da efikasno upravlja svim rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju.

Odbor za reviziju i interna revizija

Odbor za reviziju i interna revizija su organizovani sa ciljem praćenja sveobuhvatnog procesa upravljanja rizicima u Banci, predlaganja mjera za otklanjanje nedostataka internih kontrolnih procesa kao i izvještavanje o sistemu upravljanja rizicima u Banci.

Interna revizija kontinuirano izvještava Upravu banke, periodično, minimalno kvartalno Odbor za reviziju i Nadzorni odbor kao i internu reviziju NLB d.d.

Interna revizija i Odbor za reviziju su nadležni za organizovanje i saradnju sa eksternom revizijom Banke.

Odbor za operativne rizike

Odbor za operativne rizike je odgovoran za upravljanje i nadzor upravljanja operativnim rizicima u Banci. Odbor je zadužen za razmatranje dokumenata iz oblasti upravljanja operativnim rizicima, implementaciju Politike upravljanja operativnim rizicima u Banci, kriterijume za formiranje mreže staratelja za operativne rizike, izvještaja o nastalim štetnim događajima, informacija o identifikaciji i ocjeni operativnih rizika, preporuka interne revizije iz domena operativnih rizika, obim potrebnog regulatornog kapitala za operativne rizike, informacija iz područja Plana kontinuiteta poslovanja.

Odbor za upravljanje aktivnom i pasivom banke (ALCO)

ALCO odbor prati finansijska tržišta, analizira stanja, promjene i kretanja u bilansu Banke, donosi zaključke u cilju ostvarenja postavljenih planova i strukture bilansa Banke, a posebno prati i daje smjernice za poslovne rizike, posebno rizik likvidnosti, kreditne i tržišne rizike.

Sjednice ALCO odbora se održavaju po pravilu mjesečno.

Služba za upravljanje rizicima

Kontrola i praćenje rizika u Banci se odvija u Službi upravljanja rizicima. U okviru Službe upravljanja rizicima djeluju dva odjeljenja, Odjeljenje upravljanja kreditnim rizicima i Odjeljenje upravljanja nekreditnim rizicima. Banka je razdvojila funkcije kontrole i praćenja od funkcije upravljanja rizicima. Upravljanje rizicima se odvija po poslovnim centrima, i to: Centar poslovne mreže, Centar poslovanja sa privredom, Centar za upravljanje sredstvima, Centar platnih sistema, Centar podrške poslovanju i Služba upravljanja problematičnim plasmanima.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima

Kreditni rizici

Kreditni rizik predstavlja mogućnost da dužnik ne izmiri svoje ugovorene obaveze po odobrenim kreditima, drugim plasmanima, izvršenim ulaganjima i potencijalnim vanbilansnim obavezama. U cilju maksimiziranja stope prinosa, Banka upravlja kreditnim rizikom i održava ga u prihvatljivim okvirima. Upravljanje kreditnim rizikom odvija se kako na nivou cjelokupnog kreditnog portfelja tako i na nivou pojedinačnog kredita ili transakcije, imajući na umu međuzavisnost kreditnog i ostalih poslovnih rizika.

Banka je usvojila Program i politiku za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikacijom aktive, Politiku i proceduru za klasifikaciju aktive Banke i kontrolu postojećih i potencijalnih izlaganja Banke kreditnom riziku i Program sa politikama za upravljanje problematičnim plasmanima i specijalnim kreditnim rizikom, Metodologiju bonitetnog razvrstavanja pravnih lica i grupe pravnih lica sa izloženošću preko KM 100 hiljada i do KM 100 hiljada, Metodologiju bonitetnog razvrstavanja i određivanja gornje granice zaduživanja za jedinice centralnog nivoa države i CB BiH i Metodologiju klasifikacije država prema kategorijama kreditnog boniteta i postavljanje limita država.

Banka klasifikuje komitente, odobrena finansijska sredstva i preuzete obaveze prema vanbilansnim stavkama u grupe po rizičnosti i procenjuje visinu gubitaka iz kreditnog rizika. Na osnovu procenjenog gubitka, obavlja obezvređenje sredstava na njihovu nadoknadivu vrijednost i formira rezervacije za vanbilansne stavke.

Klasifikacija u grupe zasniva se na ocjeni sposobnosti dužnika da ispunjava obaveze prema Banci do roka dospjeća i kvaliteta osiguranja.

Rizične bilansne stavke Banke obuhvataju sve dospjele i nedospjele kratkoročne i dugoročne kredite, investicije u hartije od vrednosti i dugoročne investicije u kapital, potraživanja iz finansijskih zakupa, obračunate kamate, naknade i provizije, kao i potraživanja za plaćene garancije, avale i druge preuzete obaveze, uloge kod banaka i druge stavke, koje je moguće rasporediti na pojedinačnog dužnika i koje su mjerene po metodu amortizovane vrijednosti, nabavnoj vrijednosti ili po fer vrijednosti.

Rizične vanbilansne stavke Banke obuhvataju izdate finansijske garancije, avale, nepokrivene akreditive, kao i poslove sa sličnim rizikom, na osnovu kojih za Banku može nastati obaveza plaćanja.

Banka vrši redovne formalne preglede aktive i to individualno za svakog komitenta, a procjena kreditnog rizika se vrši mjesečno na osnovu sljedećih kriterija:

1. urednost klijenta u izmirenju obaveza,
2. ocjena klijentove poslovne, finansijske i kapitalne snage,
3. procjena poslovne pozicije klijenta u okviru privredne grane,
4. ocjena menadžmenta,
5. kvalitet poslovnog odnosa s klijentom,
6. ocjena kvaliteta i utrživosti instrumenata osiguranja naplate potraživanja.

U Banci se klasifikuju svi komitenti u jednu od pet bonitetnih grupa, i to od A (najbolje) do E (najlošije) a u skladu sa propisanim bonitetnim razredima: AAA,AA,A,BBB,BB,B,CCC,CC,C,DF,D i E .

Služba upravljanja rizicima priprema mišljenje o bonitetnom razvrstavanju za svakog pojedinačnog komitenta, pravno i fizičko lice i za grupu povezanih lica kod pripreme zahtjeva za novi plasman, čija izloženost, uključujući i novi zahtjev prelazi KM 100 hiljada ili su razvrstani u najmanje C bonitetnu klasu. Centar poslovanja sa privredom i Centar poslovne mreže, zavisno od nadležnosti pripremaju prijedlog za bonitetno razvrstavanje za svakog pojedinačnog komitenta i za grupu povezanih lica kod pripreme zahtjeva za novi plasman čija izloženost, uključujući i novi zahtjev ne prelazi KM 100 hiljada.

Maksimalna izloženost kreditnom riziku

Sledeća tabela prikazuje maksimalnu izloženost kreditnom riziku pozicija Bilansa stanja. Maksimalna izloženost je prikazana na bruto principu, ne uzimajući u obzir ispravku vrijednosti i efekte smanjenja rizika putem kolateralala:

Pozicije bilansa stanja izložene kreditnom riziku	Maksimalna izloženost	
	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	197.155	152.034
Kreditni plasirani bankama	170.491	248.640
Kreditni plasirani komitentima	733.014	689.155
UKUPNO	1.100.660	1.089.829
Pozicije vanbilansa izložene kreditnom riziku	Maksimalna izloženost	
	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
Garancije	41.574	43.691
Preuzete neopozive obaveze po osnovu kredita	79.840	83.729
Ostali vanbilans	1.553	1.316
UKUPNO	122.967	128.736
Ukupna maksimalna izloženost	1.223.627	1.218.565

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Analiza finansijskih sredstava banke po industrijskim sektorima na bruto i neto principu (umanjeno za ispravku vrijednosti) je prikazano u sledećoj tabeli:

	Bruto maksimalna izloženost 31.12.2016.	Neto maksimalna izloženost 31.12.2016.	Bruto maksimalna izloženost 31.12.2015.	Neto maksimalna izloženost 31.12.2015.
Poljoprivreda, lov, ribolov	20.296	13.098	18.359	16.618
Rudarstvo i industrija	59.228	45.917	59.918	47.484
Gradjevinarstvo	57.176	51.740	52.314	47.428
Trgovina	138.741	122.060	115.117	95.014
Usluge, turizam, ugostiteljstvo	103.663	87.496	73.754	61.619
Transport, ppt, komunikacije	17.050	15.333	19.896	18.236
Finansije	170.491	170.491	251.209	251.149
Administracija, druge javne usluge	343.780	325.531	329.712	306.720
Stanovništvo	307.626	293.526	291.734	273.546
Ostalo	5.576	4.858	6.552	2.858
UKUPNO	1.223.627	1.130.050	1.218.565	1.120.672

Sledeća tabela prikazuje maksimalnu kreditnu izloženost na bruto principu po geografskim područjima bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja:

Pozicije bilansa stanja izložene riziku 31. decembar 2016.	Republika Srpska	Srbija	Crna Gora	Slovenija	Evropska Unija	Ostali	Ukupno
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	83.961	-	1.582	110.072	-	1.540	197.155
Kreditni plasirani bankama	8.892	4.722	189	23.350	111.291	22.047	170.491
Kreditni plasirani komitentima	732.738	276	-	-	-	-	733.014
UKUPNO	825.591	4.998	1.771	133.422	111.291	23.587	1.100.660
Pozicije vanbilansa izložene riziku							
Garancije	41.574	-	-	-	-	-	41.574
Preuzete neopozive obaveze po osnovu kredita	79.840	-	-	-	-	-	79.840
Ostali vanbilans	1.553	-	-	-	-	-	1.553
UKUPNO	122.967	-	-	-	-	-	122.967
Ukupna maksimalna izloženost	948.558	4.998	1.771	133.422	111.291	23.587	1.223.627

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Maksimalna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Pozicije bilansa stanja izložene riziku	Republika Srpska	Srbija	Crna Gora	Slovenija	Evropska Unija	Ostali	Ukupno
31.decembar 2015.							
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	67.908	-	2.574	80.138	-	1.414	152.034
Kreditni plasirani bankama	24.149	108	54	18.459	203.472	2.398	248.640
Kreditni plasirani komitentima	688.498	657	-	-	-	-	689.155
UKUPNO	780.555	765	2.628	98.597	203.472	3.812	1.089.829
Pozicije vanbilansa izložene riziku							
Garancije	43.691	-	-	-	-	-	43.691
Preuzete neopozive obaveze po osnovu kredita	83.729	-	-	-	-	-	83.729
Ostali vanbilans	1.316	-	-	-	-	-	1.316
UKUPNO	128.736	-	-	-	-	-	128.736
Ukupna maksimalna izloženost	909.291	765	2.628	98.597	203.472	3.812	1.218.565

Problematicni plasmani

Upravljanje problematičnim plasmanima se vrši zavisno od vrste problematičnog plasmana u Službi za upravljanje problematičnim plasmanima, Centru poslovanja sa privredom i Centru poslovne mreže.

U nadležnosti Službe za upravljanje problematičnim plasmanima su:

- sva pravna lica klasifikovana u D i E kategoriji to:
 - pravna lica ili grupa pravnih lica klasifikovani u D kategoriju čija je izloženost preko 1.000,00 EUR,
 - pravna lica E kategorije bez obzira na izloženost
- problematični plasmani fizičkim licima i preduzetnicima klasifikovani u E kategoriju čija je izloženost preko KM 200 hiljada se knjigovodstveno vode u Službi za upravljanje problematičnim plasmanima na osnovu Odluke Centralnog kreditnog odbora Banke.

Problematicni plasmani fizičkim licima i preduzetnicima - utuženi krediti koji su klasifikovani u E kategoriju, knjigovodstveno se vode u Centru poslovne mreže, odnosno filijalama Banke, pri čemu je za postupak naplate pored filijale zadužena i Služba upravljanja problematičnim plasmanima.

Reprogrami i restrukturiranja

Ponovo ugovoreni plasman predstavlja plasman koji je reprogramiran ili na neki drugi način konvertovan, odnosno plasman kod kojeg su, zbog korisnikovih promijenjenih uslova i otplatnih sposobnosti odnosno zbog njegove nemogućnosti otplate prema inicijalno ugovorenom planu ili zbog izmijenjene (na niže) tekuće tržišne stope, ranije ugovoreni rokovi (rok ili otplatni plan) i/ili drugi uslovi naknadno promijenjeni da bi banka dužniku omogućila lakše (a za sebe sigurnije) servisiranje duga.

Restrukturirani problematični plasmani su plasmani kada Banka dužniku koji ima finansijske teškoće odobri jednu ili više olakšica ili ustupaka. Pod olakšicama i ustupcima se smatraju:

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Reprogrami i restrukturiranja (nastavak)

- uzimanje druge aktive, odnosno imovine korisnika kao potpunu ili djelimičnu naplatu potraživanja Banke;
- produžavanje rokova otplate za glavnice potraživanja i/ili kamatu;
- smanjenje kamatne stope na potraživanje;
- smanjenje iznosa duga, dospjele glavnice i/ili kamate; i
- drugi slični ustupci dužniku.

Ukupan iznos reprogramiranih i restrukturiranih kredita u toku 2016.godine iznosi KM 12.041 hiljadu (2015:KM 3.429 hiljade). Od toga KM 10.403 hiljada kredita pravnih lica (2015: KM 2.812 hiljade) i KM 1.638 hiljada kredita fizičkih lica (2015:617 hiljada).

Ukupno stanje reprogramiranih i restrukturiranih kredita na kraju 2016. godine iznosi KM 27.517 hiljada (2015:KM 19.349 hiljada). Od toga KM 23.429 hiljada kredita pravnih lica (2015: KM 16.316 hiljada) i KM 4.088 hiljada kredita fizičkih lica (2015: KM 3.033 hiljade).

Učešće reprogramiranih i restrukturiranih kredita u ukupnim kreditima na kraju 2016. godine iznosi 3.8 % (2015: 2,8%)

Naplata potraživanja u kašnjenju i obezvrijeđenih potraživanja

Banka može da vrši naplatu svojih potraživanja i putem preuzimanja sredstava obezbjeđenja. Ova sredstva se uglavnom ne koriste u poslovne svrhe nego se prodaju i na taj način Banka namiruje dio ili ukupan iznos svojih potraživanja.

Ukupan iznos materijalnih vrijednosti koje je Banka preuzela u procesu naplate svojih potraživanja u 2016. godini iznosi KM 939 hiljada (2015: KM 6.795 hiljada).

U 2016. godini prodajom zaplijenjenih materijalnih vrijednosti naplaćeno je KM 4.690 hiljada (2015: KM 1.395 hiljada). Ukupno stanje zaplijenjene materijalne imovine na dan 31. decembar 2016. godine iznosi KM 859 hiljada (2015: KM 7.002 hiljada).

Sljedeća tabela prikazuje kvalitet plasmana po tipovima sredstava koji se nalaze u bilansu stanja. Plasmani su prikazani bez umanjenja za ispravku vrijednosti:

31.decembar 2016.	Nedospjeli i neobezvređeni			Dospjeli neobezvređeni krediti	Pojedinačno obezvređeni	Ukupno
	Visok stepen kvaliteta	Standardn i stepen kvaliteta	Substandard ni stepen kvaliteta			
Krediti plasirani bankama	170.491	-	-	-	-	170.491
Kreditu plasirani privredi	51.106	271.477	74.671	1.151	43.557	441.962
Kreditu plasirani stanovništvu	2.424	270.791	3.381	400	14.056	291.052
Hartije od vrijednosti	197.155	-	-	-	-	197.155
UKUPNO	421.176	542.268	78.052	1.551	57.613	1.100.660

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Napлата potraživanja u kašnjenju i obezvrijeđenih potraživanja (nastavak)

31.decembar 2015.	Nedospjeli i neobezvređeni			Dospjeli neobezvrede ni krediti	Pojedinač no obezvrede ni	Ukupno
	Visok stepen kvalitet a	Standardni stepen kvaliteta	Substandard ni stepen kvaliteta			
Krediti plasirani bankama	248.640	-	-	-	-	248.640
Krediti plasirani privredi	65.803	202.313	102.427	536	47.674	418.753
Krediti plasirani stanovništvu	3.912	244.156	4.807	363	17.164	270.402
Hartije od vrijednosti	152.034	-	-	-	-	152.034
UKUPNO	470.389	446.469	107.234	899	64.838	1.089.829

Visok stepen kvaliteta obuhvata plasmane koji nisu obezvrijeđeni a koje čine plasmani bankama, plasmani u hartije od vrijednosti, plasmani prema državi i dio plasmana komitentima plasiranih privredi i stanovništvu obezbjeđenih novčanim depozitom.

Standardni stepen kvaliteta obuhvata plasmane komitentima bonitne grupe A i B.

Substandardni stepen kvaliteta obuhvata plasmane komitentima bonitne grupe C.

Dospjeli neobezvrijeđeni plasmani obuhvataju dospjele plasmane bonitetne grupe A, B i C.

Pojedinačno obezvrijeđeni plasmani obuhvataju plasmane komitenata bonitetne grupe D i E.

Sljedeća tabela prikazuje starosnu analizu pozicija bilansa stanja koje su dospjele i neobezvrijeđene. Pozicije su prikazane na bruto principu, ne uzimajući u obzir bilo koju vrstu kolaterala:

31.decembar 2016.	Do 30 dana	Od 31 do 60 dana	Od 61 do 90 dana	Više od 91 dan	Ukupno
Krediti plasirani komitentima	717	-	434	-	1.151
Krediti plasirani stanovništvu	295	-	105	-	400
UKUPNO	1.012	-	539	-	1.551
Fer vrijednost kolaterala	670	-	400	-	1.070
31.decembar 2015.	Do 30 dana	Od 31 do 60 dana	Od 61 do 90 dana	Više od 91 dan	Ukupno
Krediti plasirani komitentima	247	-	116	-	363
Krediti plasirani stanovništvu	340	-	177	19	536
UKUPNO	587	-	293	19	899
Fer vrijednost kolaterala	620	-	305	-	925

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Naplata potraživanja u kašnjenju i obezvrijeđenih potraživanja (nastavak)

Pojedinačno obezvređeni plasmani

Sledeća tabela prikazuje vrijednost obezvređenih plasmana zajedno sa vrijednostima kolaterala:

31.decembar 2016.	Stanovništvo	Privreda	Ukupno
Bruto plasmani	14.056	43.557	57.613
Vrijednost kolaterala	15.966	143.670	159.636
31.decembar 2015.	Stanovništvo	Privreda	Ukupno
Bruto plasmani	17.164	47.674	64.838
Vrijednost kolaterala	22.010	147.216	169.226

Objelodanjena fer vrijednost kolaterala predstavlja vrijednost koja se može ostvariti (realizovati) od strane zakonskih vlasnika sredstava. Rukovodstvo smatra da su krediti pokriveni kolateralom obezvrijeđeni s obzirom na to da iskustvo pokazuje da se značajan dio kolaterala ne može izvršiti usled administrativnih i zakonskih ograničenja. Rezervisanje po osnovu umanjenja vrijednosti odražava vjerovatnoću da rukovodstvo neće biti u mogućnosti da izvrši svoja prava i povrati kolaterale u slučaju nenaplate kredita.

Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima

Rizik likvidnosti je rizik nastanka gubitka, kada Banka nije sposobna da izmiri sve dospjele obaveze, odnosno kada je Banka zbog nemogućnosti obezbjeđivanja dovoljnih sredstava za izmirenje obaveza na dan dospijea primorana da obezbjedi potrebna sredstva uz mnogo više troškova od uobičajenih.

Rizik likvidnosti proizilazi iz neusklađenosti novčanih priliva i odliva (rizik strukturne likvidnosti), odnosno nemogućnosti prodaje / konvertovanja finansijskih instrumenata / aktive u novčani oblik, u prihvatljivom roku i po adekvatnoj cijeni (rizik likvidnosti finansijskih instrumenata). Banka na dnevnoj osnovi mora da, bez ograničenja, obezbjedi dostupnost novčanih sredstava po osnovu tekućih računa i dospjelih depozita klijenata kao i povlačenja kredita.

Banka svakodnevno analizira stanje u okruženju kako bi se blagovremeno pripremila na potencijalne rizike. Posebno se prate privredna dešavanja i mjere koje provode državne institucije na eliminaciji uticaja krize u svim sferama života.

Osnovni rizici u poslovanju Banke u 2016. godini, usljed uticaja efekata svjetske krize, se odnose na likvidnosne i kreditne rizike.

Zbog činjenice da preko 80% izvora sredstava Banke (depoziti i uzeti krediti) predstavljaju domaći izvori, depoziti nebankarskog sektora, likvidnosni rizici predstavljaju posebno osjetljive rizike.

Banka obezbjeđuje dovoljno likvidnih sredstava za izmirenje svih dospjelih obaveza Banke, planira manje predvidive buduće i vanbilansne obaveze Banke, održava optimalno stanje rezervi likvidnosti.

Banka takođe sprovodi stres testove likvidnosti. Scenariji stres testova podrazumijevaju pogoršanje makroekonomskih pokazatelja, kao i pogoršanje pokazatelja poslovanja Banke koji mogu dovesti do velikih odliva izvora sredstava usljed povlačenja od strane deponenata. Testovi su pokazali da Banka ima dovoljno likvidnih rezervi da izdrži snažni stresni scenarij odliva sredstava u trajanju od tri mjeseca, što predstavlja dovoljan period da Banka pribavi alternativne izvore likvidnosti.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Banka izbjegava situacije koje mogu dovesti do potrebe da obezbeđuje potrebna likvidna sredstva po cijenama koje su značajno više od tržišnih, oslanja se na stabilne izvore, ugovorene rokove dospjeća i maksimalno moguću diverzifikaciju izvora po dospjeću, vrsti, broju komitenata i tržištu.

Prema podacima od kraja 2016. godine, Banka je veoma likvidna. Likvidnost se obezbeđuje preko velikog iznosa likvidnih rezervi koje se sastoje od gotovine i rezervi kod Centralne banke Bosne i Hercegovine, plasmana sredstava kod domaćih i ino banaka, i portfolija visokolikvidnih i lako utživih hartija od vrijednosti (HOV). Portfolio HOV se sastoji od uglavnom dužničkih instrumenata i to obveznica i trezorskih zapisa Republike Srpske, Bosne i Hercegovine i Republike Slovenije.

Za potrebe konsolidacije NLB grupe Banka prati pokazatelje strukturne likvidnosti koji uključuju i pokazatelje LCR i NSFR. Ovi pokazatelji se smatraju regulatornim pokazateljima jer se zahtjevaju od strane ECB. Agencija za bankarstvo Republike Srpske je krajem 2016. godine inicirala proces testiranja implementacije Bazela III, koji podrazumijeva i uvođenje obaveze lokalnog izvještavanja o pokazateljima LCR i NSFR.

Banka ne ograničava raspoloživost novčanih sredstava da bi uredno servisirala finansijske potrebe svojih klijenata. Rukovodstvo Banke smatra da se minimalni nivo reinvestiranja dospjelih sredstava može sa sigurnošću predvidjeti.

Obezbeđenje usaglašenosti, odnosno kontrolisane neusaglašenosti ročne strukture aktive i pasive Banke je od fundamentalnog značaja za rukovodstvo Banke u procesu upravljanja rizikom likvidnosti. Za banke nije uobičajeno da postoji potpuna ročna usklađenost, budući da neusaglašena pozicija potencijalno povećava profitabilnost, ali u isto vreme povećava i rizik od gubitka.

U skladu sa Politikom i procedurama za upravljanje rizikom likvidnosti, propisani su način, dinamika i odgovornosti mjerenja rizika likvidnosti, određivanje limita, kao i izveštavanje o izloženosti riziku likvidnosti u cilju njegovog smanjenja na najmanju moguću mjeru.

Jedan od ključnih prioriteta Banke je da osigura da se sve dospjele obaveze izmiruju na vrijeme i da u isto vrijeme u potpunosti ispunjava regulativu koju propisuju Centralna banka BiH i Agencija za bankarstvo Republike Srpske. S tim u vezi Banka je obezbjedila adekvatan sistem za praćenje i planiranje likvidnosti koji omogućava efikasno upravljanje imovinom i obavezama sa gledišta novčanih tokova, finansijskih efekata i koncentracije, a s ciljem usklađivanja novčanih priliva i odliva. Planiranje likvidnosti podrazumeva procjenu budućih potreba za likvidnim sredstvima imajući u vidu moguće promjene u ekonomskim, političkim i zakonskim uslovima poslovanja. Takvo planiranje podrazumijeva izradu različitih strategija upravljanja imovinom i obavezama kako bi se osigurale potrebe Banke za novčanim prilivima.

Banka je pored Politike i procedura za upravljanje rizikom likvidnosti izradila i Plan za vanredne (neočekivane) situacije i udare koji mogu ugroziti likvidnost Banke.

Plan za vanredne situacije sadrži tačnost i pravovremenost protoka informacija vezanih za likvidnost i upravljanje likvidnosti u Banci, jasno definisanje i razdvajanje ovlašćenja i odgovornosti vezanih za upravljanje likvidnosti Banke u uslovima vanredne situacije, mogućnost opcija za promjenu ponašanja stavki aktive i stavki obaveza, način i vrste komunikacije sa vlasnicima Banke, najvažnijim povjericima, poslovnim partnerima, drugim klijentima i javnošću u slučaju vanrednih okolnosti, specifikacija finansijskih izvora koji mogu i koji će biti dostupni u hitnim slučajevima sa utvrđivanjem stepena pouzdanosti, mogući scenariji vanrednih situacija sa konkretnim odgovorima na pitanje »šta ako« koja će opisati akciju Banke na situaciju tih mogućih scenarija vanrednih situacija (testiranje simuliranih mogućih stresnih scenarija) i druge elemente za koje Banka procijeni da su adekvatni njenom profilu poslovanja i rizika likvidnosti.

Na dan 31.12.2016. godine Banka je u potpunosti ispoštovala zakonsku regulativu Centralne banke BiH i Agencije za bankarstvo RS koja se odnosi na likvidnost, kao i standarde i usmjerenja za upravljanje rizikom likvidnosti definisane za potrebe konsolidacije NLB Grupe. Obavezna rezerva je održavana prema propisima utvrđenim od strane Centralne banke BiH.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Naredna tabela prikazuje analizu sredstava i obaveza prema odgovarajućoj dospelosti na osnovu preostalog perioda od datuma bilansa stanja do ugovorenog datuma dospijeća.

	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Preko 1 godine	Ukupno
Na dan 31. decembra 2016.					
FINANSIJSKA AKTIVA					
Novcana sredstva i sredstva kod Centralne banke	193.024	-	-	-	193.024
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	197.155	-	-	-	197.155
Kredit plasirani bankama (bruto)	132.653	29.338	8.500	-	170.491
Kredit plasirani komitentima (bruto)	84.203	35.980	137.996	474.835	733.014
Ukupna finansijska aktiva	607.035	65.318	146.496	474.835	1.293.684
FINANSIJSKA PASIVA					
Depoziti	690.161	35.528	171.997	75.399	973.085
Obaveze po kreditima	1.195	3.637	11.577	87.514	103.923
Ukupna finansijska pasiva	691.356	39.165	183.574	162.913	1.077.008
Ročna neusklađenost	(84.321)	26.153	(37.078)	311.922	216.676
Na dan 31. decembra 2015.					
Ukupna aktiva	601.117	38.891	151.202	456.710	1.247.920
Ukupna pasiva	629.106	42.789	192.161	181.619	1.045.675
Ročna neusklađenost	(27.989)	(3.898)	(40.959)	275.091	202.245

Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik da će fer vrednost ili očekivani budući gotovinski tokovi finansijskih instrumenata fluktuirati, usled promjena tržišnih varijabli kao što su kamatne stope i devizni kursevi. Tržišni rizik se sastoji od rizika promjene kamatnih stopa i rizika promjene deviznih kurseva.

Rizik promjene kamatnih stopa

Kamatni rizik predstavlja nepovoljnu promjenu cijena aktivnih kamatnih stopa u odnosu na nivo pasivnih kamatnih stopa što može dovesti do smanjenja dobiti ili vrijednosti kapitala Banke.

Kamatna osjetljivost, koja se javlja kao posljedica promjena tržišnih kamatnih stopa, utiče na visinu neto kamatnih prihoda i tržišnu vrijednost pojedinačnih finansijskih instrumenata.

Banka je izradila Politiku za upravljanje kamatnim rizicima čiji je cilj upravljanje i ograničavanje potencijalnog gubitka Banke zbog promjena stranih i domaćih kamatnih stopa koje utiču na ekonomsku i tržišnu vrijednost Banke.

Za postizanje cilja Politike za upravljanje kamatnim rizikom Banka identifikuje pozicije koje su osjetljive na promjenu kamatnih stopa, priprema podatke za obračun kamatno osjetljivih pozicija, utvrđuje metode mjerenja rizika, utvrđuje kontrolne mehanizme i utvrđuje limite, utvrđuje ovlaštenja i odgovornosti i izvještava ALCO odbor i Nadzorni odbor.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

Svrha upravljanja rizikom kamatne stope, kao segmentom upravljanja aktivom i pasivom, je da odredi optimalnu kamatnu stopu, a samim tim i prihod Banke, uzimajući u obzir uslove na tržištu i konkurentno okruženje, a da istovremeno kamatnu stopu usklađuje sa bančinom aktivom i pasivom. S obzirom na ovaj cilj, veoma je bitno da se procjeni osjetljivost prihoda prema naglim promjenama kamatne stope na tržištu.

U cilju zaštite izloženosti riziku kamatne stope, Banka ugovora varijabilnu i fiksnu kamatnu stopu, usklađuje strukturu kamatonosne aktive i obaveza na koje se plaća kamata i koristi druga sredstva upravljanja rizikom kamatnih stopa.

Banka upravlja kamatnim rizikom tako što:

- adekvatno utvrđuje nivo kamatne marže, odnosno usklađuje visinu kamatnih stopa na pozicijama kamatno osjetljive aktive i pasive, uz istu ročnost i vremenski interval u okviru koga se ponovo utvrđuje visina kamatne stope; i/ili
- obezbeđuje ročnu usklađenost kamatno osjetljive aktive i pasive (kada je utvrđena fiksna kamatna stopa) odnosno usklađuje rok (vremenski interval za ponovno utvrđivanje kamatnih stopa u slučaju kada se primjenjuje promjenljiva kamatna stopa).

U upravljanju kamatnim rizikom Banka sprovodi stres testove koji simuliraju promjenu kamatnih stopa, njihov uticaj na kamatno osjetljive pozicije Banke i uticaj na neto kamatni prihod (NII) i zahtjev za dodatnim kapitalom Banke.

Banka je izložena rizicima koji kroz efekte promena visine kamatnih stopa na tržištu djeluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine. Naredna tabela prikazuje izloženost Banke rizicima od promene kamatnih stopa. Pozicije aktive i pasive u tabeli su prikazane po knjigovodstvenoj vrijednosti na bruto principu, po ugovorenim ili preostalim rokovima dospeća sa stanjem na dan 31. decembar 2016.godine.

	Do mesec dana	Od 1 do 6 meseći	Od 6 do 12 meseći	Preko 12 meseći	Nekama tonosn o	Ukupno
Na dan 31. decembra 2016.						
FINANSIJSKA AKTIVA						
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	168.270	-	-	-	24.754	193.024
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	6.247	122.385	3.454	58.506	6.563	197.155
Kreditni plasirani bankama (bruto)	89.327	37.837	-	-	43.327	170.491
Kreditni plasirani komitentima (bruto)	57.379	107.440	105.147	463.048	-	733.014
Ukupna finansijska aktiva	321.223	267.662	108.601	521.554	74.644	1.293.684
FINANSIJSKA PASIVA						
Depoziti	653.217	92.966	110.364	80.088	36.450	973.085
Obaveze po kreditima	1.185	7.060	7.891	87.787	-	103.923
Ukupna finansijska pasiva	654.402	100.026	118.255	167.875	36.450	1.077.008
Izloženost riziku od promjene kamatnih stopa	(333.179)	167.636	(9.654)	353.679	38.194	216.676
Na dan 31. decembra 2015.						
Ukupna aktiva	432.740	297.270	185.838	259.955	72.117	1.247.920
Ukupna pasiva	700.815	60.534	69.599	168.735	45.992	1.045.675
Izloženost riziku od promjene kamatnih stopa	(268.075)	236.736	116.239	91.220	26.125	202.245

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Rizik promjene kamatnih stopa (nastavak)

Kamatni rizik predstavlja nepovoljnu promjenu cijena aktivnih kamatnih stopa u odnosu na nivo pasivnih kamatnih stopa.

U upravljanju kamatnim rizikom Banka koristi simulaciju očekivanih i ekstremnih promjena kamatnih stopa i uticaj tih promjena na bilans uspjeha.

U sledećoj tabeli je prikazan uticaj očekivanih promjena kamatnih stopa na profit Banke, a da su pri tome sve ostale varijable ostale nepromjenjene:

Osjetljivost bilansa uspjeha na promjenu kamatnih stopa za 31.12.2016.

Uvećanje kamatnih stopa	Uticaj na bilans uspjeha u 000 KM	Smanjenje kamatnih stopa	Uticaj na bilans uspjeha u 000 KM
+ 100 bp	1.950	- 100 bp	(1.950)

Osjetljivost bilansa uspjeha na promjenu kamatnih stopa za 31.12.2015.

Uvećanje kamatnih stopa	Uticaj na bilans uspjeha u 000 KM	Smanjenje kamatnih stopa	Uticaj na bilans uspjeha u 000 KM
+100 bp	1.820	-100 bp	(1.820)

Devizni rizik

Devizni rizik predstavlja izloženost Banke mogućem uticaju promjena deviznih kurseva i opasnosti da nepovoljne promjene imaju za rezultat gubitak Banke.

Devizni rizik nastaje kada Banka ima otvorenu deviznu poziciju koja može dovesti do nastanka gubitka zbog promjene međuvalutnih odnosa, odnosno promjene cijene KM u odnosu na druge valute.

Izlaganje riziku dovodi do porasta pozitivnih i negativnih kursnih razlika koje se evidentiraju u bilansu uspeha. Banka upravlja deviznim rizikom kroz usklađivanje valutne strukture aktive i pasive, a u skladu sa očekivanim promjenama deviznog kursa.

U skladu sa Odlukom Agencije za bankarstvo Republike Srpske o minimalnim standardima za upravljanje deviznim rizikom, Banka je izradila Program, politike i procedure za upravljanje deviznim rizikom kojom su definisani: pojmovi vezani za devizni rizik, ciljevi i principi Banke u obavljanju deviznih aktivnosti, opis deviznih aktivnosti, minimalni standardi za upravljanje deviznim rizikom, ovlašćenja za obavljanje deviznih aktivnosti, procedure za upravljanje i kontrolu deviznih aktivnosti i deviznog rizika i izvještavanje.

Ciljevi Banke u obavljanju deviznih aktivnosti usmjereni su na:

- obavljanje poslovnih aktivnosti u skladu sa minimalnim standardima poslovanja prema Zakonu o bankama, Odlukama Agencije za bankarstvo i poslovnim politikama Banke;
- upravljanje deviznim rizicima i izvještavanje u skladu sa standardima NLB Grupe;
- kontinuiranim praćanjem i izvještavanjem o deviznim rizicima Banke organa Banke i eksternih institucija.

Devizne aktivnosti koje Banka obavlja i koje planira obavljati u budućnosti su: uspostavljanje i održavanje odnosa sa optimalnim brojem korespondentnih banaka i držanje optimalnog broja računa kod inostranih banaka, poslovi deviznog tržišta i platnog prometa sa inostranstvom, prikupljanje deviznih depozita,

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

kreditni poslovi sa inostranstvom, dokumentarni poslovi, transakcije u zemlji sa stanim valutama koje se odnose na poslovanje sa deviznom efektivom, devizama u aktivi Banke (depoziti, krediti, avansi). Poslovanje sa devizama se odnosi na poslove deviznih depozita i štednje, konverzije, mjenjački poslovi i drugi poslovi u devizama.

Na dan 31.12.2016. Banka je ispunjavala sve propise i smjernice za upravljanje tržišnim rizikom, propisane od strane lokalnog regulatora i utvrđene politikama Banke.

Naredna tabela prikazuje izloženost Banke deviznom riziku na dan 31. decembar 2016. godine.

	<u>EUR</u>	<u>USD</u>	<u>Ostale valute</u>	<u>Ukupno devizni podbilans</u>	<u>KM podbilans</u>	<u>UKUPNO</u>
Na dan 31.decembar 2016.						
AKTIVA						
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	7.005	361	1.009	8.375	184.649	193.024
Hartije od vrednosti i dugoročna ulaganja	111.860	1.483	-	113.343	43.823	157.166
Kredit plasirani bankama	141.672	9.475	10.677	161.824	8.667	170.491
Kredit plasirani komitentima (bruto)	569	-	-	569	276.798	277.367
Osnovna sredstva i nematerijalna ulaganja, (neto), investicione nekretnine, stalna sredstva za prodaju	-	-	-	-	36.545	36.545
Ostala aktiva (bruto)	507	1	1	509	6.164	6.673
HOV sa deviznom klauzulom	39.989	-	-	39.989	-	39.989
Kredit s deviznom klauzulom (bruto)	455.569	-	78	455.647	-	455.647
Ukupna aktiva	757.171	11.320	11.765	780.256	556.646	1.336.902
PASIVA						
Depoziti	373.048	9,778	11.255	394.081	361.594	755.675
Obaveze po kreditima	5.620	-	-	5.620	-	5.620
Rezervisanja	-	-	-	-	5.024	5.024
Ostala pasiva	445	16	4	465	12.269	12.734
Obaveze po kreditima sa deviznom klauzulom	98.303	-	-	98.303	-	98.303
Depoziti sa deviznom klauzulom	217.410	-	-	217.410	-	217.410
Ukupna pasiva	694.826	9.794	11.259	715.879	378.887	1.094.766
Neto devizna pozicija	62.345	1.526	506	64.377	177.759	242.136
Na dan 31. decembra 2015.						
Ukupna aktiva	787.968	7.341	14.443	809.752	486.795	1.296.547
Ukupna pasiva	697.544	8.018	14.027	719.589	344.624	1.064.213
Neto devizna pozicija	90.424	(677)	416	90.163	142.171	232.334

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Devizni rizik (nastavak)

Banka nije računala simulaciju očekivanih ekstremnih promjena deviznih kurseva i njihov uticaj na bilans uspjeha s obzirom da je kurs domaće valute KM u odnosu na EUR fiksna (1 EUR = 1,95583 KM), a izloženost Banke u drugim valutama nije materijalno značajna.

Fer vrijednost finansijske imovine i obaveza

Fer vrijednost predstavlja iznos za koji se neka imovina može razmijeniti ili obaveza izmiriti između obaviještenih i voljnih strana u uobičajenim tržišnim uslovima. Ako su informacije dostupne, fer vrijednost se zasniva na tržišnim cijenama. Međutim, za značajan dio finansijskih instrumenata Banke ne postoje lako dostupne tržišne cijene. U uslovima kada tržišne cijene nisu lako dostupne, fer vrijednost se procjenjuje korištenjem modela diskontovanih novčanih tokova ili drugim tehnikama procjene. Promjene određenih pretpostavki, uključujući diskontne stope i procijenjene buduće novčane tokove, značajno utiču na procjenu. Zbog navedenog se izračunate fer tržišne procjene možda ne mogu realizovati pri prodaji finansijskih instrumenata u tekućem periodu.

Plasmani bankama

Plasmani bankama uključuju međubankarske plasmane. Fer vrijednost plasmana sa promjenljivom kamatom i sa fiksnom kamatom predstavlja njihovu knjigovodstvenu vrijednost. Banka u svom portfelju ima plasmane sa vrlo kratkim dospeljem.

Kredit i potraživanja od komitenata

Kredit i potraživanja od komitenata umanjeni su za ispravku vrijednosti. Procijenjena fer vrijednost predstavlja diskontovani iznos očekivanih procijenjenih budućih novčanih tokova od glavnice i kamate. Očekivani budućni novčani tokovi diskontuju se trenutno važećim tržišnim stopama s ciljem određivanja njihove fer vrijednosti.

Depoziti banaka i komitenata

Za depozite po viđenju i depozite koji nemaju definisano dospelje, fer vrijednost je iznos plativ po viđenju na dan bilansa. Procijenjena fer vrijednost depozita s fiksnim dospeljem zasniva se na diskontovanim novčanim tokovima prema trenutno važećim kamatnim stopama na depozite sličnog preostalog dospelja. Fer vrijednost oročenih depozita sa promjenljivom kamatom stopom približno je jednaka njihovoj knjigovodstvenoj vrijednosti.

Uzeti kredit

Fer vrijednost uzetih kredita izračunava se diskontovanjem budućih novčanih tokova na sadašnju vrijednost preostalog duga i budućih kamata. Buduće kamate izračunavaju se primjenom trenutne vrijednosti Euribora.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

U bilansu banke se po fer vrijednosti vode dužničke i vlasničke hartije od vrijednosti koje kotiraju na tržištu. Svođenje na fer vrijednost obavlja se na kraju svakog mjeseca, a razlika u vrijednosti u odnosu na nabavnu vrijednost knjiži se u korist / na teret kapitala. Na dan 31. decembra 2016. ukupna tržišna vrijednost hartija od vrijednosti uključujući i obračunate kamate iznosi KM 197.155 hiljada.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)***Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju (nastavak)***

Finansijski instrumenti koji se mjere po fer vrijednosti razvrstani su u tri grupe ovisno od dostupnosti pokazatelja fer vrijednosti.

Nivo 1: Fer vrijednost finansijskih instrumenata temelji se na njihovim kotiranim cijenama dostupnim na aktivnom tržištu. U ovaj nivo su uključene državne obveznice Republike Slovenije i Republike Srpske sa kojima se aktivno trguje (dugoročne obveznice stare devizne štednje i ratne štete) i dugoročne obveznice Bosne i Hercegovine. U ovaj nivo takođe su uključene i vlasničke hartije VISA International, SWIFT telekomunikacion i Master card.

Nivo 2: Fer vrijednost finansijskih instrumenata procjenjuje se primjenom tehnika procjene na temelju tržišno dostupnih inputa.

Nivo 3: Ovaj nivo obuhvata vlasničke hartije od vrijednosti Banjalučke berze a.d. Banja Luka, Centralnog registra a.d. Banja Luka i trezorske zapise i obveznice Ministarstva finansija, lokalnih zajednica Republike Srpske, te obveznice Crne Gore. Akcije navedenih institucija ne kotiraju na berzi.

Pregled hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju prema nivoima fer vrijednosti dat je u sljedećoj tabeli:

31.decembar 2016.godine	1. nivo	2. nivo	3. nivo	Ukupno
Dužničke HOV raspoložive za prodaju	117.715	-	77.289	195.004
Vlasničke HOV raspoložive za prodaju	1.541	-	610	2.151
31.decembar 2015.godine	1. nivo	2. nivo	3. nivo	Ukupno
Dužničke HOV raspoložive za prodaju	88.604	-	61.406	150.010
Vlasničke HOV raspoložive za prodaju	1.414	-	610	2.024

U toku 2016. i 2015. godine nije bilo transfera hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju između pojedinih nivoa fer vrijednosti.

U sljedećoj tabeli prikazana je fer vrijednost Hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju prema nivoima razvrstavanja. Svođenje na fer vrijednost vrši se na kraju svakog mjeseca a razlika vrijednosti u odnosu na nabavnu vrijednost knjiži se u korist ili na teret kapitala. Efekti vrednovanja iskazani su u Izvještaju o promjenama na kapitalu i u okviru pozicije Ostali finansijski rezultat. Navedene hartije služe kao sekundarne rezerve likvidnosti.

	Nivo 1		Nivo 2		Nivo 3		Tehnike vrednovanja i ulazni podaci
	kotiraju se na berzi 2016.	2015.	ne kotiraju se na berzi 2016.	2015.	ne kotiraju se na berzi 2016.	2015.	
Dužničke hartije od vrijednosti							
- Obveznice Republike Slovenija	110.072	80.138	-	-			Posljednja cijena na tržištu na dan bilansa (od NLB dd)
- Obveznice Ministarstva finansija Republike Srpske(ratna šteta i stara devizna štednja)	7.495	8.265	-	-			Tržišna cijena na dan bilansa (Banjalučka berza)
- Obveznice Bosne i Hercegovine	148	201	-	-			
- Obveznice i trezorski zapisi Republike Srpske			-	-	74.092	56.918	
-Državni zapisi Crne Gore			-	-	1.582	2.574	
- Obveznice Opštine Bijeljina			-	-	375	484	Nabavna vrijednost uvećana za pripadajuće kamate i razgraničene diskonte
- Obveznice Opštine Zvornik			-	-	887	1.031	
- Obveznice Opštine Šipovo			-	-	353	399	
Vlasničke hartije od vrijednosti							
- Master card	1.140	1.037	-	-			Na dan bilansiranja vrednovanje prema cijeni objavljenoj na NYSE
- VISA International	342	328	-	-			
- SWIFT	59	49	-	-			
- Banjalučka berza			-	-	503	503	
- Centralni registar HOV Republike Srpske			-	-	107	107	Nabavna vrijednost akcija
Ukupno	119.256	90.018	-	-	77.899	62.016	

Transfera iz Nivoa 1 u Nivo 2, kao i iz Nivoa 2 u Nivo 1 nije bilo tokom godine.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Sljedeća tabela prikazuje usklade početne i zaključne vrijednosti finansijskih instrumenata i obaveza koji se mjere po fer vrijednosti i razvrstani su u 3. nivo fer vrijednosti. Nužno je da Banka raspolaže značajnim ulaznim podacima za izračunavanje fer vrijednosti.

	Početna vrijednost na dan 01.01.2016.	Kupovina	Prodaja	Emisija	Izmirenje	Transfer sa/na Nivo 3	Neto prihod	Ostala sveobhv atna dobit	Kursne razlike	Zaključna vrijednost na dan 31.12.2016	Nerealizo vani dobici / gubici
Dužničke hartije od vrijednosti (Nivo 3)											
- Obveznice i trezorski zapisi Republike Srpske	56.918	32.706	-	-	(15.532)	-	3.470	-	-	74.092	-
-Državni zapisi Crne Gore	2.574	-	-	-	(992)	-	96	-	-	1.582	-
- Obveznice Opštine Bijeljina	484	-	-	-	(109)	-	30	-	-	375	-
- Obveznice Opštine Zvornik	1.031	-	-	-	(144)	-	64	-	-	887	-
- Obveznice Opštine Šipovo	399	-	-	-	(46)	-	24	-	-	353	-
Vlasničke hartije od vrijednosti (Nivo 3)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Banjalučka berza	503	-	-	-	-	-	10	-	-	503	-
- Centralni registar HOV Republike Srpske	107	-	-	-	-	-	3	-	-	107	-
	62.016									77.899	

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Sljedeća tabela prikazuje usklade početne i zaključne vrijednosti finansijskih instrumenata i obaveza koji se mjere po fer vrijednosti i razvrstani su u 3. nivo fer vrijednosti za 2015. godinu.

	Početna vrijednost na dan 01.01.201 5.	Kupovina	Prodaja	Emisija	Izmirenje	Transfer sa/na Nivo 3	Neto prihod	Ostala sveobuhv atna dobit	Kursne razlike	Zaključna vrijednost na dan 31.12.201 5	Nerealizo vani dobici / gubici
Dužničke hartije od vrijednosti - nivo 3											
- Obveznice i trezorski zapisi Republike Srpske	45.549	19.700	-	-	(8.331)	-	3.126	-	-	56.918	-
-Državni zapisi Crne Gore	3.676		-	-	(1.102)	-	142	-	-	2.574	-
-Obveznice Republike Srbije	13.978				(13.978)		330			-	
- Obveznice Opštine Bijeljina	586		-	-	(102)	-	37	-	-	484	-
- Obveznice Opštine Zvornik	1.167		-	-	(136)	-	73	-	-	1.031	-
- Obveznice Opštine Šipovo	442		-	-	(43)	-	27	-	-	399	-
-Obveznice Opštine Gradiška	42				(42)		-				
Vlasničke hartije od vrijednosti -nivo 3											
- Banjalučka berza	503						19			503	
- Centralni registar HOV Republike Srpske	107									107	
	66.050									62.016	

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.2. Politike upravljanja rizicima (nastavak)

Sljedeća tabela prikazuje knjigovodstvene iznose i fer vrijednost finansijske imovine i obaveza koji u bilansu Banke nisu uključeni po fer vrijednosti:

	Knjigovodstvena vrijednost		Fer vrijednost		Hijerarhija fer vrijednosti
	31.12.2016.	31.12.2015.	31.12.2016.	31.12.2015.	
Finansijska imovina					
Kreditni bankama	170.491	248.640	170.844	248.196	nivo 3
Kreditni komitentima	640.421	592.702	648.698	591.059	nivo 3
Ukupno	810.912	841.342	819.542	839.255	
Finansijske obaveze					
Depoziti banaka	3.195	4.191	3.225	4.215	nivo 3
Depoziti komitenata	969.890	927.234	969.795	957.555	nivo 3
Obaveze po uzetim kreditima	103.923	114.250	103.467	115.001	nivo 3
Ukupno	1.077.008	1.045.675	1.076.487	1.076.771	

Operativni rizik

Operativni rizici su rizici koji nastaju zbog nedostataka ili grešaka kod djelovanja unutrašnjih procesa, sistema i ljudi ili zbog vanjskih događaja. Definicija uključuje pravni rizik, a ne uključuje strateški rizik i rizik gubitka dobrog imena.

Izloženost Banke operativnom riziku određuju unutrašnji i vanjski faktori.

Unutrašnji faktori koji određuju izloženost Banke operativnom riziku su: stručnost kadrova, fluktuacija radne snage, promjene u organizacionoj šemi Banke i slično.

Vanjski faktori koji određuju izloženost Banke operativnom riziku su: nastale promjene u finansijskom sektoru, tehnološki napredak, promjene u političkom okruženju i slično.

Upravljanje operativnim rizicima u Banci se vrši na osnovu:

- 1) Praćenja nastalih štetnih događaja iz djelokruga operativnih rizika,
- 2) Identifikacije operativnih rizika po procesima u Banci,
- 3) Ocjenjivanja značajnih rizika,
- 4) Savladavanja značajnih rizika

Praćenje nastalih štetnih događaja iz djelokruga operativnih rizika daje istorijski pregled o veličini i vrsti realizovanih operativnih rizika i odvija se u skladu sa Procedurama i uputstvom za evidentiranje štetnih događaja.

Identifikacija i ocjenjivanje operativnih rizika se izvodi na svim procesima u okviru svih Centara, Službi i Kabineta Uprave i predstavljaju preduslov za savladavanje operativnih rizika.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**4.3. Upravljanje kapitalom**

Prema Zakonu o bankama (Službeni glasnik Republike Srpske 44/03, 74/04, 116/11, 05/12 i 59/13) minimalni iznos uplaćenog novčanog kapitala Banke i najniži iznos neto kapitala koji Banka mora održavati, ne može biti manji od KM 15.000 hiljada.

Kapital Banke čine osnovni kapital umanjen za odbačne stavke osnovnog kapitala i dopunski kapital.

Osnovni kapital Banke čine uplaćeni akcionarski kapital i rezerve Banke. Odbačne stavke osnovnog kapitala su iznos nematerijalne imovine, nepokriveni gubitak iz prethodnih godina i gubitak tekuće godine, knjigovodstvena vrijednost vlastitih akcija u posjedu Banke.

Dopunski kapital Banke čine: iznos opštih rezervi za pokriće kreditnih gubitaka za aktivu Banke procijenjenu kao kategorija A, iznos obračunate dobiti u tekućoj godini revidirane i potvrđene od strane eksternog revizora, iznos subordiniranih dugova najviše do iznosa 50% osnovnog kapitala.

ABRS je krajem 2010. godine donijela Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom banaka (Službeni glasnik RS br. 136/10 i Službeni glasnik RS 57/14). Prema ovoj Odluci uvodi se nova odbačna stavka kapitala: «Iznos nedostajućih rezervi za kreditne gubitke po regulatornom zahtjevu». Stupanjem na snagu novog Zakona o računovodstvu, banke vrše obračun i knjiženje umanjenja vrijednosti finansijske imovine po MRS 39.

Međutim, prema Odluci ABRS banke su dužne da i dalje vrše obračun rezervisanja za procijenjene gubitke u skladu sa Odlukom ABRS.

Razlika umanjenja vrijednosti finansijske imovine u skladu sa MRS 39 i umanjenja (rezervisanja) obračunatih u skladu sa Odlukom ABRS o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikacija aktive evedintirana je u momentu prelaska na MRS rezervisanja u početnom stanju 01. januara 2010. godine kao posebna rezerva u kapitalu u okviru rezervi banke u iznosu od KM 1,951 hiljada.

Prema Uputstvu ABRS, ukoliko je iznos rezervi za kreditne gubitke formiran u skladu sa Odlukom ABRS veći od zbira ispravki vrijednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama u skladu sa MRS 39 i iskazane razlike rezervisanja u početnom stanju, taj iznos predstavlja nedostajuću rezervu po regulatornom zahtjevu i predstavlja odbačnu stavku od kapitala. U suprotnom, iznos ostaje 1,951 hiljada KM.

Na dan 31. decembar 2016. godine i 31. decembar 2015. godine Banka nije imala nedostajuće rezerve po regulatornom zahtjevu, stoga je iznos specijalne rezerve u rezervama Banke na dan 31. decembar 2016. godine ostao na nivou od KM 1,951 hiljada.

U julu 2014. godine ABRS je donijela novu Odluku o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom banaka i kapitalnoj zaštiti (Službeni glasnik RS 57/14).

U odnosu na prethodnu Odluku iz osnovnog kapitala (Tier 1) isključuju se revalorizacione rezerve po osnovu vrednovanja materijalne imovine i po osnovu vrednovanja HOV:

- Negativni efekti vrednovanja HOV predstavljaju odbačnu stavku od osnovnog kapitala, a pozitivni efekti vrednovanja se prenose u dopunski kapital (Tier 2).
- Revalorizacione rezerve po osnovu vrednovanja materijalne imovine prenose se u dopunski kapital (Tier 2) i morale su se kvartalno smanjivati do krajnjeg roka za usklađivanje 31. decembar 2016. godine kada su potpuno isključene iz dopunskog kapitala.

Odložena poreska sredstva takođe su odbačna stavka od osnovnog kapitala.

Banka ne može vršiti isplatu dividendi i nagrada ako neto kapital banke ne iznosi najmanje 14,5% rizične aktive i ako nije ispunila zahtjeve u pogledu zaštitnih slojeva kapitala.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.3. Upravljanje kapitalom (nastavak)

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom su:

- obezbediti usaglašenost sa zahtevima Agencije za bankarstvo Republike Srpske (ABRS),
- obezbediti usaglašenost sa standardima NLB grupe,
- obezbediti jaku kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke,
- obezbediti mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja uz obezbjeđenje prinosa akcionarima.

Banka je u obavezi da održava adekvatnost kapitala na minimalno 12%, osnovni kapital na minimalno 50% ukupnog kapitala, odnosno da obim i strukturu svog poslovanja uskladi sa pokazateljima poslovanja koji su definisani propisima ABRS, tj. Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom banaka (Službeni glasnik RS broj 12/03, 29/03, 115/06, 61/08, 136/10, 91/11, 127/11 i 57/14) i drugim odlukama ABRS iz oblasti nadzora i kontrole rada banaka, i Zakonom o bankama RS (Službeni glasnik Republike Srpske broj 44/03, 74/04, 116/11, 05/12 i 59/13).

Banka je dužna da održava stopu finansijske poluge (leverage ratio) najmanje u iznosu od 6%. Stopa finansijske poluge predstavlja aritmetički prosjek iznosa osnovnog kapitala i iznosa ukupne izloženosti banke. Na dan 31. decembar 2016. godine stopa finansijske poluge iznosi 8 % (2015: 7,8%).

Rukovodstvo Banke redovno prati pokazatelje adekvatnosti Banke i druge pokazatelje poslovanja, a izvještaji u propisanoj formi o ostvarenim vrijednostima pokazatelja kvartalno se dostavljaju ABRS, Upravi Banke i Nadzornom odboru.

Banka upravlja kapitalom i vrši usklađivanja u skladu sa svojim ciljevima, tržišnim promjenama i rizicima karakterističnim za aktivnosti Banke. U zavisnosti od primarnog cilja, Banka prilagođava strukturu kapitala odnosno povećava kapital na sljedeće načine:

- korekcijom iznosa dividende koja se isplaćuje akcionarima, tj. povećanjem akcionarskog kapitala iz ostvarene dobiti,
- povećanjem rezervi kapitala iz ostvarene dobiti,
- novom emisijom akcija koja može biti privatna i javna,
- povećanjem dopunskih stavki kapitala.

Banka je izvršila isplatu dividende akcionarima u 2016. godini KM 15.253 hiljade, a u 2015. godini KM 10.725 hiljada.

U 2015. godini osnovni kapital je povećan za iznos izdvojenih rezervi iz dobiti KM 4.634 hiljada i po osnovu povećanja vrijednosti HOV raspoloživih za prodaju u iznosu od KM 169 hiljada.

U 2016. godini osnovni kapital je povećan za iznos izdvojenih rezervi iz dobiti KM 3.815 hiljada i po osnovu povećanja vrijednosti HOV raspoloživih za prodaju u iznosu od KM 60 hiljada.

Tokom 2016. godine, kao i na dan 31. decembra 2016. godine i 31. decembar 2015. godine svi pokazatelji kapitala Banke su usaglašeni sa svim važećim propisima.

	31.12.2016.	31.12.2015.
Osnovni kapital	109.224	105.400
Dopunski kapital	12.946	14.953
Iznos neto kapitala	122.170	120.353
Ukupna ponderisana rizična aktiva	616.378	549.070
Ukupan ponderisani rizični vanbilans	69.294	71.909
Ponderisani operativni rizik	67.440	64.053
Ukupna ponderisana rizična aktiva i vanbilans	753.112	685.032
Adekvatnost kapitala na dan 31. decembar	16,2%	17,6%

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

4.3. Upravljanje kapitalom (nastavak)

Podaci prikazani na 31. decembar 2016. godine u trenutku pripreme ovih izvještaja još nisu revidirani s obzirom da je regulatorni rok za reviziju istih 31. maj 2017. godine.

5. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

a. Prihodi od kamata

	Godina završena 31. decembra	
	2016.	2015.
Novčana sredstva i sredstva kod drugih banaka	127	191
Kreditni	37.825	38.147
Naknade po kreditima	1.966	1.942
Zatezna kamata	1.829	2.074
Prihodi od kamata po HOV	4.305	4.700
Prihod od naknada faktoringa	29	415
	46.081	47.469

Prihodi od kamata po komitentima

	Godina završena 31. decembra	
	2016.	2015.
Stanovništvo	17.965	16.820
Banke	127	191
Javni sector	12.738	14.226
Preduzeća	14.358	14.831
Preduzetnici	749	675
Strana lica	144	726
	46.081	47.469

U ukupnom iznosu kamatnih prihoda po kreditima i hartijama od vrijednosti iznos od KM 4.646 hiljada odnosi se na Vladu Republike Srpske (Ministarstvo finansija i Ministarstvo saobraćaja i veza), (2015: KM 7.411 hiljada).

b. Rashodi od kamata

	Godina završena 31. decembra	
	2016.	2015.
Depoziti banaka i komitenata	578	908
Depoziti građana	7.262	10.670
Obaveze po kreditima	2.475	3.244
	10.315	14.822

Rashodi od kamata po komitentima

	Godina završena 31. decembra	
	2016.	2015.
Stanovništvo	7.263	10.599
Banke	18	195
Javni sector	431	343
Preduzeća	2.603	3.684
Strana lica	-	1
	10.315	14.822

6. PRIHODI I RASHODI PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

a. Prihodi po osnovu naknada i provizija

	Godina završena 31. decembra	
	2016.	2015.
Naknade za bankarske usluge unutrašnjeg platnog prometa	11.882	10.987
Naknade za bankarske usluge deviznog platnog prometa	4.098	3.959
Naknade po izdatim sefovima	29	28
Naknade za kupoprodaju deviza	1.670	1.559
Naknade po kartičarskom poslovanju	4.299	3.726
Provizije po izdatim garancijama i drugim jemstvima	873	836
	22.851	21.095

b. Rashodi po osnovu naknada i provizija

	Godina završena 31. decembra	
	2016.	2015.
Naknade za usluge platnog prometa u zemlji	751	626
Naknade za usluge platnog prometa u inostranstvu	319	90
Naknada za osiguranje depozita	1.960	1.839
Naknade za usluge kupoprodaje deviza	228	212
Naknade za rad sa platnim karticama i procesiranje kartica	3.585	2.897
Naknade povezanim bankama	221	134
Ostale naknade i provizije	51	228
	7.115	6.026

7. NETO KURSNE RAZLIKE

	2016	2015
Pozitivne kursne razlike i pozitivni efekti valutne klauzule	5.565	8.636
Negativne kursne razlike i negativni efekti valutne klauzule	(3.648)	(7.100)
Neto prihodi od kursnih razlika	1.917	1.536

8. NETO GUBICI OD PROMJENE VRIJEDNOSTI IMOVINE

	Godina završena 31. decembra	
	2016.	2015.
Neto gubici od promjene vrijednosti imovine	-	671
	-	671

9. OSTALI PRIHODI IZ POSLOVANJA

	Godina završena 31. decembra	
	2016.	2015.
Prihodi od zakupnina	112	108
Prihod od dividende	27	29
Neto prihod od ukidanja rezervisanja po vanbilansnim obavezama (Napomena 28)	456	0
Neto prihod od prodaje materijalne imovine	29	35
Ostalo	113	134
	737	306

10. TROŠKOVI ZAPOSLENIH

	Godina završena 31. decembra	
	2016.	2015.
Neto lična primanja	7.312	7.761
Porezi i doprinosi na neto lična primanja	5.955	6.342
Ostale naknade zaposlenima (neto)	2.887	2.169
	16.154	16.272

11. ADMINISTRATIVNI I OPŠTI TROŠKOVI POSLOVANJA

	Godina završena 31. decembra	
	2016.	2015.
Troškovi materijala i usluga	2.386	2.158
Troškovi naknada za superviziju Agenciji za bankarstvo	877	881
Troškovi zakupa	609	621
Troškovi reklame i propaganda	570	468
Troškovi reprezentacije	85	103
Ostali administrativni troškovi	1.983	1.915
Premije osiguranja	162	171
	6.672	6.317

12. OSTALI RASHODI IZ POSLOVANJA

	Godina završena 31. decembra	
	2016.	2015.
Indirektni porezi	372	570
Neto trošak rezervisanja po vanbilansnim obavezama (Napomena 28)	-	152
Neto trošak rezervisanja po sudskim sporovima (Napomena 28)	6	44
Ostali rashodi	313	305
Obračunata kamata po aktuarskom obračunu po MRS 19	60	71
	751	1.142

13. NETO RASHOD INDIREKTNIH OTPISA PLASMANA I REZERVISANJA ZA VANBILANSNE OBAVEZE

a. Knjiženje na teret rashoda/prihoda (neto)

	Godina završena 31. decembra	
	2016.	2015.
Kreditni	815	3.314
Dobici po osnovu prodaje materijalnih vrednosti stečenih naplatom potraživanja	(4.264)	(981)
Neto rashod indirektnih otpisa kredita	(3.449)	2.333
Neto rashod/(prihod) ispravke vrednosti potraživanja za kamatu	(78)	(424)
Neto rashod/(prihod) rezervisanja za potencijalne i ugovorene obaveze (Napomena 9 i 12)	(456)	152
Dobici po osnovu kamate naplaćene prodajom materijalnih vrijednosti stečenih naplatom potraživanja	(327)	(195)
	(4.310)	1.866

b. Kretanja na računima ispravki vrijednosti i vanbilansnih rezervisanja u toku godine

	Godina završena 31. decembra	
	2016.	2015.
Kreditni		
Početno stanje 01. januar	96.453	110.443
Neto trošak rezervisanja u toku godine po kreditima	495	3.314
Isknjiženo po osnovu otpisa	(4.509)	(11.204)
Neto rashod/prihod rezervisanja po kamati	(78)	(298)
Efekti reprograma prethodno otpisanih kredita	453	346
Isknjiženo po osnovu naplate materijalnih vrijednosti	(221)	(6.148)
Krajnje stanje 31. decembar (Napomena 18)	92.593	96.453

	Godina završena 31. decembra	
	2016.	2015.
Ostala aktiva		
Početno stanje 01. januar	652	778
Neto trošak/prihod rezervisanja u toku godine	320	(126)
Isknjiženo po osnovu otpisa	(230)	-
Krajnje stanje 31. decembar (Napomena 21)	742	652

	Godina završena 31. decembra	
	2016.	2015.
Vanbilans		
Početno stanje 01. januar	1.440	1.288
Neto rashod/(prihod) ukidanja rezervisanja u toku godine po vanbilansu (Napomene 8 i 10)	(456)	152
Krajnje stanje 31. decembar (Napomena 28)	984	1.440

13. NETO RASHOD INDIREKTNIH OTPISA PLASMANA I REZERVISANJA ZA VANBILANSNE OBAVEZE (nastavak)

c. Pregled ispravki vrijednosti i rezervisanja za vanbilansne obaveze

	Godina završena 31. decembra	
	2016.	2015.
Krediti privredi	78.493	80.086
Krediti stanovništvu	14.100	16.368
Ostala aktiva	742	651
Vanbilansne obaveze	984	1.440
	94.319	98.545

14. POREZ NA DOBIT

	Godina završena 31. decembra	
	2016.	2015.
Dobit za godinu prije oporezivanja	31.805	20.634
Plus:		
Korekcija dobiti		
Nepriзнati iznos troška otpremnine	31	15
Nepriзнati iznos troška amortizacije	331	336
Nepriзнati iznos troška reprezentacije	59	72
Nepriзнati iznos neto rashoda rezervisanja	1.577	-
Neto efekat nerealizovanih kursnih razlika	-	612
Novčane kazne i nepriзнati porezi	122	257
Nepriзнati trošak donacija	-	19
Neto rashod po osnovu procjene osnovnih sredstava (Napomena 8)	-	671
Dodatno osiguranje	18	28
Neto rashod rezervisanja po sudskim sporovima (Napomena 28)	6	46
Neto rashod rezervisanja po MRS 19 (otpremnine, jubilarne nagrade)	84	458
Neto rashod rezervisanja za buduće isplate	846	-
Oporeziva dobit pre umanjenja	34.879	23.148
Umanjena za:		
Prihod od kamata od HOV	(3.356)	(3.926)
Prihod od kamata na depozite u banci	(57)	(191)
Prihod od dividendi	(12)	(29)
Neto prihod od ukidanja rezervisanja po sudskim sporovima	-	-
Neto prihod rezervisanja za buduće isplate	-	(147)
Oporeziva dobit nakon umanjenja	31.454	18.855
Porez na dobit (10%)	3.145	1.885

Ostvarena dobit prije oporezivanja prema bilansu uspjeha za 2016.godinu iznosi KM 31.805 hiljada. U poreskom bilansu ostvarena dobit je uvećana za rashode koji se ne priznaju u ukupnom iznosu od KM 3.074 hiljade i umanjena za prihode koji se ne uključuju u obračun poreske osnovice u ukupnom iznosu od KM 3.425 hiljada. Oporeziva dobit Banke na dan 31. decembar 2016. godine iznosi KM 31.454 hiljade, a obračunati porez na dobit KM 3.145 hiljada.

	Godina završena 31. decembra	
	2016.	2015.
	'000 KM	'000 KM
Usaglašavanje poreza na dobit		
Računovodstvena dobit prije poreza	31.805	20.634
Porez na dobit po stopi od 10%	3.181	2.063
Umanjenja vrijednosti kredita i ostalih sredstava koji se ne priznaju u poreske svrhe i ostali troškovi	307	555
Prihod oslobođen poreza	(343)	(429)
Umanjenja vrijednosti kredita i ostalih sredstava koji se priznaju u poreske svrhe (20% korigovane poreske osnovice)	-	(304)
Tekući porez na dobit	3.145	1.885
Efektivna poreska stopa %	9,89%	9,14%

14. POREZ NA DOBIT (nastavak)

Promjene na odloženim porezima kroz bilans uspjeha

	Godina završena 31. decembra	
	2016.	2015.
Dobit po osnovu povećanja odloženih poreskih sredstava i smanjenja odloženih poreskih obaveza na osnovnim sredstvima	43	138
Dobit po osnovu povećanja odloženih poreskih sredstava i smanjenja odloženih poreskih obaveza za otpremnine i jubilarne nagrade	11	76
Gubitak po osnovu povećanja odloženih poreskih obaveza i smanjenja odloženih poreskih sredstava na osnovnim sredstvima	(10)	(58)
Gubitak po osnovu smanjenja odloženih poreskih sredstava i povećanja odloženih poreskih obaveza za otpremnine i jubilarne nagrade	(14)	(8)
	30	148

Promjene na odloženim porezima koje su knjižene u okviru ostalog rezultata

	Godina završena 31. decembra	
	2016.	2015.
Odloženi poreski rashod po osnovu usklađivanja fer vrijednosti HOV raspoloživih za prodaju	(7)	(20)
Gubitak po osnovu smanjenja odloženih poreskih sredstava po osnovu revalorizacije osnovnih sredstava	2	(7)
	(5)	(27)

Na dan 31. decembra 2016. godine odložena poreska sredstva iznose KM 828 hiljadu (2015: KM 817 hiljada), dok odložene poreske obaveze iznose KM 996 hiljada (2015: KM 1.010 hiljada). Tokom 2016. godine Banka je povećanje neto odloženih poreskih obaveza priznala u okviru ostalog rezultata u iznosu od KM 5 hiljada i povećanje neto odloženih poreskih sredstava u okviru bilansa uspjeha u iznosu od KM 30 hiljada.

15. ZARADA PO AKCIJI

Banka izračunava i objavljuje zarade po akciji u skladu sa MRS 33. Osnovne zarade po akciji izračunavaju se dijeljenjem dobiti koja pripada akcionarima Banke i ponderisanim prosječnim brojem redovnih akcija za period.

	Period završen 31. decembra	
	2016.	2015.
Dobit Banke	28.690	18.897
Ponderisani broj akcija	62.003	62.003
Osnovna zarada po akciji	0,46	0,30

Obzirom da Banka nema potencijalno umanjujuće obične akcije kao što su konvertibilni dug i opcije na akcije, Banka ne utvrđuje razvodnjene zarade po akciji.

16. NOVČANA SREDSTVA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE BIH

	31.12.2016.	31.12.2015.
Novčana sredstva – efektivna u KM	16.379	14.945
u stranoj valuti	8.376	8.336
Sredstva kod Centralne banke	168.269	134.810
	193.024	158.091

Od 18.januara 2011. godine, CB BiH mijenja stope obavezne rezerve na kratkoročne depozite i pozajmljena sredstva banaka sa 14% na 10%, dok se na depozite i pozajmljena sredstva preko jedne godine primjenjuje kamatna stopa od 7%.

Od septembra 2014.godine CB BiH ne plaća kamatu na novčana sredstva na računu rezerve.

Novom Odlukom Centralne banke BiH od 01. jula 2016. godine obračunava se jedinstvena stopa obavezne rezerve od 10% pri čemu osnovicu za obračun čine svi uzeti krediti i depoziti. Uvedena je i naknada na sredstva iznad obavezne rezerve po stopi koja je jednaka 50% stope koju primjenjuje Evropska centralna banka na depozite komercijalnih banaka.

Na dan 31.decembra 2016. godine i na dan 31. decembra 2015. godine, Banka je poslovala u skladu sa navedenom regulativom.

17. KREDITI I PLASMANI BANKAMA

	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Nostro računi kod domaćih banaka		
Ostale banke	224	13
Nostro računi kod inostranih banaka		
Vojvođanska banka a.d., Novi Sad	-	16
Raifeisen Zentralbank Osterreich AG	13.721	35.033
NLB d.d. Ljubljana (Napomena 31)	23.350	18.459
Unicredit Bank Austria AG Wien	38.192	46.264
Commerzbank AG Frankfurt am Main	1.756	48.275
Deutsche Bank AG	33.605	51.332
Komercijalna banka a.d. Beograd	248	19
NLB Banka ad Beograd (Napomena 31)	4.475	74
NLB Montenegro banka ad, Podgorica (Napomena 31)	189	54
National Westminster bank	2.497	2.398
Deutsche Bank Trust Company Americas	4.452	3.002
Ukupno nostro računi	<u>122.709</u>	<u>204.939</u>
Plasmani kod domaćih banaka		
Komercijalna banka Banja Luka	-	5.000
Sparkasse bank dd BiH	8.521	9.553
Intesa San Paolo banka dd BiH	-	9.535
Plasmani kod inostranih banaka		
SMBC EUROPE LTD	19.550	-
Commerzbank AG Frankfurt am Main	-	19.565
Raifeisen Zentralbank Osterreich AG	19.565	-
Ostala potraživanja	146	48
Ukupno plasmani kod banaka	<u>47.782</u>	<u>43.701</u>
	<u>170.491</u>	<u>248.640</u>

Na dan 31. decembra 2016. godine ukupna sredstva kod domaćih banaka iznose KM 8.745 hiljada, od toga oročena sredstva kod Sparkasse banke d.d. BiH KM 8.521 hiljada. U navedenoj tabeli iznosi plasmana bankama uvećani su za iznos obračunate kamate.

Od ukupno KM 170.491 hiljada kod ino banaka na dan 31. decembra 2016. godine, iznos od KM 47.782 hiljada predstavlja dugoročne i kratkoročne plasmane date ino bankama i to:

- Plasman prema SMBC EUROPE LTD u iznosu od EUR 5.000 hiljada na period od 3 mjeseca po kamatnoj stopi od - 0,36% p.a.,
- Plasman prema SMBC EUROPE LTD u iznosu od EUR 5.000 hiljada na period od 3 mjeseca po kamatnoj stopi od - 0,37% p.a.,
- Plasman prema Raifeisen Zentralbank Osterreich AG u iznosu od EUR 10.000 hiljada na period od 12 mjeseci po kamatnoj stopi od 0,040% p.a.,
- Plasman prema Sparkasse bank dd BiH u iznosu od KM 8.500 hiljada na period od 12 mjeseci po kamatnoj stopi od 0,40% p.a.

Iznos od KM 122.709 odnosi se na sredstva po viđenju kod ino i domaćih banaka. Iznos od 6.949 hiljada KM čine sredstva kod Deutsche Bank Trust Company Americas u iznosu 4.452 hiljada BAM i sredstva kod National Westminster Bank u iznosu od 2.497 hiljada BAM.

Na dan 31. decembra 2016. godine, raspored novčanih sredstava Banke kod povezanih banaka je u skladu sa zakonskim ograničenjima prema kojima se sredstva mogu držati do iznosa od 25% osnovnog kapitala kod pojedinačne povezane banke, odnosno do 40% osnovnog kapitala kod grupe povezanih banaka.

18. KREDITI I PLASMANI KOMITENTIMA

	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
--	--------------------	--------------------

Kreditni do jedne godine:		
u KM	100.561	94.747
u stranoj valuti	293	-
	100.854	94.747
Kreditni preko jedne godine:		
u KM	481.767	458.540
u stranoj valuti	-	283
	481.767	458.823
Tekuća dospeća dugoročnih kredita:		
u KM	150.117	135.211
u stranoj valuti	276	374
	150.393	135.585
Ukupno	733.014	689.155
Ispravka vrijednosti (Napomena 13 b)	(92.593)	(96.453)
Ukupno neto	640.421	592.702

Kreditni plasirani komitentima na dan 31. decembra 2016. godine obuhvataju kredite odobrene privredi u iznosu od KM 282.250 hiljada, kredite odobrene državnim institucijama i javnom sektoru u iznosu od KM 147.286 hiljada, kredite odobrene stanovništvu u iznosu od KM 290.571 hiljada i preduzetnicima KM 11.449 hiljada). Obračunata kamata iznosi KM 1.458 hiljada.

Kreditni plasirani komitentima na dan 31. decembra 2015. godine obuhvataju kredite odobrene privredi u iznosu od KM 239.910 hiljada, kredite odobrene državnim institucijama i javnom sektoru u iznosu od KM 177.784 hiljada i kredite odobrene stanovništvu u iznosu od KM 258.626 hiljada i preduzetnicima KM 11.248 hiljada. Obračunata kamata iznosi KM 1.587 hiljada.

Kreditni do jedne godine u KM u toku 2016. godine su najvećim dijelom odobravani preduzećima sa sjedištem u zemlji, u svrhu finansiranja obrtnog kapitala u oblasti trgovine, industrije, građevinarstva i poljoprivrede. Ovi kreditni su obično odobravani na period od jedne godine, sa kamatnom stopom od 2,70 % do 5,50% na godišnjem nivou.

Kreditni preko jedne godine u KM odobravani su domaćim pravnim licima za investicije i trajna obrtna sredstva na period od 2 do 7 godina, kao i državi i zajednicama lokalne samouprave za refinansiranje duga i kapitalne projekte. Kamatna stopa se kretala u rasponu od 3,20 % do 6,10%.

Ispravka vrijednosti po kreditima privredi i državnom sektoru iznosi KM 77.787 hiljada, a za obračunatu kamatu KM 706 hiljada (31. decembar 2015. godine: po osnovu kredita privredi i državnom sektoru KM 79.275 hiljada i po osnovu obračunate kamate KM 810 hiljada).

U 2016. godini, Banka je stanovništvu i preduzetnicima odobravala kratkoročne i dugoročne kredite. Kreditni su odobravani iz sredstava Banke i iz kreditnih linija Investiciono-razvojna banke Republike Srpske.

18. KREDITI I PLASMANI KOMITENTIMA (nastavak)

Stanovništvo

Od kratkoročnih kredita stanovništvu najviše su se odobravali gotovinski krediti. Pored njih, jedan dio kratkoročnih kredita odnosi se na studentske kredite, kredite za penzionere i kredite za kupovinu robe široke potrošnje od preduzeća koji su klijenti Banke.

Kratkoročni krediti su se odobravali po fiksnoj kamatnoj stopi koja se kretala od 2,50% (krediti obezbjeđeni depozitom 100%) do 4,70% godišnje. Nešto veća kamatna stopa je kod kredita po osnovu korištenja kreditnih kartica (0,65% mjesečno) i kredita po tekućem računu koja iznosi 9,80% godišnje.

Dugoročni krediti obuhvataju najvećim dijelom stambene i gotovinske kredite.

Stambeni krediti iz sredstava Banke su odobravani sa rokom otplate do 25 godina. Krediti do 10 godina odobravani su uz fiksnu kamatnu stopu koja se kretala od 5,00% do 5,90% na godišnjem nivou, dok su se krediti sa periodom otplate do 25 godina odobravali uz promjenljivu kamatnu stopu koja se kretala do 12 M Euribor + 5,50% godišnje.

Stambeni krediti iz sredstava IRB RS su odobravani sa rokom otplate do 20 godina uz kamatnu stopu od 3,60% do 4,80% godišnje (kamatna stopa vezana za 6 M Euribor s tim da je utvrđena minimalna vrijednost).

Gotovinski krediti su odobravani sa rokom otplate do 10 godina uz kamatnu stopu od 2,50% (krediti obezbjeđeni 100% depozitom) do 7,30% godišnje, fiksno.

Od kredita za ostale namjene odobravani su krediti za investiciona ulaganja, hipotekarni krediti i krediti za poljoprivredu.

Preduzetnici

Krediti preduzetnicima odobravani su najvećim dijelom iz sredstava Banke, kao i iz namjenskih sredstava pojedinih opština. Kratkoročni krediti odobravani su za obrtna sredstva sa kamatnom stopom od 3,20% godišnje (namjenska sredstva opština) do 6,00%.

Dugoročni krediti su odobravani sa maksimalnim rokom do 10 godina dok se kamata obračunavala po kamatnoj stopi od 4,90% do 7,30%.

Kreditni odobreni sa rokovima preko 5 godina su najvećim dijelom odobravani za investiciona ulaganja.

18. KREDITI I PLASMANI KOMITENTIMA (nastavak)

Koncentracija ukupno plasiranih kredita komitentima od strane Banke značajna je kod sledećih delatnosti:

	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Stanovništvo	291,052	270.402
Trgovina	98.890	69.685
Industrija	53.048	52.335
Uslužne delatnosti	73.982	52.557
Građevinarstvo	43.745	37.770
Poljoprivreda i prehrambena industrija	14,823	14.080
Saobraćaj	6,441	7.081
Vlada i vladine institucije	147,630	178.195
Ostalo	3.403	7.050
Ukupno	733.014	689.155
Ispravka vrijednosti (Napomena 13 b)	(92.593)	(96.453)
Ukupno neto	640.421	592.702

Geografska koncentracija plasiranih kredita komitentima od strane Banke obuhvata uglavnom komitente sa sjedištem na području Republike Srpske i Brčko distrikta.

19. HARTIJE OD VRIJEDNOSTI

	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju		
Obveznice Republike Slovenije	110.072	80.138
Državni zapisi Crne Gore	1.582	2.574
Obveznice Opština Gradiška	-	-
Obveznice Opština Bijeljina	375	484
Obveznice Opštine Zvornik	887	1.031
Obveznice Opštine Šipovo	353	399
Obveznice Ministarstva finansija RS	81.587	65.183
Obveznice Bosne i Hercegovine	148	201
Obveznice Republike Srbije	-	-
SWIFT telekomunikation	59	49
Master card	1.140	1.037
VISA International	342	328
Ostalo (BL berza i CR HOV)	610	610
	197.155	152.034

U navedenoj tabeli hartije od vrijednosti su prikazane zajedno sa obračunatom kamatom.

Efekat vrednovanja hartija od vrijednosti koje su raspoložive za prodaju knjižen je preko kapitala u ukupnom neto iznosu KM 60 hiljada (2015: KM 169 hiljada).

20. Nekretnine i oprema, nematerijalna ulaganja i investicione nekretnine, neto

Fer vrijednost	Zemljište po fer vrijednosti	Građevinski objekti po fer vrijednosti	Oprema	Investicije u toku	Ukupno nekretnine i oprema	Investicione nekretnine po fer vrijednosti	Nematerijalna ulaganja u pripremi	Nematerijalna ulaganja
Stanje na dan 01.01. 2015. godine	75	39.046	13.302	227	52.650	1.077	-	4.410
Povećanje po osnovu nabavki	-	-	-	1.563	1.563	-	1.055	-
Prenosi	-	511	1.020	(1.531)	-	-	(1.055)	1.055
Prenos u/iz investicionih nekretnina	-	(36)	-	-	(36)	15	-	-
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(631)	-	(631)	-	-	-
Isknjižavanje ulaganja u tuđe objekte	-	(90)	-	-	(90)	-	-	-
Efekte procjene	-	23	-	-	23	26	-	-
Stanje na dan 31.12. 2015. godine	75	39.454	13.691	259	53.479	1.118	-	5.465
Stanje na dan 01.01. 2016. godine	75	39.454	13.691	259	53.479	1.118	-	5.465
Povećanje po osnovu nabavki	-	-	-	1.068	1.068	-	311	-
Prenosi	-	457	843	(1.315)	(15)	896	(311)	326
Prenos u/iz investicionih nekretnina	-	7	-	-	7	(12)	-	-
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(478)	-	(478)	-	-	-
Isknjižavanje ulaganja u tuđe objekte	-	(199)	-	-	(199)	-	-	-
Stanje na dan 31.12. 2016. godine	75	39.719	14.056	12	53.862	2.002	0	5.791
Ispravka vrijednosti i obezvrjeđenje								
Stanje na dan 01.01. 2015. godine	-	7.235	10.458	-	17.693	-	-	4.217
Amortizacija	-	853	1.082	-	1.935	-	-	254
Prenos u/ iz investicionih nekretnina	-	482	-	-	482	-	-	-
Otuđenja i rashodovanja	-	(21)	-	-	(21)	-	-	-
Isknjižavanje ulaganja u tuđe objekte	-	-	(580)	-	(580)	-	-	-
Obezvrjeđenje sredstava	-	(90)	-	-	(90)	-	-	-
Na dan 31. 12. 2015. godine	-	8.459	10.960	-	19.419	-	-	4.471
Stanje na dan 01.01. 2016. godine	-	8.459	10.960	-	19.419	-	-	4.471
Amortizacija	-	881	998	-	1.879	-	-	345
Prenosi u/iz investicione nekretnine	-	(5)	-	-	(5)	-	-	-
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(440)	-	(440)	-	-	-
Isknjižavanje ulaganja u tuđe objekte	-	(198)	-	-	(198)	-	-	-
Stanje na dan 31.12.2016. godine	-	9.137	11.518	-	20.655	-	-	4.816
Neotpisana vrijednost na dan 31. 12. 2016. godine	75	30.582	2.538	12	33.207	2.002	-	975
Na dan 31. 12. 2015. godine	75	30.995	2.731	259	34.060	1.118	-	994

20. NEKRETNINE I OPREMA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE, NETO (nastavak)

Povećanje investicija u 2016. godini ukupne vrijednosti od KM 1.068 hiljada većim dijelom predstavlja ulaganja u objekte KM 296 hiljada (ulaganja u objekte Banke KM 256 hiljada i ulaganja u iznajmljene objekte KM 40 hiljada).

Pored ulaganja u objekte nabavljena je i oprema (računari i računarska oprema) KM 229 hiljada, automobili KM 228 hiljada, namještaj i ostala oprema KM 315 hiljada.

Ukupna vrijednost osnovnih sredstava koja su u potpunosti amortizovana a koja su još u upotrebi iznosi KM 8.209 hiljada (2015: KM 8.097 hiljada), a nematerijalnih ulaganja KM 4.205 hiljade (2015: KM 3.994 hiljada).

Banka vrši vrednovanje osnovnih sredstava i investicionih nekretnina po fer vrijednosti. Na dan 31. decembar 2016. godine i na dan 31. decembar 2015. godine nabavna vrijednost osnovnih sredstava i investicionih nekretnina vrednovanih po fer vrijednosti iznosi:

	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015</u>
Zemljište	64	64
Građevinski objekti	39.976	39.618
Oprema	14.062	13.698
Investicione nekretnine	2.021	1.123

Krajem 2015.godine Banka je angažovala nezavisnog procjenitelja «Ekonomski institut» doo Banja Luka koji je izvršio procjenu vrijednosti nekretnina i investicionih nekretnina u vlasništvu Banke. Efekti procjene knjiženi su na dan 31. decembar 2015. godine.

21. OSTALA AKTIVA

	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015</u>
Potraživanja za naknade i provizije	490	473
Potraživanja od korisnika kartica	2.077	1.725
Potraživanja Western Union	234	77
Dati avansi	24	50
Aktivna vremenska razgraničenja – unaprijed plaćeni rashodi	55	79
Materijalne vrijednosti primljene u procesu naplate potraživanja	498	2.579
Potraživanja po osnovu prodaje	297	128
Zalihe materijala	218	159
Ostala potraživanja	1.952	1.945
	<u>5.845</u>	<u>7.215</u>
Ispravka vrijednosti (Napomena 13b)	(742)	(652)
	<u>5.103</u>	<u>6.563</u>

Materijalne vrijednosti primljene u procesu naplate potraživanja odnose se na poslovne objekte (motel, poslovni i proizvodni objekti, farma) i na stambene jedinice.

22. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA

Na dan 31. decembra 2016. godine odložena poreska sredstva u iznosu KM 713 hiljada odnose se na privremene razlike između poreske osnovice sredstava kod obračuna troška amortizacije priznatog u poreskom bilansu i u finansijskom izvještaju Banke (2015: KM 697 hiljada).

Odložena poreska sredstva nastala po osnovu vrednovanja HOV raspoloživih za prodaju obračunata su direktno u kapitalu i na dan 31. decembar 2016. godine iznose KM 1 hiljadu (2015:KM 3 hiljada).

Na dan 31. decembar 2016. godine odložena poreska sredstva obračunata na obaveze za buduće isplate po osnovu otpremnina i jubilarnih nagrada iznose KM 114 hiljada (2015:KM 117 hiljada).

23. STALNA SREDSTVA NAMIJENJENA PRODAJI

	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Stanje na dan 01. januara	4.423	395
Promjena vrijednosti	(46)	(263)
Izdato u zakup	(679)	-
Povećanja u toku godine	1.373	5.942
Prodaja u toku godine	(4.688)	(1.399)
Isknjiženo u vanbilans po tehničkoj vrijednosti	(22)	(252)
Stanje na dan 31. decembra	361	4.423

Sredstva namenjena prodaji obuhvataju objekte (poslovni i stambeni prostor) u iznosu od KM 361 hiljadu. Banka je na kraju poslovne godine izvršila procenu vrednosti nepokretnosti i uskladila knjigovodstvenu vrednost sa tržišnom.

24. DEPOZITI BANAKA

	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Depoziti po viđenju u KM		
Domaće banke	271	101
NLB d.d. Sarajevo (Napomena 31)	20	10
Nova Ljubljanska banka d.d. Ljubljana (Napomena 31)	43	1.436
Depoziti po viđenju u stranoj valuti		
Domaće banke	80	193
NLB d.d. Sarajevo (Napomena 31)	2	2
Vojvođanska banka a.d., Novi Sad	104	94
Komercijalna banka Beograd	152	122
NLB Banka Beograd (Napomena 31)	803	119
NLB Tutunska banka Skoplje (Napomena 31)	642	342
NLB Montenegro banka Podgorica (Napomena 31)	176	545
Dugoročni depoziti u stranoj valuti		
Domaće banke	435	777
NLB d.d. Sarajevo (Napomena 31)	467	451
	3.195	4.191

25. DEPOZITI KOMITENATA

	31.12.2016.	31.12.2015.
Depoziti po viđenju u KM		
Preduzeća	166.934	151.930
Državne organizacije	73.068	64.733
Strana lica	1.394	980
Stanovništvo	243.436	202.362
Prvi factor Sarajevo(Napomena 31)	-	-
NLB Lizing (Napomena 31)	25	13
Osiguravajuća društva	1.741	1.505
Druge finansijske institucije	5.336	10.478
Depoziti po viđenju u stranoj valuti		
Preduzeća	26.775	34.672
Državne organizacije	15.256	15.651
Strana lica	509	539
Stanovništvo	131.360	116.558
Osiguravajuća društva	-	-
Druge finansijske institucije	480	15
Kratkoročni depoziti u KM		
Preduzeća	34	117
Državne organizacije	3	-
Stanovništvo	1.694	2.943
Osiguravajuća društva	-	1.500
Kratkoročni depoziti u stranoj valuti		
Preduzeća	34	396
Stanovništvo	3.125	5.499
Dugoročni depoziti u KM		
Preduzeća	4.234	4.138
Državne organizacije	1.002	1.027
Stanovništvo	79.268	80.361
Osiguravajuća društva	500	2.862
Druge finansijske institucije	-	-
Dugoročni depoziti u stranoj valuti		
Preduzeća	615	722
Stanovništvo	212.567	227.733
Druge finansijske institucije	500	500
	969.890	927.234

Depoziti po viđenju u KM predstavljaju stanja na transakcionim računima preduzeća, državnih i drugih organizacija i stanovništva koja se vode kod Banke.

Tokom 2016. godine Banka je nastavila tendenciju smanjenje pasivnih kamatnih stopa.

Na depozite po transakcionim računima pravnih i fizičkih lica Banka nije obračunavala kamatu. Na štedne depozite po viđenju fizičkih lica, u BAM i EUR valuti, Banka je obračunavala kamatu po kamatnoj stopi od 0,10% na godišnjem nivou zaključno sa 31.12.2016. godine. Od 01. januara 2017. godine Banka ne obračunava kamatu na štedne depozite po viđenju fizičkih lica.

Na oročene depozite pravnih lica do godinu dana tokom 2016 godine Banka nije obračunavala kamatu, dok je tokom 2015. godine kamatna stope na oročene depozite do godinu dana za pravna lica iznosila 0,10% na godišnjem nivou. Na oročene depozite pravnih lica, preko godinu dana, kamatne stope su se tokom 2016. i 2015. godine kretale do 0,50% na godišnjem nivou.

Na oročene depozite fizičkih lica do godinu dana kamatne stope su se u prvoj polovini 2016. godine kretale do 0,50%, a nakon toga do 0,40% na godišnjem nivou, dok su se za isti period oročenja tokom 2015. godine kamatne stope kretale do 1,60% . Na depozite oročene preko godinu dana kamatne stope su se u prvoj polovini 2016. godine kretale do 2,60%, a nakon toga do 2,20% na godišnjem nivou, odnosno do 2,60% na godišnjem nivou u 2015.godini.

Izuzetak čine posebni ugovori kojim je definisana posebna kamatna stopa na depozite po viđenju i oročene depozite pravnih i fizičkih lica.

26. OBAVEZE PO UZETIM KREDITIMA

	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Obaveze po dugoročnim kreditima u KM		
Fond stanovanja RS	3.330	4.610
Investiciono razvojna banka	93.219	98.770
Ministarstvo finansija RS	-	460
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS	985	1.506
Opština Višegrad	28	69
Vlada Brčko Distrikta	298	328
Obaveze po dugoročnim kreditima u stranoj valuti		
Ministarstvo finansija RS	9	9
Ministarstvo poljoprivrede RS	1.428	1.617
EFSE	4.626	5.670
GGF	-	1.211
Ukupne obaveze	<u>103.923</u>	<u>114.250</u>

Obaveze po uzetim kreditima prikazane u tabeli uključuju i obaveze za obračunate razgraničene kamate.

Najznačajnije obaveze po dugoročnim kreditima u domaćoj valuti na dan 31. decembra 2016. godine odnose se na:

- primljena sredstva od Fonda stanovanja RS u iznosu od KM 3.330 hiljada. Uzeta sredstva po kamatnim stopama 0,5%, 1,5% i 3,0% koriste se za stambeno kreditiranje;
- primljena sredstva od Investiciono-razvojne banke Republike Srpske u iznosu KM 93.219 hiljada na osnovu Okvirnog ugovora o poslovno-tehničkoj saradnji po 6 kreditnih linija po kamatnoj stopi od 1,2% do 2,40% godišnje, te ugovora o supsidijanom finansiranju (sredstva Svjetske banke) po kamatnoj stopi 6M EURO LIBOR + 1,3% godišnje;
- dugoročni kredit uzet od Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS u iznosu EUR 1.574 hiljade po kamatnoj stopi 3,10% na godišnjem nivou. Na dan 31. decembra 2016. godine stanje obaveze iznosi KM 1.428 hiljada;
- dugoročni krediti od European Fund for Southeast Europe u iznosu EUR 5.000 hiljada (uzet u aprilu 2011. godine na period od 10 godina uz kamatnu stopu šestomesečni Euribor plus 3,10%). Na dan 31. decembra 2016. godine stanje obaveze iznosi KM 4.626 hiljada.

27. OSTALE OBAVEZE

	31.12.2016.	31.12.2015. korigovano
Obaveze u KM		
Obaveza prema dobavljačima	103	98
Obaveze za dividende	10	9
Obaveze za deponovane osnivačke uloge i kupovinu akcija	3.785	170
Pasivna vremenska razgaraničenja – ostali rashodi	1.688	334
Pasivna vremenska razgaraničenja – po osnovu stečene materijalne imovine	1.178	7.002
Pasivna vremenska razgraničenja- naknade po garancijama	151	184
Rezervisana sredstva po sudskom rješenju	1.200	1.201
Ostale obaveze	2.204	2.635
Obaveze u stranoj valuti		
Obaveze za blokirane i ugašene račune	106	88
Obaveze prema dobavljačima	14	4
Obaveze iz kartičarskog poslovanja	36	99
Ostale obaveze	1	196
	10.476	12.020

Ostale obaveze na 31.12.2015. godine u iznosu od KM 12.188 hiljada umanjene su za iznos od KM 168 hiljada koji se odnosi na rezervisanja za primanja Uprave i zaposlenih sa mandatnim ugovorima po osnovu buduće isplate odgođenog varijabilnog dijela naknada. Navedeni iznos u izvještaju za 2016. godinu prikazan je u bilansu stanja u poziciji Rezervisanja, odnosno u poziciji Rezervisanja za primanja zaposlenih (Napomena 28).

Navedeni iznos u strukturi Ostalih obaveza bio je prikazan u poziciji Ostale obaveze u KM.

Takođe, pozicija koja se odnosi na Ostale obaveze u KM u izvještaju za 2015. godinu uvećana je za KM 67 hiljada, iznos koji je u izvještaju za 2015. godinu bio prikazan kao posebna pozicija Obaveze za ostale poreze i doprinose.

Obaveze za deponovane osnivačke uloge i kupovinu akcija se odnose na depozite položene od strane pravnih lica (klijenata Banke) u cilju kupovine hartija od vrednosti ili učešća u drugim pravnim licima. Ovi depoziti su položeni na račune Banke prije momenta plaćanja (sticanja učešća odnosno akcija) u skladu sa lokalnom regulativom. Ovi depoziti se klasifikuju kao ostale obaveze u skladu sa važećim kontnim okvirom.

Rezervisana sredstva po sudskom rješenju u iznosu od KM 1.200 hiljada odnose se na sredstva koja je Banka bila u u obavezi da rezerviše na svom prelaznom računu po Rješenju suda, a odnose se na dugogodišnji sudski spor između Banke i Ministarstva finansija Republike Srpske i građevinske firme koja je bila izvođač radova na poslovnoj zgradi Banke u Bijeljini. Banka ne očekuje da će navedeni spor pasti na teret Banke.

28. REZERVISANJA

	31.12.2016.	31.12.2015. korigovano
Rezervisanje za beneficije zaposlenih	2.039	1.847
Rezervisanje za sudske sporove	2.001	1.995
Rezervisanje za vanbilansne stavke	984	1.440
	5.024	5.282

Rezervisanja za beneficije zaposlenih obuhvataju rezervisanja za buduće isplate otpremnina i jubilarnih nagrada u skladu sa MRS 19 kao i buduće isplate odgođenog varijabilnog dijela naknada za Upravu i zaposlene sa mandatnim ugovorima u skladu sa Politikom naknada Banke.

28. REZERVISANJA (nastavak)

Iznos Rezervisanja u izvještaju za 31.12.2015. godine KM 5.114 hiljada uvećan je za iznos od KM 168 hiljada koji se odnosi na rezervisanja za primanja Uprave i zaposlenih sa mandatnim ugovorima po osnovu buduće isplate odgođenog varijabilnog dijela naknada. Navedeni iznos u izvještaju za 2015. godinu bio je prikazan u bilansu stanja u poziciji Ostale obaveze (Napomena 27).

a) Kretanja na računima rezervisanja za beneficije zaposlenih

	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015. korigovano</u>
Početno stanje 1. januar	1.847	1.005
Rezervacije za neiskorišćene dane godišnjih odmora	40	(8)
Isplate u toku godine na rezervacijama za otpremnine	(43)	(26)
Rezervisanja u toku godine za otpremnine i jubilarne nagrade	116	325
Korekcija aktuarskog obračuna rezervisanja za otpremnine	(101)	383
Rezervacije za buduće isplate varijabilnih naknada	289	168
Isplate u toku godine iz rezervacija za buduće isplate	(109)	-
Krajnje stanje 31. decembar	2.039	1.847

Rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju formirana su na bazi izvještaja nezavisnog aktuara na dan bilansa stanja i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrijednosti očekivanih budućih isplata. Prilikom utvrđivanja sadašnje vrijednosti očekivanih odliva korišćena je diskontna stopa od 6% godišnje.

Rezervisanje je utvrđeno na osnovu važećeg Kolektivnog ugovora Banke i pretpostavke prosečnog rasta zarada po stopi od 2,1% godišnje tokom cjelokupnog perioda za koji se rezervišu sredstva.

b) Kretanja na računima rezervisanja po sudskim sporovima

	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Početno stanje 01. januar	1.995	1.951
Izdvajanje u toku godine (Napomena 12)	13	1.155
Ukidanje rezervisanja u toku godine na rezervacijama za sudske sporove (Napomena 12)	(7)	(1.111)
Krajnje stanje 31. decembar	2.001	1.995

c) Vanbilansna rezervisanja

	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Početno stanje 01. januar	1.440	1.288
Neto trošak/(prihod) rezervisanja u toku godine (napomena 9 i 12)	(456)	152
Krajnje stanje 31. decembar	984	1.440

29. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE

	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Po osnovu vrednovanja HOV raspoloživih za prodaju (kroz kapital)	387	383
Po osnovu vrednovanja nekretnina i opreme (kroz kapital)	426	427
Po osnovu nekretnina i opreme (kroz bilans uspjeha)	183	200
	<u>996</u>	<u>1.010</u>

Odložene poreske obaveze nastale po osnovu vrednovanja HOV raspoloživih za prodaju obračunate su direktno na teret kapitala.

Odložene poreske obaveze nastale po osnovu vrednovanja nekretnina i opreme obračunate su direktno na teret kapitala.

Odložene poreske obaveze nastale po osnovu privremene razlike između poreske osnovice za obračun amortizacije i njene knjigovodstvene vrijednosti na dan bilansa stanja iznose KM 183 hiljade.

30. AKCIONARSKI KAPITAL

Akcionarski kapital Banke formiran je inicijalnim ulogom akcionara i narednim emisijama novih akcija. Akcionari imaju pravo upravljanja Bankom, kao i da učestvuju u raspodeli dobiti.

Na dan 01. aprila 2006. godine pripajanjem Razvojne banke jugoistočne Evrope AD, Banja Luka LHB Banci AD Banja Luka formirana je NLB Razvojna banka AD Banja Luka. Na dan pripajanja akcionarski kapital NLB Razvojne banke čine akcionarski kapital Razvojne banke jugoistočne Evrope (KM 22.987 hiljada) i akcionarski kapital LHB Banke (KM 19.016 hiljada).

U cilju povećanja akcionarskog kapitala Banka je u avgustu-septembru 2008.godine dobila sve potrebne saglasnosti i dozvole i sprovela XV emisiju akcija javnom ponudom u iznosu od KM 10 miliona. Banka je prodala sve emitovane akcije (10.000 komada nominalne vrijednosti KM 1.000) i ostvarila prosječnu cijenu od KM 1.015,70.

Odlukom Skupštine Banke izvršena je nova (šesnaesta) emisija akcija iz rezervi u ukupnom iznosu od KM 10.000 hiljada. Banka je dobila sve potrebne dozvole za novu emisiju akcija koja je registrovana u Centralnom registru HOV i upisana u sudski registar Privrednog suda Banja Luka 07.jula 2011.godine.

Vlasnička struktura akcionarskog kapitala Banke na dan 31. decembra 2016. i na dan 31. decembra 2015. godine je sledeća:

	<u>31.12.2016.</u>		<u>31.12.2015.</u>	
	<u>Iznos</u>	<u>Udio %</u>	<u>Iznos</u>	<u>Udio %</u>
Strana lica				
Nova Ljubljanska Banka d.d. Ljubljana	61.912	99,85	61.912	99,85
Strana fizička lica	4	0,01	4	0,01
Domaća lica				
Privatna preduzeća	20	0,03	20	0,03
Fizička lica	67	0,11	67	0,11
	<u>62.003</u>	<u>100</u>	<u>62.003</u>	<u>100</u>

Banka je dužna da održava minimalni koeficijent adekvatnosti kapitala od 12% koji je ustanovljen od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske, na bazi Bazelske konvencije (Bazel I). Koeficijent adekvatnosti kapitala Banke, na dan 31. decembra 2016. godine iznosi 16,2% (u 2015: 17,6%).

31. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Većinski vlasnik Banke na dan 31. decembar 2016. godine je Nova Ljubljanska banka d.d. Ljubljana koja je vlasnik 99,85% akcija sa pravom glasa.

Banka obavlja transakcije sa povezanim licima u toku svog redovnog poslovanja. Transakcije uključuju plasmane, depozite, pozajmice i obaveze po kreditima. Po tom osnovu Banka ostvaruje prihode i rashode koji se evidentiraju u bilansu uspjeha.

Sve transakcije sa povezanim licima tokom 2016. i 2015. godine izvršene su po principu "van dohvata ruke".

Ukupan obim transakcija sa povezanim licima na dan 31. decembar 2015. godine i 31. decembar 2016. godine i ostvareni prihodi i rashodi prikazani su u sljedećoj tabeli:

31. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

Plasmani povezanim pravnim licima uključuju Sredstva kod drugih banaka i Plasmane bankama

Transakcije	Plasmani		Depoziti i ostala pasiva		Prihodi od kamata		Rashodi od kamata		Prihodi od naknada		Rashodi naknada i ostalo	
	31.12. 2016.	31.12. 2015.	31.12. 2016.	31.12. 2015.	31.12. 2016.	31.12. 2015.	31.12.16	31.12. 2015.	31.12. 2016.	31.12. 2015.	31.12. 2016.	31.12. 2015.
NLB Ljubljana	23.350	18.459	61	1.436	4	11	-	(49)	86	1	(360)	(353)
NLB Leasing d.o.o., Sarajevo	-	-	26	13	-	-	-	-	-	-	-	-
NLB Banka AD, Skopje	-	-	642	342	-	-	-	-	-	-	-	-
NLB Banka AD, Podgorica	189	54	176	545	-	-	-	-	14	11	(6)	(9)
NLB banka a.d. Beograd	4.475	74	803	119	-	-	-	-	33	25	(8)	-
NLB Banka d.d. Sarajevo	-	-	467	451	-	-	-	-	2	104	(1)	-
Prvi faktor d.o.o, Sarajevo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
REAM d.o.o. Beograd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(2)	-
Ukupno:	28.014	18.587	2.175	2.906	4	11	-	(49)	135	141	(375)	(362)

Plasmani povezanim licima odnose se na sredstva plasirana bankama i po tom osnovu nisu formirane ispravke vrijednosti.

Banka na dan 31. decembar 2016. godine nije imala vanbilansnih obaveza prema povezanim licima.

U poziciji rashodi naknada i ostali rashodi u iznosu od KM 375 hiljada najznačajniji iznos odnosi se na rashode prema NLB Banci Ljubljana KM 360 hiljada. Od navedenog iznosa najveći iznos odnosi se na naknadu za prekoračenje limita za držanje sredstava kod NLB Banke d.d. Ljubljana u iznosu od KM 154 hiljade.

31. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

Tabela u nastavku prikazuje promene u plasmanima povezanim licima tokom 2016. godine:

Plasmani	NLB	NLB banka	NLB	Ukupno
	Ljubljana	banka Beograd	Montenegro banka ad Podgorica	
01. januar 2016.	18.459	74	54	18.587
Novi plasman	4.890	4.401	135	9.426
Povrat plasmana	-	-	-	-
Stanje 31.decembar 2016.	23.349	4.475	189	28.013

Tabela u nastavku prikazuje promene u obavezama po osnovu depozita od povezanih lica tokom 2016. godine:

Depoziti	NLB	NLB	NLB	NLB	NLB	Prvi faktor Sarajevo	NLB Banka Podgorica	Ukupno
	Ljubljana	Leasing d.o.o., Sarajevo	Banka AD, Skopje	banka Beograd	Banka d.d. Sarajevo			
01. januar 2016.	1.436	14	342	119	451	0	544	2.906
Novi depozit		12	300	684	16		-	1.013
Povrat depozita	-1.375	-	-	-	-		(368)	(1.744)
Stanje 31.decembar 2016.	61	26	642	803	467	0	176	2.175

31. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

Buduće obaveze prema povezanim licima

Banka je u 2015. godini izvršila prijevremenu otplatu kredita NLB dd Ljubljana i nema obaveza prema povezanim licima na kraju 2015. i 2016. godine.

Ukupna primanja članova Uprave i ključnog rukovodstva :

	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015. korigovano</u>
Plate i ostale naknade	1.211	1.196
Porezi i doprinosi na plate i ostale naknade	838	777
Bonusi	127	93
Porezi i doprinosi na bonuse	84	61

U ukupna primanja članova Uprave i ključnog rukovodstva uključena su primanja Uprave i zaposlenih koji imaju mandatne ugovore (direktori centara, šefovi samostalnih službi i direktori filijala).

U izvještaju za 2015. godinu u ovoj poziciji su bila uključena primanja Uprave Banke i direktora centara, a nisu bila uključena primanja ostalog ključnog rukovodstva. Iz navedenog razloga, iznosi u 2015. godini su korigovani u odnosu na izvještaj za 2015. godinu u ukupnom iznosu od KM 772 hiljade.

Kredit i depoziti i prihodi i rashodi po kreditima i depozitima članova Uprave, ključnog rukovodstva i radnika Banke prikazani su u sljedećoj tabeli:

	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015. korigovano</u>
Uprava i ključno rukovodstvo		
Kredit i (bruto)	302	320
Ispravke vrijednosti	3	5
Kamatni prihodi	19	21
Depoziti	1.483	1.380
Kamatni rashodi	36	51
Radnici Banke		
Kredit i (bruto)	5.616	5.778
Ispravke vrijednosti	71	75
Kamatni prihodi	349	362
Depoziti	4.964	4.620
Kamatni rashodi	107	133

U izvještaju za 2015. godinu u ovoj poziciji su bili uključeni iznosi za Upravu Banke i direktore centara, a nisu bili uključeni iznosi za ostalo ključno rukovodstvo. Zbog navedenog, iznosi u koloni za 2015. godinu su korigovani u odnosu na izvještaj 31.12.2015. godine.

32. POTENCIJALNE I UGOVORENE OBAVEZE

a. Platve i činidbene garancije i ugovorene obaveze

	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Platve garancije:		
u KM	16.858	15.730
u stranoj valuti	4.158	5.060
Činidbene garancije:		
u KM	19.257	22.006
u stranoj valuti	1.301	895
Ugovorene obaveze po osnovu odobrenih neiskorišćenih kredita u KM	79.840	83.729
Ostali vanbilans	1.553	1.316
	<u>122.967</u>	<u>128.736</u>

b. Platve i činidbene garancije i ugovorene obaveze (nastavak)

Na dan 31. decembar 2016. godine rezervacije za potencijalne i ugovorene obaveze iznose KM 984 hiljada, a na dan 31. decembar 2015. godine rezervacije su iznosile KM 1.440 hiljada.

Na dan 31. decembra 2016. godine ugovorene obaveze po osnovu odobrenih, neiskorišćenih kredita obuhvataju iznos od KM 79.840 hiljada (2015: KM 83.729 hiljada), od čega se iznos od KM 22.465 hiljada (2015: KM 21.065 hiljada) odnosi na kredite odobrene stanovništvu i preduzetnicima (krediti po tekućim računima u iznosu od KM 14.337 hiljada, krediti po kreditnim karticama u iznosu od KM 7.650 hiljada, kao i ostali krediti stanovništvu i preduzetnicima u iznosu KM 478 hiljada), a iznos od KM 57.375 hiljada (2015: KM 62.664 hiljada) obuhvata odobrene neiskorištene kredite privrede i javnog sektora.

Na dan 31. decembra 2016. godine i 31. decembra 2015. godine nije bilo obaveza po terminskim deviznim poslovima.

c. Sudski procesi

Na dan 31. decembra 2016. godine ukupna vrijednost sudskih sporova koje Banka vodi u svojstvu tužioca iznosila je KM 33.513 hiljada (31. decembar 2015. godine: KM 40.315 hiljada) dok je vrijednost sudskih sporova koji se vode protiv Banke iznosila KM 4.596 hiljada (31. decembar 2015. godine: KM 3.440 hiljada).

Navedeni iznosi ne uključuju zatezne kamate od dana utuživanja, jer Banka vrši konačan obračun i knjiženje zateznih kamata na utužena potraživanja po okončavanju sudskih sporova. Iako se konačni ishod navedenih sudskih sporova ne može pouzdano utvrditi rukovodstvo Banke smatra da navedeni sudski sporovi uglavnom neće biti presuđeni na teret Banke.

Za sudske sporova koji se vode protiv banke, a za koje Banka smatra da bi mogli pasti na teret Banke, u skladu sa očekivanjima, izdvojila je rezerve po tom osnovu u iznosu od KM 2.001 hiljada (31. decembar 2015. godine: KM 1.995 hiljada).

32. POTENCIJALNE I UGOVORENE OBAVEZE (nastavak)**d. Obaveze i potraživanja po ugovorima o zakupu**

Banka ima obaveze koje proizilaze iz 40 ugovora o poslovnom zakupu. Ugovori se odnose na poslovni zakup za poslovnice Banke kao i za iznajmljen prostor za ugradnju bankomata. Takođe, banka ima ugovore o zakupu štampača koji se koriste u Centrali banke i većini poslovnica.

Buduća minimalna plaćanja zakupnine na osnovu navedenih poslovnih zakupa prikazana su u sljedećoj tabeli:

	<u>31.12.2015.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Zakup nekretnina		
Do 1 godine	290	356
Od 1 do 5 godina	933	1.319
Preko 5 godina	481	717
Zakup pokretne imovine		
Do 1 godine	242	289
Od 1 do 5 godina	780	1.234
Ukupno	<u>2.726</u>	<u>3.915</u>

Banka takođe ima potraživanja koja proizilaze iz 15 ugovora o zakupu poslovnih prostora. Budući prihodi po osnovu zakupnina po navedenim ugovorima prikazani su u sljedećoj tabeli:

	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Po osnovu nekretnina		
Do 1 godine	107	110
Od 1 do 5 godina	403	552
Preko 5 godina	362	552
Ukupno	<u>872</u>	<u>1.214</u>

33. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA

Izveštaji po segmentima pripremljeni su u skladu sa upravljačkim izvještajima.

Praćenje profitabilnosti pojedinih segmenata poslovanja vrši se u skladu sa Metodologijom mjerenja profitabilnosti segmenata poslovanja Banke (Napomena 3.25).

Pri mjerenju ostvarenja neto kamatnih prihoda segmenata poslovanja Banka koristi internu tansfernu cijenu baziranu na specifičnim cijenama proizvoda i usluga određene valute i ročnosti u skladu sa Metodologijom određivanja interne transferne cijene Banke koja je u skladu sa Metodologijom NLB Grupe.

Neto nekamatni prihodi segmenata predstavljaju prihode/rashode ostvarene prodajom proizvoda i usluga klijentima pojedinih segmenata. Administrativni i drugi troškovi predstavljaju direktne troškove ostvarene u pojedinom segmentu.

Neto prihodi, kao i administrativni i drugi troškovi koji ne pripadaju određenom segmentu poslovanja raspoređuju se na segmente prema ključevima za raspodjelu koji su definisani Metodologijom.

Neto rashod indirektnih otpisa kredita i rezervisanja pripada segmentu u kome je i nastao.

U narednim tabelama prikazani su bilans uspjeha i bilans stanja po segmentima na dan 31. decembar 2016. i 31. decembar 2015. godine:

Bilans uspjeha po segmentima 31.decembar 2016. godine

	Poslovanje sa pravnim licima	Poslovanje sa stanovništvom	Finansijska tržišta	Ostalo	Ukupno
Neto prihodi od kamata po internoj transfernoj cijeni	15.686	13.573	6.507		35.766
Neto prihodi po osnovu naknada i provizija	10.133	5.832	(229)		15.736
Neto ostali prihod/rashodi iz poslovanja	339	759	355		1.453
Administrativni i opšti troškovi	(10.445)	(12.655)	(1.949)	-	(25.049)
Neto rashod indirektnih otpisa kredita	1.647	1.815	13	-	3.449
Neto rashod ostalih rezervisanja	456	(6)	-	-	450
Porez na dobit				(3.115)	(3.115)
	17.816	9.318	4.671	(3.115)	28,690

Bilans stanja po segmentima na 31.decembar 2016. godine

	Poslovanje sa pravnim licima	Poslovanje sa stanovništvom	Finansijska tržišta	Ostalo	Ukupno
Aktiva					
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke BiH			193.024		193.024
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju			197.155		197.155
Kredit i plasmani bankama			170.491		170.491
Kredit i plasmani komitentima	363.469	276.952			640.421
Osnovna sredstva				36.184	36.184
Ostala aktiva				6.292	6.292
Ukupna aktiva	363.468	276.953	560.670	42.476	1.243.567
Pasiva					
Depoziti i krediti od banaka			3.195		3.195
Depoziti i krediti od komitenata	296.538	673.352			969.890
Obaveze po uzetim kreditima			103.923		103.923
Rezervisanja	984			4.040	5.024
Ostale obaveze				12.734	12.734
Ukupan kapital				148.801	148.801
Ukupna pasiva	297.522	673.352	107.118	165.575	1.243.567

33. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

Bilans uspjeha po segmentima 31. decembar 2015. godine

	Poslovanje sa pravnim licima	Poslovanje sa fizičkim licima	Finansij ska tržišta	Ostalo	Ukupno
Neto prihodi od kamata po internoj transfernoj cijeni	17.999	13.741	865		32.605
Neto prihodi po osnovu naknada i provizija	10.968	4.414	(313)		15.069
Neto ostali prihod/rashodi iz poslovanja	(731)	(485)	1.483		267
Administrativni i opšti troškovi	(10.883)	(13.037)	(858)		(24.778)
Neto rashod indirektnih otpisa kredita	(2.113)	(220)			(2.333)
Neto rashod ostalih rezervisanja	(196)				(196)
Porez na dobit				(1.737)	(1.737)
Neto dobit	15.044	4.413	1.177	(1.737)	18.897

Bilans stanja po segmentima na 31. decembar 2015. godine

	Poslovanje sa pravnim licima	Poslovanje sa stanovništvom	Finansijska tržišta	Ostalo	Ukupno
Aktiva					
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke BiH			158.091		158.091
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju			152.034		152.034
Kredit i plasmani bankama			248.640		248.640
Kredit i plasmani komitentima	349.927	242.775			592.702
Osnovna sredstva				36.172	36.172
Ostala aktiva				11.803	11.803
Ukupna aktiva	349.927	242.775	558.765	47.975	1.199.442
Pasiva					
Depoziti i krediti od banaka			4.191		4.191
Depoziti i krediti od komitenata	290.259	636.975			927.234
Obaveze po uzetim kreditima			114.250		114.250
Rezervisanja	1.440			3.674	5.114
Ostale obaveze				13.424	13.424
Ukupan kapital				135.229	135.229
Ukupna pasiva	291.699	636.975	118.441	152.327	1.199.442

34. USAGLAŠENOST OBAVEZA I POTRAŽIVANJA

Na dan 31. oktobar 2016. godine, 30. novembar 2016. godine i 31. decembar 2016. godine izvršeno je usaglašavanje potraživanja i obaveza sa komitentima Banke.

Na dan 31. decembar 2016. godine nije bilo neusaglašenih obaveza i potraživanja sa komitentima Banke.

35. DODATNA INFORMACIJA O TOKOVIMA GOTOVINE

Novčana sredstva sastoje se iz sljedećih pozicija:

	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	193.024	158.091
Sredstva kod drugih banaka	122.708	209.939
	<u>315.732</u>	<u>368.030</u>

36. DEVIZNI KURS

Zvanični kurs primenjen za preračun pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2016. godine i 31. decembra 2015. godine za sledeće značajnije valute iznosi:

	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Valuta		
USD	1,855450	1,790070
CHF	1,821240	1,808609
RSD	1,584023	1,611547
EUR	1.955830	1,955830

37. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Od datuma bilansa stanja zaključno sa datumom izdavanja finansijskih izvještaja, nije bilo događaja koji bi imali značajan uticaj na finansijski izvještaj za 2016. godinu.